דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ראשון, י"ד בשבט תשמ"ז, 15 במארס 1987 • גליון 19067

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

- קשה להיות יהודי / חנה זמר
- עד דלא ידע/ מיכאל בר־זוהר
- היכה דוד באלופיו?/ עליזה ולך
- אויר לנשימה/ יוסף מיכלסקי
- תחבורה ותיירות (4); כל העולמות (5)
- ספורט (9–10); רפואה ומדע (11); בידור (12)

מזג האויר

מעונן חלקית עד מעונן. עדיין יתכנו גשמים פזורים.
הטמפרטורות: ירושלים: 3–8, רמת־הגולן: 3–6, צפת: 2–6, חיפה: 10–17, טבריה: 10–19, נצרת: 5–13, עפולה: 7–16, שומרון: 5–12, תל־אביב: 10–17, לוד: 9–15, יריחו: 10–20, עזה: 10–17, באר־שבע: 7–16, אילת: 11–22.

הממשלה עשויה לדון ביום ג' בהצעת חוק שתאפשר לוועדת הבירור להשביע העדים

שמיר מסר את כתב המינוי לרוטנשטרייך וצור • המערך תובע החלטה קואליציונית מחייבת

מאת טובה צימוקי ושלמה גינוסר, סופרי „דבר"

הממשלה עשויה לדון כבר ביום ג' בהצעת חוק של השרים אמנון רובינשטיין ומשה שחל שתאפשר לוועדת הבירור בפרשת פולארד להשביע עדים.

המטרה היא לאפשר לוועדת רוטנשטרייך־צור לחקור עדים בשבועה. זאת כדי לאפשר לה לעבוד ברומה לוועדת חקירה ממלכתית, שמתוקף החוק יכולה להשביע עדים ולהעניק לדיוניה „חסיון", כדברי השר רובינשטיין.

כידוע, על פי חוק ועדות חקירה, עד המשקר בעת עדותו בוועדת חקירה ממלכתית צפוי לעונש של עד חמש שנות מאסר.

אם תאומץ הצעת החקיקה על־ידי הממשלה בישיבתה ביום ג', תובא ההצעה עוד השבוע בפני ועדת השרים לחקיקה לשם הכנתה לקריאה ראשונה בכנסת.

חברי ועדת הבירור יתחילו בימים הקרובים בעבודתם, לאחר שביום ו' מסר לידיהם ראש הממשלה יצחק שמיר את כתב המינוי.

מלשכת ראש הממשלה נמסר, כי שמיר אמר שלא יהיו כל הגבלות על עבודת הוועדה, פרט לכך שעליה לפעול במסגרת החוק. כוונת

(המשך בעמ')

נוכח עליית מדד פברואר שיתפרסם היום

השכירים יקבלו באפריל תוספת־יוקר – 4 אחוזים

מאת אמנון אמר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

מדד פברואר, שיפורסם היום, עלה, לפי ההערכה, ב־2.5 אחוזים. עליית המדד תשלים עלייה מצטברת של כ־9 אחוזים מאז תשלום תוספת־היוקר האחרונה, ובתוצאה מכך יקבלו השכירים תוספת־יוקר במשכורות שתשולם בתחילת חודש אפריל.

מתוספת זו יעוקרו 2.7 אחוזים, בהתאם לעיסקת החבילה, ולפיכך תסתכם תוספת היוקר ב־4 אחוזים בקירוב.

המדד הגבוה יחסית שנרשם בפברואר נובע ברובו מהפעולות שיזמה הממשלה בינואר: פיחות

(המשך בעמ' 2)

הגשם והקור אינם מפריעים לשתי הילדות אלו ללקק גלידה ברחוב דיזנגוף. (צילום: א.פ.)

פורים קר וסוער: שלג בצפון ובירושלים – ברד ושיבושים

מאת סופרי „דבר"

מזג האוויר הקשה, ששרר בארץ בסוף השבוע, גרם לשיבושים בתחבורה, בחשמל ובהספקת המים, בעיקר בצפון הארץ ובירושלים ופגע בחגיגות חג הפורים. בגולן ירד שלג כבד ושלג קל ירד גם בירושלים. בבירה היו הפסקות חשמל רבות בעיקר במזרח העיר, ושר האנרגיה משה שחל אמר, כי משרדו לא יעבור לסדר היום על טיפול חברת החשמל המזרח־ירושלמית בלקוחותיה.

מהשירות המטאורולוגי נמסר, כי למרות ההפוגה העשויה לחול הבוקר, יימשך מזג האוויר החורפי עד סוף השבוע. כמויות הגשמים שירדו עד־כה עולות ברוב המקומות על

(המשך בעמ' 2)

עורך „אל־אהראם" מגלה:

התנגשויות המוסלמים והקופטים במצרים – לממדי מלחמת אחים

קאהיר (א.פ. וע"מ) – במצרים קיימת למעשה מלחמת אחים – טוען עורך „אל־אהראם" אחמד בהא א־דין, המאשים את העיתונות המצרית הרשמית בהתעלמות מהתנגשויות שאירעו לאחרונה בערים שונות במצרים בין קופטים למוסלמים.

הדברים הגיעו עד כדי כך, שכנסיות ומסגדים עתיקים הועלו באש, אולם המשטרה לא התערבה. גם קאהיר לא שלחה נציג ממשלתי או מפלגתי כדי לטפל בבעיות. את התנועות הפונדמנטליסטיות מאשים כותב המאמר כיום סכנה למצרים.

„במצרים קיימת, שנהג מלחמת אחים", כתב בהא א־דין. „העולם הזה לדבר על אירועי [illegible] אסיוט, [illegible], בני סואיף, הן הולך להתפרסם כאילו היו ערים [illegible] בלבנון. מצרים מקבלת

(המשך בעמ' 2)

לקראת פרסום הדו"ח הנשיאותי בארה"ב על שיתוף־הפעולה ישראל־דרא"פ

הצעה בקונגרס לקצץ הסיוע לישראל בגובה רווחיה מהעסקות הצבאיות עם דרום־אפריקה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – גורמים בקונגרס העלו אפשרות לקצץ בסיוע הצבאי הניתן לישראל בגובה הסכום שישראל מרוויחה משיתוף־הפעולה הצבאי שלה עם דרום אפריקה. הרעיון הועלה לקראת פרסום הדו"ח הנשיאותי על שיתוף־הפעולה הצבאי עם דרום־אפריקה שמקיימות מדינות המקבלות סיוע צבאי מארה"ב.

בדו"ח זה צפויה, בין השאר, התייחסות מפורטת למגעים הצבאיים בין ישראל לדרום־אפריקה. הדו"ח עתיד להימסר לנשיא בימים הקרובים, ועל כל פנים, לא יאוחר מ־1 באפריל. חוגים בקונגרס אמרו, כי יהיה קושי מסוים לקבוע מה הסכום המדויק שישראל מרוויחה מהמגעים הצבאיים שלה עם דרום־אפריקה, הכוללים מכירת נשק, ייעוץ, פיתוח משותף של אמצעי לחימה, ולפי מה שפורסם בעתונות העולמית, גם שיתוף פעולה גרעיני. ההערכה היא, כי הסכום נע בין 200 ל־500 מיליון דולאר בשנה. אולם הם אמרו, כי גם אם הסכום שיקוצץ מהסיוע הצבאי האמריקאי לישראל, המסתכם ב־1.8 מיליארד דולאר, יהיה קטן וסמלי, יהיה בכך מסר חריף לישראל.

מחלקת המדינה, שעליה הוטלה הכנת הדו"ח, מסיימת בימים האלה את ניסוחו. נמסר, כי הדו"ח יהיה חסוי, ויש גורמים במחלקת המדינה המרגיעים ואומרים כי ניסוחו, לפחות לגבי ישראל, יהיה פושר למדי. בין השאר, אומרים חוגים אלה, כי בדו"ח לא יובאו הוכחות מוצקות לשיתוף־פעולה גרעיני בין ישראל לדרום־אפריקה. הממשל אינו נלהב להטיל סנקציות בעקבות הדו"ח, ולפיכך מצפים, כי לא יינקטו ביטויים חריפים בגוף הדו"ח. חוק הסנקציות נגד דרום־אפריקה, שהועבר בקונגרס בשנה שעברה, התקבל לאחר שהקונגרס ביטל וטו של הנשיא על החוק. בניגוד לקונגרס, מבקש הממשל להימנע מפגיעה במדינות המקיימות קשרים צבאיים עם דרום־אפריקה, כמו ישראל, דרום־קוריאה, צרפת והפיליפינים.

אולם בקונגרס יש רוח מלחמתית כלפי קשרים צבאיים עם

(המשך בעמ' 2)

זוג כפריים פרואניים ליד שרידי ביתם בעיירה צ'וסיקה שלרגלי האנדים, כ־25 ק"מ מלימה. גל מפולות הרים פגע בעיירה זו בת 75,000 התושבים. 12 מהתושבים נהרגו וכ־25,000 נותרו ללא קורת גג. (צילום: א.פ.)

ישראל לברי: פגיעה ברצועת הבטחון תגרור תגובה חריפה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

ישראל העבירה בסוף השבוע אזהרה למנהיג תנועת „אמל" נביה ברי, כי היא תפגע קשות במחבלים שיעיים, המתכננים מבצעים לרצועת הבטחון, אם קבוצות המרוד השיעיות ימשיכו לבצע מיבצעים נגד יעדים ברצועה ונגד חיילי צה"ל המוצבים שם.

רדיו הפלאנגות דיווח אמש, כי אזהרה זו הועברה לידיעת נביה ברי באמצעות מפקד כוח יוניפי"ל הגנראל הנורווגי גוסטאב האגלנד בפגישתם אתמול במערב־ביירות. בעקבות פגישה זו אמר ברי, כי השיעים ימשיכו לפעול לפירוקה של רצועת הבטחון הישראלית ולהצבתם של חיילי יוניפי"ל לאורך קו הגבול הבין־לאומי. לפי הודעת רדיו הפלאנגות, הזהירה ישראל גם את כוחות יוניפי"ל להימנע מלשתף פעולה עם המחבלים.

האזהרה הישראלית הועברה כנראה בעקבות התקרית שבה מצא את מותו קצין צה"ל סרן רמי [illegible].

לבון נתן את ההוראה

כותב בנימין ג'יבלי בספר על „הפרשה"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

„שר הבטחון דאז, פנחס לבון, הוא שנתן [illegible] את ההוראה להפעיל את הרשת וזה הדבר היחיד שאני מוכן למסור היום, כמה ייצא ספרי לאור" – אמר אמש ל„דבר" בנימין ג'יבלי, ראש אמ"ן לשעבר, שכונה „הקצין הבכיר" בתקופת לכידת רשת הריגול הישראלית במצרים בראשית שנות ה־50.

ג'יבלי, המכהן כיום כיושב־ראש מועצת המנהלים של חברת החשמל, אסף במשך שלוש שנים חומר לכתיבת ספר על הפרשה. הוא התחיל לכתוב את הספר לפני זמן מה ואיננו [illegible]. הוא אינו יכול להעריך כיום מתי יסיים את כתיבת [illegible]. „יש מגבלות שונות. מלבד זאת אני אמנם קם ב־6.00 בבוקר וכותב, אך אין זה עיסוקי העיקרי. אני ממלא תפקידים שונים בעסק, ואינני יכול להמשיך בכתיבה באופן רצוף".

ג'יבלי סיפר, שכמה הוצאות ספרים רציניות מחזרות אחריו ומבקשות להוציא לאור את ספרו.

בתשובה על שאלה, אם יתייחס בספרו גם לטענת „האדם השלישי", אברהם [illegible], כי נשלח פעם נוספת למצרים, אחרי שרשת הריגול הישראלית כבר נפלה וכי היה נתון בסכנה, אמר ג'יבלי: „כאשר הספר ייצא לאור תוכלו לקרוא מה קרה". עוד אמר, שכאשר ייצא הספר לאור יערוך מסיבת עיתונאים.

בנימין ג'יבלי

„הצדק המהפכני" לצרפת: בן־הערובה נורמאנדין יוצא להורג בעוד 48 שעות

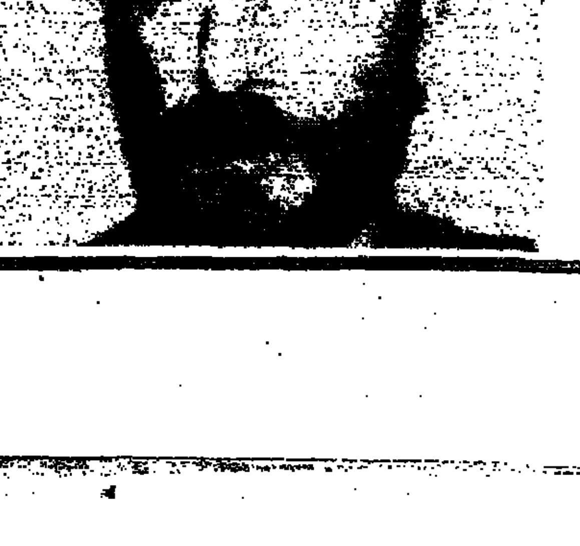

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בפאריס, וסוכנויות הידיעות

„ארגון הצדק המהפכני" הודיע אתמול בלילה, כי בן הערובה הצרפתי ז'אן לואי נורמנדין הועמד לדין וכי גזר־דין מוות ייגזר עליו בתוך 48 שעות.

הודעת האירגון, שנכתבה בערבית בכתב יד, נמסרה לעתון הביירותי הבלתי תלוי „אנהאר" בליווי תצלום צבע של איש צוות הטלוויזיה הצרפתי, אשר נחטף ב־8 במארס 1986. „מכיוון שלא הובהרו הצהרותיו של מיטראן", נאמר בה, „ולנוכח הכרזות המלחמה, הועמד נורמנדין לדין, וגזר דין המוות, המהפכני הצודק, יוצא בתום המשפט, בתוך 48 השעות הבאות".

קודם לכן איים „ארגון הצדק המהפכני" להוציאו להורג, אם ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק לא ימסור לאירגון הבהרות לגבי הצהרותיו של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, בנוגע לבני הערובה הצרפתיים המוחזקים בלבנון, וכן לגבי אספקת נשק צרפתי לעיראק.

מקורות בממשל הצרפתי אמרו אתמול, כי לא חל כל שינוי בעמדת הנשיא וראש הממשלה בשאלת הטרור וכי כל נסיון לתקוע טריז ביניהם הוא „אבסורדי". דוברו של שיראק דני בודואן הצהיר, כי צרפת רואה את האירגונים המאיימים עליה כ„אחראים ישירות לגורל בני הערובה". עם זאת הוא הוסיף, כי

(המשך בעמ' 2)

ה„סאנדיי טיימס" טוען:

מבצעי מודיעין ישראליים בגרמניה נערכו בדרכונים בריטיים מזוייפים

מאת דוד שריבמן, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – ישראל זייפה דרכונים בריטיים לצרכי מודיעין מבצעיים באירופה – כך טוען העיתון ה„סאנדיי טיימס" הלונדוני בגליונו מהבוקר.

לדברי העיתון, נמצאו בקיץ האחרון שמונה דרכונים כאלה במערב גרמניה. חקירה העלתה, שזוייפו על־ידי גורמי ביון ישראליים.

בעקבות כך פנו הבריטים לישראל ומחו ודרשו התנצלות. העיתון טוען, כי הנושא עלה גם בשיחה שהתקיימה באחרונה בין שר החוץ שמעון פרס לשר החוץ הבריטי ג'פרי האו בביקורו של פרס בבריטניה.

שגרירות ישראל בלונדון סירבה להגיב על הידיעות.

פרס: הוועדה תחקור גם את הדרג המדיני

(ע). – ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר, כי ועדת הבירור בפרשת פולארד אינה מוגבלת בעבודתה, ואם תרצה היא תוכל גם לחקור את הדרג המדיני.

פרס אמר את הדברים אתמול, במסגרת אירועי הי"75 לארגון

(המשך בעמ' 2)

פקידים בירושלים מעריכים:

ביקורו של הדיפלומט ההונגרי איתות חיובי

מאת סופרו המדיני של „דבר"

ביקורו בישראל של הדיפלומט ההונגרי הבכיר ד"ר יאנו ראגנה הוא לדעת פקידים בירושלים צעד נוסף בשורה של „איתותים חיוביים" המגיעים ממדינות מזרח־אירופה. יחד עם זאת מדגישים הפקידים, כי לפי שעה אין מתקיימים דיונים מעשיים עם אף אחת ממדינות הגוש המזרחי על פתיחת נציגויות, בדומה ל„משרדי האינטרסים" שפתחו אשתקד ישראל ופולין.

ד"ר ראגנה, שהגיע ארצה ביום ה' ייפגש מחר עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין.

השגריר ראגנה מכהן עתה כמנכ"ל הפדרציה העולמית של יוצאי הונגריה, גוף המשמש לעתים את ממשלת בודפשט כערוץ תקשורת למדינות שאין לה עמן קשרים דיפלומטיים. הוא כיהן בעבר כמנהל מחלקה במשרד החוץ ההונגרי וכשגריר בווינה ובקאהיר.

גם הרמזים שהגיעו באחרונה מבולגריה בדבר אפשרות

(המשך בעמ' 2)

אביו של פולארד מודה לוועד הציבורי בישראל

בשיחה שקיים אמש הוועד הציבורי למען ג'ונתן פולארד עם אביו ד"ר מוריס פולארד, הביע האב את תודתו לציבור הישראלי, שנחלץ לעזרת בנו ואמר, כי חשוב לו שהציבור הישראלי ידע שבנו ראה לעיניו את טובתה של מדינת ישראל.

האב [illegible] ביקש [illegible] לד"ר יהושע [illegible], שעומד אתו בשם הוועד הציבורי, כי הוא יהיה [illegible] על ההתעדכנות בציבור הישראלי גם לאמה של אן פולארד.

סין עשויה להצטרף למו"מ פירוק החימוש

וינה (א.פ.). – שר החוץ של סין העממית וו סיו־צ'יאן צוטט אתמול על־ידי סוכנות הידיעות הבולגרית הרשמית כמי שאמר, שסין עשויה להצטרף למשא ומתן על פירוק החימוש הגרעיני, אם יגיעו קודם לכן ארה"ב וברה"מ להסכם ביניהן בעניין זה.

לדברי הסוכנות אמר השר את הדברים ביום ו', עם הגיעו לבולגריה מפולין לביקור רשמי. זו נועד, לדברי הסוכנות, עם עמיתו הבולגרי פטר מלאדנוב ודן עמו בנושאים מדיניים שונים, בהם גם ההצעה הסובייטית האחרונה בעניין פירוק הטילים בעלי הטווח הבינוני. שני השרים הדגישו, הוסיפה הסוכנות וציינה, את „משמעותה הרבה" של ההצעה.

נציג אש"ף בצרפת לא הופיע לדיון עם נציג מפ"ם באירופה

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – נציג אש"ף בצרפת איברהים סוס לא הופיע אתמול לויכוח פומבי עם נציג מפ"ם באירופה אריה שפיר בעיירה קטנה ליד העיר בורדו.

הוא שיגר נציג בשם אבו חסירה, שהוצג כסגנו. הנציג אמר, שסוס נקרא בדחיפות [illegible] בתוניס.

במהלך הדיון, שבו השתתפו גם נציגים אזוריים של המפלגה הסוציאליסטית, נציגי הקהילה היהודית של בורדו וז'ילבר מיטראן, אחיו [illegible] של נשיא צרפת, אמר נציג אש"ף, כי ארגונו „יקבל את כל החלטות האו"ם, לרבות אלה המכירות בזכותה של ישראל לקיום בבטחון, בתנאי שישראל תכיר בהחלטות המכירות בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית". לדבריו, אש"ף רוצה במו"מ, אך הריכוז הישראלי בשטחים „גרוע מן הטרור הפלשתיני".

רפי סוויסה התמנה לנשיא „תור מושב"

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

הנציב לשעבר של שירות בתי הסוהר, רפי סוויסה, החליט שלא לקבל תפקיד או משרה בסקטור הציבורי. אחרי שלושים שנות פעילות ציבורית החליט עתה לעבור ולהתבסס בסקטור הפרטי.

רפי סוויסה התמנה לנשיא חברת התיירות „תור מושב", שבעבר היתה שייכת לתנו"ס, וכיום היא חברה פרטית.

בשיחה עם סופר „דבר" אמר סוויסה, כי הוא מקווה לקדם את פעולות החברה העוסקת בתיירות נכנסת, יוצאת ופנים. כבר הוא מקווה שעם התבססותו הכלכלית, הוא יוכל להתמסר לנושא שיקום האסיר, שהוא רואה בו שליחות חברתית ממדרגה ראשונה.

המדענים גילו קשר גנטי בין מחלת אלצהיימר ותסמונת דאון

וואשינגטון (ע"ד וע"צ). – מדענים צרפתים ואמריקאים הודיעו במאמר שהתפרסם ביום ו' בעתון המדעי „סאיינס", כי גילו קשר גנטי בין המחלה הניוונית הקשה אלצהיימר, הפוגעת בקשישים, לבין תסמונת דאון.

בקרוב עשויה להמצא התשובה לשאלת המקור של מחלת אלצהיימר, קובעים שני המדענים. לדבריהם הם מצאו כי התופעה הגנטית הבלתי טבעית שנתגלתה בבדיקות שנערכו בשלושה חולי אלצהיימר היתה דומה לזו שנתגלתה בבדיקות דומות, שנערכו בשני חולים הסובלים מתסמונת דאון.

אלצהיימר היא מחלה המאופיינת על־ידי סגילות מתקדמת וניוון אצל קשישים, ואילו תסמונת דאון היא הגורמת למונגולואידיות.

שני המדענים אומרים כי הליקוי המשותף שנתגלה בשתי המחלות הוא הופעת העתק נוסף של גן האחראי לייצורו של חומר הידוע בשם „אמילויד". התופעה גורמת, לדבריהם, להיווצרותם של תאים במוחות נפגעי מחלת אלצהיימר.

יצויין עם זאת, כי המדענים מסייגים את קביעתם ומודים, כי עדיין אינם מבינים מה גורם להכפלתו של הגן. הם עומדים עתה לבצע בדיקות על מספר גדול יותר של חולים כדי לקבוע איבחון יותר מדוייק.

לבנוני שנשכר לרצוח ג'עג'ע חזר בו וחשף את זהות שולחיו

השולחים: סוריה, חובייקה ונכדו של פראנג'ייה

ביירות (ע"ד וע"צ.) קשר לרצוח את מפקד המיליציה הנוצרית בלבנון סמיר ג'עג'ע נחשף אתמול במסיבת עתונאים בביירות על־ידי מי שנשכר לבצעו.

פואד רחבאני, בן 23, סיפר במסיבת העיתונאים שארגנה המיליציה הנוצרית „הכוחות הלבנוניים", כי הוצע לו סכום של רבע מיליון דולר כדי להציב מכונית עמוסה ב־80 ק"ג חומר נפץ בדרכו של ג'עג'ע ולגרום למותו. הפקודה צריכה היתה, לדבריו, להתבצע בתחילת שבוע זה.

רחבאני, מהנדס במקצועו, האשים את סוריה, את מפקדה הקודם של המיליציה הנוצרית אלי חובייקה, שעבר בינתיים אל הסורים, ואת נכדו של נשיא לבנון לשעבר סולימאן פראנג'יה בקשירת הקשר.

„ברגע שנודע לי מיהו יעד הפעולה, החלטתי לשתף פעולה משך זמן מה כדי שיתאפשר לי לחשוף את העומדים מאחוריה", הוא סיפר.

ג'עג'ע, בן 35, סטודנט רפואה לשעבר, הוא מן המתנגדים הקיצוניים ביותר של ההשפעה הסורית בלבנון. הוא היה למפקד „הכוחות הלבנוניים" בינואר 1986 בעקבות הדחתו של חובייקה, שבועיים לאחר שזה חתם על הסכם בין המיליציות היריבות בלבנון.

המונים שובתים ביוגוסלאוויה על־רקע האינפלאציה והשכר

בלגראד (רויטר). – גל שביתות, גדול מכל שידעה מדינה קומוניסטית זו בשנים האחרונות, שטף השבוע את יוגוסלאוויה.

עדי ראייה בבלגראד בירת יוגוסלאוויה סיפרו, כי עקב השביתות הרבות הוגברה נוכחות המשטרה ברחובות העיר. עתוני יוגוסלאוויה לא מסרו פרטים רבים על השביתה, אבל בעתונים המקומיים של זאגרב נכתב, כי אלפי פועלים נטלו חלק בשביתות, שפרצו על רקע תביעות שכר, וכי אלפים נוספים רבים מאיימים להצטרף לגל השביתות.

את הגל עוררה יוזמת תחיקה חדשה של ממשלת בראנקו מיקוליץ מ־27 בפברואר, שנועדה להביא להורדת שיעור האינפלאציה ביוגוסלאוויה, העומדת היום על 100 אחוז לשנה בקירוב. על פי החוק המוצע אמורות כל העלאות השכר להיות כרוכות בעתיד במידת הפרודוקטיביות של העובד והשכר אמור להיות מוקפא חלקית. ברבים ממקומות העבודה נוכחו העובדים ששכרם הופחת כבר במשכורת פברואר.

בראנקו מיקוליץ, המכהן כראש ממשלתה של יוגוסלאוויה מאז השנה שעברה, הכחיש שבכוונתו להקפיא את השכר או את המחירים. לדבריו מדובר רק בהתאמת עליית השכר האישית לשיעור הפרודוקטיביות, אשר תחושב אחת לשלושה חודשים.

מאות באו לעין־חרוד (מאוחד) ללוות סרן רמי בן־צבי (חכמון)

מאת יצחק פריהר, סופר „דבר" בעמק

באלף איש, ביניהם הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי, אלוף פיקוד הצפון יוסי־פלד, מפקד־חטיבת „גבעתי" ובישיבים לכשעבר־הגבו־ משפחה וחברי קיבוץ – ואף לא נציג רשמי של ממשלת ישראל – ליוו ביום ו' למנוחת עולם את סרן רמי בן־צבי (חכמון) אל בית העלמין של עין־חרוד (מאוחד) בסמוך לקברות חבריו למשק, שנפלו במערכות ישראל.

רמי בן־צבי, בנם של אמנון ולאה ונכדו של צבי טקץ, מראשוני „המיסדים" של עין חרוד, נפל מאש מחבלים בדרום לבנון.

ארונו של רמי הוצב, עם הגיעו למשק, ליד חדר האוכל של הקיבוץ, ומשם נישא על כתפי 16 סמלי „גבעתי", שבראשם צעד קצין בדרגת סרן, לבית העלמין של הקיבוץ.

מפקד „חטיבת „גבעתי", אמר: „רמי, יותר מפקד היית, לגבי דמות מרתקת, מגבש, הלוחמי ומין רבים כמותך. המלה „היה" מכה בכל. כבר מהפגישה הראשונה אתך הבנתי, שלפני דמות אחרת, שונה מהמקובל, מזיגה של רצינות תמימה, מנהיגות איכותית ודאגה עמוקה לאנשים. אתה היית מהבולטים הטובים בין מפקדי החטיבה ההתורת אתה־יך הלל של איכות שאכרה, אך השארת גם דרך וסגנון של איכות, ואני מתפלל לכך שנוכל להמשיך בהן".

בן משפחה קרא קטע קצר ממכתב ששלח רמי הביתה, במהלך מלחמת של"ג. „ברגעים של בנוות ומצב של חוסר ידיעה", כתב, „כל אחד לעצמו, והכולם לבד. פה נמדד חוסנו של האדם כל פעם מחדש. כולם עושים פה חשבון נפש: עליי לא יתאבלו. עליי מותר רק לשמוח ולהמשיך את שפעלתי ובניתי, בדרך בה הלכתי".

ביקורו של הדיפלומט

(המשך מעמ' 1)

שיפור הקשרים עמה – מוגדרים בירושלים כ„איתותים", אולם לפי שעה אין מתקיימים דיונים מעשיים על פתיחת נציגויות.

סגן שר החוץ האמריקאי ג'ון וייטהאד, ששב לאחרונה ממזרח אירופה, דיווח כי ממשלת סופיה מעוניינת בשיפור קשריה עם ישראל.

באחרונה גם התנהלה שיחה בעניין זה בין שגריר ישראל ליד מוסדות האו"ם בז'נווה, פנחס אליאב, לבין פקיד בכיר ממשרד החוץ הבולגרי.

איגוד העתונאים דורש לכבד פסק על השכר ברשות־השידור

הנהלת האיגוד הארצי של עתונאי ישראל תובעת מהנהלת רשות השידור לכבד התחייבות ולא לפגוע בהחלטות בית־הדין האזורי לעבודה.

ההנהלה מסרה, כי אם רשות השידור לא תכבד את פסיקת בית־הדין האזורי לעבודה, שיש לשלם לעתונאי רשות השידור 6 אחוזים, כדי להשוות את שכרם לזה של העתונאים בעתונות המודפסת, יינקטו אמצעים הן במישור המקצועי והן במישור הציבורי.

הנהלת האיגוד הארצי שיגרה ביום ו' מכתב דחוף ליו"ר רשות השידור מיכה ינון ולמנכ"ל רשות השידור אורי פורת ובו נאמר: נוכח פסיקת בית־הדין האזורי לעבודה בירושלים וההתחייבות המפורשת בכתב של יו"ר הוועד המנהל לכבד את פסיקת בית־הדין האזורי לעבודה וליישומה לאלתר, הננו רואים לעצמנו חובה להעמיד את הוועד המנהל וכל גורם אחר באוצר או מחוצה לו על כך, שכל נסיון לפגוע בפסיקה ובהתחייבות ייתקל בהתנגדות עזה הן במישור המקצועי והן במישור הציבורי.

„לא ייתכן שגוף ממלכתי יהיה שותף למעשה תרמית והונאה", נאמר בהודעה. הנהלת האיגוד הארצי תתכנס לישיבת חירום כדי לדון בצעדים שיינקטו. הוא תובע מהנהלת רשות השידור הבהרה חד־משמעית, שאין לה כוונה להתחמק מהתחייבות חתומה או לפגוע בפסיקה של בית־הדין.

עובדי „עתוני הימלפארב" להפגנה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לעניני משטרה

עובדי העתונים הלועזיים („עתוני הימלפארב") יפגינו ביום ה' השבוע במרכז הקונגרסים בתל־אביב בעת כינוס הסכרה ארצי של מפלגת העבודה שיתקיים במקום. ההפגנה נערכת בטענה שמזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם מתעלם מתביעותיהם להסכת תנאיהם.

עובדי רשת העתונים הלועזיים הפגינו ב־19 בפברואר לפני בית מפלגת העבודה, בדרישה להדיח את מנכ"ל העתון שבתאי הימלפארב, העורך ויו"ר מועצת המנהלים.

בהודעה רשמית של אגודת העתונאים בתל־אביב נמסר, כי אם ההפגנה המתוכננת לפני אולם הקונגרסים בתל־אביב לא תביא למפנה, תיסלל בפני אגודת העתונאים הדרך להכריז על עיצומים בכל כלי התקשורת, כדי להפעיל לחץ כבד יותר הן על המו"לים והן על מפלגת העבודה.

פעוטה נפלה לסיר רותח נכוותה ומתה

(ע). – פעוטה בת שלוש מעזה קיפחה את חייה ביום ה' בלילה, לאחר שנפלה לסיר שבו הרתיחה אמה מים להכנת גבינה.

ביום ה' בלילה הביאו בני משפחת אבו רביע מעזה את הפעוטה, אמין סאלם סלימאן, לבית החולים „אל אהלי" בעיר. הפעוטה סבלה מכוויות קשות בכל חלקי גופה ומתה כתוצאה מכך.

דבר DAVAR
מאוחד עם „השבוע"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199,
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת רח' המלך ג'ורג' 16
בית נאוה קומה ג'
טלפון 242203 מ' 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111, ת.ד. 33104

לורנס וולש, היועץ המיוחד בפרשת „איראנגייט", משוחח עם כתבים בפתח בניין התובע הכללי בוואשינגטון. (צילום: א.פ.)

ח"כ צבן תובע דיון דחוף במצב בבית־הדין לעבודה

מאת סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ יאיר צבן ממפ"ם תובע לקיים דיון דחוף בכנסת במצב המזעזע, השורר בבית־הדין לעבודה, כפי שנחשף בכתבה ששודרה בטלוויזיה בליל שבת.

ח"כ צבן אומר, כי אנו עדים לא רק לעינוי דין בלתי נסבל, אלא גם לגזל נכים, קשישים ואלמנות, המתבצע לאור היום ובחסות החוק.

ח"כ צבן אומר, כי לפי המצב החוקי כיום, אדם המוכיח בבית־הדין לעבודה, כי היה זכאי לקבלת גימלת נכות מהביטוח הלאומי לפני 5 שנים, יקבל בפועל רק 2.5 אחוזים מהסכום המגיע לו.

לדבריו, האחריות למצב זה אינה מוטלת על הביטוח הלאומי, אלא על הממשלה והכנסת, שחוקקו את החוק המצמיד את חובות המדינה לאזרח רק לתקופה של שנתיים. ח"כ צבן הגיש השבוע הצעת חוק לתיקון עיוות בלתי נסבל זה.

פרס: הוועדה תחקור

(המשך מעמ' 1)

נשות הדסה, שהתקיים בבנייני האומה בירושלים.

פרס אמר, כי כאשר הממשלה הקימה את ועדת הבירור לעניין פולארד, היה ברור כי מסקנותיה יכובדו ויישומו. „אחרת היא תאבד את אמון הציבור". הוא חזר על עמדתו, כי קידומם של רפאל איתן ואל"מ אביאם סלע היה צריך להתעכב, עד אשר היו נודעות תוצאות חקירת פרשת פולארד.

בעניין יחסי ישראל – דרום־אפריקה גילה פרס, כי ישראל לא תשנה את מדיניותה בעניין עסקות הנשק שלה עם דרום־אפריקה, אך היא גם לא תעשה הסדרים חדשים, והמצב „ישאר כפי שהוא כיום".

בעניין הוועידה הבינלאומית אמר פרס, כי אסור להתייאש מיוזמות שלום. הוא אמר, כי ממשלת האחדות הוקמה כדי לפתור את בעיית הכלכלה של ישראל וכדי להמשיך את יוזמות השלום. אם יהיה נסיון למנוע ממנו לבצע מדיניות זו, אזי לא יהא עוד טעם בקיומה של ממשלת האחדות.

„אם יהיה נסיון לעצור אותי, אני אסיק את המסקנות. כפי שהיינו נחושים בדעתנו בביצוע הרוטאציה – כך אנו נחושים בדעתנו להמשיך בתנופת השלום", אמר פרס.

פורים קר וסוער

(המשך מעמ' 1)

הממוצע השנתי ומפלס הכנרת מתקרב לסף הצפה. עד סוף החודש עשוי להתעורר הצורך לפתוח את הסכר לירדן.

כל הישובים בגולן היו מנותקים בסוף השבוע לאחר ששלג בגובה של כ־30 ס"מ כיסה את כל האיזור.

משך שעות רבות עסקו אתמול ושלשום חברי מושב נוה אטיב בחילוצן של עשרות מכוניות ואוטובוסים, שנתקעו בכבישי האזור. לא נמסר על נפגעים בנפש.

באיזור הרכבל העליון בחרמון הגיע גובה השלג לכעשרה מטרים וברכבל התחתון הגיע גובה השלג לקרוב למטר וחצי. מנהלי אתר החרמון מסרו, כי כמות השלג שהצטברה באתר מבטיחה תנאי גלישה עד אחרי חג הפסח.

שלג קל ירד אתמול ושלשום גם בצפת, בהרי הגליל ואף באצבע הגליל. השלג בצפת הגיע לגובה של כשלושה ס"מ ובאצבע הגליל נמס השלג במהירות.

מזג אוויר סוער פקד את ירושלים בסוף השבוע. ביום ו' בשעות הבוקר ירדו הטמפרטורות והחלה ירידת שלג וברד כבד, מעורבים בגשם. עד שעת מסירת הידיעה לא נאחז השלג בקרקע, אם כי במקומות רבים הצטברו ערמות ברד.

שחל: לא לעבור לסדר היום

שר האנרגיה והתשתית משה שחל גינה בחריפות את תפקוד חברת החשמל המחוז ירושלמית ואמר, כי לא יוכל לעבור לסדר היום על התקלות הרתופות בהספקת החשמל וחוסר יכולתה של החברה לספק את החשמל באופן סדיר.

ביום ו' עם תחילת התקלות הורה שחל לחברה לנקוט אמצעי חירום לחידוש הספקת החשמל לשכונות, שנותרו ללא חשמל. במקביל התבקשה חברת החשמל לישראל לסייע באיתור התקלה, כדי לחדש את הספקת החשמל מהר ככל האפשר, ואכן החל משעות הלילה המוקדמות ביום ו' החלה ההספקה להתחדש בהדרגה, ובמהלך השבת השלמו כל התיקונים.

תקלות בחיפה

תקלות רבות בהספקת החשמל אירעו בסוף השבוע באזור חיפה, מחמת מזג האוויר הסוער, הפוקד את האזור.

במוקד החירום של חברת החשמל בחיפה נתקבלו מאות קריאות טלפוניות על תקלות. חברת החשמל הפעילה צוותי־חירום מוגברים, כדי להתגבר על התקלות במערכת הספקת הזרם.

נמסר כי מתחילת החודש ירדו באיזור 61 מ"מ גשם, וסך הכל העונה ירדו בעמק 470 מ"מ.

הסופות והגשמים העזים של סוף השבוע גרמו להפסקות חשמל רבות בישובי העמק, ועובדי חברת החשמל עמלו קשות כדי לחדש את הספקת החשמל.

סופות כבדות מלוות בגשמים ורוחות סוערות היו בנגב בסוף השבוע ובשבת. רק במוצאי שבת נרגעו הסופות ותושבים רבים החלו לצאת מבתיהם.

הגשמים שירדו במהלך החודש מארס המשיכו לשפר את משק המים בישראל והעלו את מפלס הכנרת וכן מפלסי מי התהום באזורי הארץ השונים, אולם עדיין דרושים גשמים רבים, כדי למלא את הגרעון ההידרולוגי המצטבר במשק המים המגיע לכדי 1.2 מיליארד מ"ע מים.

הממשלה עשויה לדון

(המשך מעמ' 1)

הדברים היא, ככל הנראה, ששמיר אינו מתנגד לכך, שהוועדה תחקור שרים ואישים בכירים במנשל.

שמיר הביע באוזני שני חברי הוועדה, המשפטן ד"ר יהושע רוטנשטרייך ורא"ל (מיל.) צבי צור, את התקווה, כי יוכלו לבצע את עבודתם בנושא. הוא גם ביקש, כי הדו"ח וההמלצות יוגשו לו בהקדם האפשרי.

ראש הממשלה מייחס חשיבות רבה לכך, שעבודת הוועדה תיעשה במירב השאיות. שמיר גם אסר, משום כך, את הסיקור התקשורתי של פגישתו עם חברי הוועדה. הוא דחה הצעה לאפשר את צילום הפגישה, אף שלדעת כמה מעוזריו יש חשיבות הסברתית רבה לסיקור האירוע בטלוויזיה האמריקאית, כעדות לכך, שישראל אכן פתחה בהליכי חקירה בפרשת פולארד.

מלשכת ראש הממשלה נמסר, כי אין חילוקי דעות בין שמיר לבין פרס לגבי יחסה של הממשלה למסקנות ועדת הבירור. אשר לדבריו, כי אין הממשלה מתחייבת לאמץ את המסקנות, הוסבר בלשכת ראש הממשלה כי שמיר תיאר את המצב החוקי־פורמלי, שעל פיו לממשלה יש סמכות מלאה להחליט כיצד לנהוג בהמלצות המוגשות לה על ידי ועדת בירור או ועדת חקירה.

ההחלטה על הקמת ועדת הבירור איננה טעונה אישור של מליאת הממשלה, והוועדה תוכל איפוא להתחיל בעבודתה, מיד לאחר שחבריה קיבלו את כתב המינוי משמיר, ולאחר שימונה לה צוות עוזר מינהלי מצומצם.

חילוקי דעות

חילוקי דעות התגלעו אתמול בין המערך לליכוד בנוגע לדרך התייחסותה של הנהלת הקואליציה לחקירה בפרשת פולארד.

חברים בסיעת המערך פנו בסוף השבוע ליו"ר הנהלת הקואליציה ויו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי בתביעה לזמן את הנהלת הקואליציה לישיבה, שבה תתקבל החלטה המחייבת את הממשלה לאמץ את מסקנות ועדת הבירור. יו"ר הנהלת הקואליציה ח"כ רפי אדרי אמר אמש, כי לא עולה על דעתו האפשרות, שהממשלה לא תאמץ מסקנות אלה.

„גם אם יתברר, שהדרג הפוליטי לא ידע, הרי שבמקרה זה אין הדבר פוטר אותו מכלל אחריות", אמר ח"כ אדרי. יו"ר הנהלת הקואליציה אמר עוד, כי הפרשה חייבת להיחקר עד תום, לא רק משום שדרישה כזאת עלתה במערכת הפוליטית, אלא, בראש וראשונה, בגלל אחריותה של הממשלה כלפי הציבור.

יו"ר סיעת הליכוד ומ"מ יו"ר הנהלת הקואליציה ח"כ חיים קופמן דחה את התביעה לכנס את הנהלת הקואליציה לדון בתביעת חברי סיעת המערך.

ח"כ קופמן אמר אמש, כי נושא זה אינו מענייננה של הנהלת הקואליציה, שלא צריכה להתחרות בוועדת המשנה של ועדת חוץ ובטחון ובוועדת הבירור הממשלתית, המטפלות בפרשה. לעומת זאת, תובע ח"כ קופמן לכנס את הנהלת הקואליציה יחד עם ראש הממשלה שמיר וממלא מקומו, לדיון בתפקודה של הקואליציה.

ח"כ קופמן אומר, כי דיון כזה הכרחי לקראת אישור התקציב בכנסת, ונוכח „נסיונותיהם של חברי כנסת מהקואליציה לשנות את המדיניות הממשלתית המוצהרת בענייני הרפורמה במס ובעיות פיסקאליות אחרות".

שר־הדתות נדרש לנמק מדוע לא יאשר מינוי לאה שקדיאל

(ע). – בג"צ הוציא ביום ו' צו על תנאי, המורה לשר הדתות ולוועדת השרים למינוי חברים במועצות הדתיות, לנמק בתוך 45 יום, מדוע לא יאשרו את מינוייה של לאה שקדיאל לחברה במועצה הדתית ירוחם.

לאה שקדיאל טענה בעתירתה, כי נבחרה כחוק לחברות במועצה הדתית של ירוחם מטעם המועצה המקומית של העיירה, יחד עם עוד 3 מועמדים נוספים. לטענתה, מינוייה לא אושר על־ידי ראש המחלקה למועצות הדתיות במשרד הדתות ואחר־כך על ידי שר הדתות הקודם ד"ר יוסף בורג – אך ורק בשל היותה אשה.

לטענתה, השאלה הובאה גם להכרעתו של זבולון המר עם מינויו לשר הדתות, אך עד כה הוא טרם החליט בעניין.

גם ועדת השרים בראשות ראש הממשלה, הדנה במינויים במועצות הדתיות, לא התכנסה במשך חודשיים, כדי להכריע בשאלה. משום כך פנתה לאה שקדיאל לבג"צ.

השופט משה בייסקי נעתר לבקשת עורך דינה יהושע שופמן מן האגודה לזכויות האזרח והוציא צו על תנאי בעניין זה.

עליית־הנוער מחרימה ישיבות שסירבו לקלוט עולי אתיופיה

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

עליית־הנוער הקפיאה באחרונה את התקשרויותיה עם כמה ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים קיצוניים בעלי אופי לא־ציוני.

בין המוסדות והישיבות שההתקשרות עמן הוקפאה – נמצאות ישיבת „איתרי" של הרב אוליפנט בירושלים, „קריית הילד" של אגודת ישראל בירושלים, ישיבת „חידושי הרי"ם" של חסידי גור ברמת החייל בתל אביב, ישיבת „באנו בנים" בנתניה ועוד. לישיבות אלו אין מפנים עוד את חניכי עליית הנוער ואין הן נהנות מהקצבות הסוכנות היהודית למוסדות חינוך.

ההחלטה על ניתוק הקשר באה בעקבות סירובם של מוסדות אלה לקלוט את עולי אתיופיה, משום הספק ביהדותם. ראש עליית הנוער אורי גורדון החליט, כי מוסד שלא יקלוט את הנערים העולים מאתיופיה – לא יופנו אליו חניכים מעליית הנוער. בשלב שני הוקפאו ההתקשרויות עם ישיבות נוספות, הידועות ביחסן השלילי לציונות.

יצויין, כי בעצרת הסוכנות, שהתקיימה בקיץ האחרון, התקבלה החלטה, שלפיה לא תממן הסוכנות היהודית מוסדות לא־ציוניים. בעקבות החלטה זו, הוקמה ועדה בראשותו של גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי.

ועדה זו גובה עדויות מנציגי הזרמים והגופים השונים הפעילים בתחומי החינוך הדתי־התורני והיא אמורה לגבש קריטריונים לקביעת המוסדות, העומדים בתנאי החלטת עצרת הסוכנות.

עורך־דין התנדב למילואים כתחבולה לדחיית משפטים

(ע). – עורך־דין תל־אביבי, שמואל מעודה (33), נאשם בשימוש בתחבולה לשם השגת דחייה בבירור שני משפטים שבהם שימש נציג הנתבעים. לדברי התביעה, ביקש הנאשם מהיחידה הצבאית לשלוח לו צו לשירות מילואים, ואחר־כך השתמש בצו זה כדי לבקש את דחיית המשפטים, שנועדו להתברר בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

בכתב־אישום שהוגש נגדו לבית־משפט השלום בת"א נאמר, כי סמוך למועדי הדיון שנקבעו למאי 1986, התייצב הנאשם ביחידתו בצה"ל וביקש להתנדב לשירות מילואים פעיל בחודש מאי 86, באמתלא „אין לי הרבה עבודה בחודש זה". על־פי בקשתו קיבל צו לשירות מילואים פעיל מיום 8.5.86 עד 26.5.86. לאחר מכן הגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי בת"א בקשה לדחיית שני המשפטים, ובין היתר, נימק את בקשתו בכך שקיבל צו־קריאה לשירות מילואים פעיל.

בעקבות בקשתו התקיים דיון בנוכחותו בבית המשפט המחוזי בת"א והדיון בתיקים נדחה לחודשים מרס עד מאי 1987.

בכתב־האישום נאמר, כי גם בבקשה הדחייה, וגם בעת הדיון בבית המשפט המחוזי, הנאשם את העובדה שלא ... למילואים אלא ... הזמין את עצמו, בכך שהתנדב לשירות המילואים. לעומת זאת השמיע מבקשתו, כי הוא נקרא לשירות המלואים שלא ביוזמתו.

עוד נאמר בכתב האישום, כי לאחר שהשיג את דחיית המשפטים לשנת 87, לא התייצב הנאשם לשירות המלואים עפ"י הצו, אלא ביקש משלטונות צה"ל לבטלו, והוא אכן בוטל על־פי בקשתו.

השכירים

(המשך מעמ' 1)

השקל וייקור המוצרים המסובסדים. במחירי הירקות והפירות נרשמת כל שנה עליה עונתית בחודש פברואר.

לעומת זאת נרשמה בחודש שעבר ירידה עונתית במחירי ההלבשה והנעלה.

גם בחודשיים הבאים צפויים מדדים גבוהים מהרגיל. בחודש מארס יבואו לידי ביטוי עליות המחירים כתוצאה מתוצאות ומייקור הרלק לתעשייה, ואילו באפריל נרשם כל שנה מדד עונתי גבוה.

באמר מקורות ... במחירי הפירות והירקות ... לרמה של ...

שר התיירות הצרפתי לא דחה ביקורו

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – שר התיירות הצרפתי ז'אן ז'אק דקאן לא דחה עדיין את ביקורו בישראל, שנועד ל־2 באפריל, וההכנות לקראת הביקור נמשכות כרגיל – כך נמסר ל„דבר" מלשכת השר הצרפתי בעקבות הידיעות על ביטול הביקור, לאחר הופעתו של השר שריד ב„מוקד" בשבוע שעבר.

תשובה דומה נמסרה לשגריר ישראל עובדיה סופר, שבירר נושא זה במוגי הממשל הצרפתי.

עם זאת, נודע שבגירות צרפת בישראל היא שהעלתה את אפשרות דחיית הביקור. דקאן דחה כבר פעם אחת את ביקורו בישראל, שנועד תחילה לפברואר, בגלל התבטאויות שריד בפרשה ...

„הצדק המהפכני" לצרפת

(המשך מעמ' 1)

צרפת נקטה את כל האמצעים העומדים לרשותה, דיפלומטיים ואחרים, כדי למנוע את ביצוע האיום.

הדובר הוסיף ואמר, כי צרפת מקווה לשקם את יחסיה עם איראן במסגרת הקשרים „בשירות השלום", שהיא מקיימת עם מדינות שונות באיזור. משלחת צרפתית לדיון בסכסוך הכספי בין איראן לצרפת תצא לטהראן כמתוכנן.

בתוך כך נמסר מביירות כי כוחות סוריים פירקו בשבת מכונית תופת, ובה 100 ק"ג של חומר נפץ. המכונית הוצבה בכביש המוליך לנמל התעופה בביירות. היתה זו מכונית התופת הראשונה שפורקה באזור זה מאז התפרסו הכוחות הסוריים בביירות ב־22 בפברואר.

פנייה לאו"ם

אנשי ארגוני סיוע זרים השוהים במחנה בורג' אל־בראג'נה שבדרום לבנון פנו אתמול לארגון האו"ם ולסוכנויות הסיוע הבינלאומיות בבקשה לעזרה, כדי להביא לסיומה את מצוקתם של החיים במחנות.

„בשלושת השבועות האחרונים נורו למוות תשע נשים וארבע נערות במחנה זה", ציינה פאולין קאטינג, רופאה בריטית, במברק ששיגרה מביירות. בהמשך דבריה היא הדגישה, כי מחנה בורג' אל־בראג'נה עדיין נתון בעוצר למרות הודעותיה של מיליציית „אמל", כי הסירה את המצור מעל המחנה בפברואר.

התנגשויות המוסלמים

(המשך מעמ' 1)

צורה המפחידה את תושביה והמדאיגה את ידידיה... העתונות הלאומית וההסברה הרשמית התעלמו לחלוטין מן האירועים. הדבר מזכיר לי את הימים שבהם הודבק לאירועים כאלה הכינוי המתחרתי, „אירועים מצערים", עד שאלו התגפתו ולא ניתן היה עוד להתעלם מהם".

מהומות גם בניגריה

ממשלתה הצבאית של ניגריה דיווחה עד כה על 13 מקרי מוות במהומות דתיות בין נוצרים למוסלמים, הפוקדות את מחוזותיה הצפוניים של המדינה. עתונים בלתי תלויים נקבו במספרים גבוהים פי כמה, מהם עד מאה ויותר.

הארכיבישוף האנגליקני של ניגריה צירף את קולו לזה של מנהיגיה הדתיים המוסלמים בקריאה למאמיניהם לשים קץ למהומות, שאותן הוא כינה „מבישות".

תחנת הרדיו הממשלתית לא דיווחה אתמול על כל התפתחויות חדשות במהומות, שכהם מדובר למעט הדעה על כך שבוטלו כל משחקי הכדורגל שנקבעו להיערך בהם.

הצעה

(המשך מעמ' 1)

דרום־אפריקה, וחלק מחברי הקונגרס, הנחשבים לידידיה של ישראל, הם גם העומדים בראש המאבק נגד דרום־אפריקה. על־פי החוק, סנקציות נגד מדינות הסוחרות בנשק עם דרום־אפריקה צריכות להיות מומלצות על־ידי הנשיא, דבר שקשה להעלות על הדעת כי יתרחש. אולם אין מוציאים מכלל אפשרות גם חקיקה מיוחדת ביוזמת הקונגרס, במגמה להעניש ולהרתיע מדינות המקבלות סיוע צבאי מארה"ב מלקיים קשרים צבאיים עם דרום־אפריקה.

גורמים ידידותיים לישראל בגבעת הקפיטול הזהירו את ישראל מפני נסיונות להערים על ארה"ב ולמנוע ממנה פרטים מלאים על קשריה עם דרום־אפריקה. הם אמרו, כי הישראלים, שכבר נכוו כתוצאה מגישה כזו בפרשת פולארד, צריכים ללמוד מהנסיון ולנהוג ביושר בפרשה זו.

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
קונצרט מיוחד של מוסיקה קמרית
בביצוע
שלישיית צ'ונג
קיונג־והא צ'ונג, כנור
מיונג־והא, צ'לו
מיונג־והאן צ'ונג, פסנתר
בתכנית:
מוצארט: שלישיה ב־דו מאז'ור, ק' 548
מנדלסון: שלישיה מס' 1 ב־רה מינור, אופ' 49
ברהמס: שלישיה מס' 1 ב־סי מאז'ור, אופ' 8
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום ששי, 24.4.1987 בשעה 2.00 אחה"צ
כרטיסים: בקופת התזמורת מהיום בכל יום בשעות 10־1 לפנה"צ, 5־7 אחה"צ בימי ששי בשעות 10־1 בלבד ובסוכנות „קסטל", אבן גבירול 153, טלפון: 444725, (3)447678

כל בוקר עם עיתון דבר הוא בוקר טוב.

במלאת שבע שנים לפטירתו של

יגאל אלון ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ג' ט"ז באדר תשמ"ז 17 במארס 1987, בשעה 15.00 בקיבוץ גנוסר.
לאחר מכן כנס מורחב של המועצה הציבורית באולם הספורט, ביקור במוזיאון בית יגאל אלון: „אדם בגליל" והקרנת הסרט על יגאל: „קיים לדמותו".

המשפחה
קבוץ גנוסר
ומורשת אלון

בעלי, אבינו וסבנו

יהודה שהמי ז"ל

איננו עוד

על סדרי ההלוויה נא להתקשר לטלפונים 08־461713 ו־08־456401

המשפחה המתאבלת

ביום ב' ט"ו באדר תשמ"ז 16.3.87 בשעה 4.00 אחה"צ יתקיים בבית הקברות של קיבוץ ברקאי

טקס גילוי המצבה של אמנו, סבתנו היקרה

ג'ני רובין ז"ל

מוקירי זכרה מוזמנים

המשפחה

נשים פלשתיניות שבות לבתיהן שבמחנה הפליטים בורג' אל-בראג'נה מקניות שערכו בשכונות השיעיות הסמוכות למחנה. אנשי המיליציה השיעית „אמל" הסירו בסוף השבוע את המצור לשעה קלה והתירו לנשים בלבד לצאת ולערוך קניות כדי להקל במשהו את מצוקת הרעב השוררת במחנה הנצור זה שלושה חודשים. (צילום: א.פ.)

בפרשת המידע המעוכב על-ידי המשטרה

אדן ובר-לב יסבירו עמדותיהם בפורום ועדת ביקורת המדינה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

האלוף (מיל') אברהם אדן יופיע ביום ו' השבוע בישיבה משותפת של ועדת המשנה למשטרה ולשירות בתי-הסוהר ושל ועדת ביקורת המדינה, כדי להסביר את עמדתו בעניין אי-העברת תיק פרשיות השחיתות של שוטרים באיזור עזה ממשטרת ישראל למשרד מבקר המשטרה.

בישיבה ישתתף גם שר המשטרה חיים בר-לב.

כזכור, סירב מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב דוד קראוס, להעביר לאדן את דו"ח החקירה המלא בנוגע לחקירה שהמשטרה ניהלה, ובמקום זאת העביר אליו דו"ח על החקירה. קראוס טען, כי אינו רוצה לחשוף את הצד המודיעיני הסודי של התיק.

בעקבות זאת טען אדן בישיבה של מבקרי המשרדים בוועדת ביקורת המדינה, כי היועצת המשפטית של משטרת ישראל, חנה הירש, והמפכ"ל קראוס מצרים את צעדיו במשרד ואינם מעבירים אליו מידע.

יו"ר הוועדה למשטרה ולשירות בתי-הסוהר, ח"כ מרדכי וירשובסקי, אמר אתמול ל„דבר", כי הבעיה היא עקרונית: „מבקר משרד המשטרה חייב לקבל כל אינפורמציה שהוא מבקש. המבוקר, במקרה זה מפכ"ל המשטרה, אינו יכול להחליט אם על מבקר המשרד לקבל חומר שהוא מתבקש להעבירו או לא. זה אבסורד", אמר וירשובסקי.

דור המשך ב„עבודה" תקף את פרס על טיפוחם של „פקידונים"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

חברי חוג „דור המשך" במפלגת העבודה קבלו בסוף השבוע באוזני יו"ר המפלגה שמעון פרס על קיפוחם בבחירות לעומת טיפוח „הפקידונים הנסיכים", כלשונם, שבמפלגה.

דוברי החוג טענו, כי הם הם מפלגת העבודה האמיתית והם אלה שעובדים בשטח, שכן יש ביניהם 14 ראשי רשויות מקומיות ותשעה מזכירי מועצות פועלים, והם נתונים בעימות יומיומי עם הליכוד בישוביהם. לעומת זאת, „את השמנת מלקקים פקידונים שצמחו בבית המפלגה".

פרס, שהבין כי הביקורת מכוונת לטיפוחו של יוסי ביילין, יצא להגנתו והביע, שביילין בא לעבוד במפלגה בתקופה שאחרים הפקירו את רגליהם ממנה.

השיב לו יצחק אלישיב, ראש המועצה המקומית אזור, כי הוא מכהן כראש מועצה זה 14 שנה ולראשונה נבחר לתפקיד בגיל 27. „ביילין הגיע למפלגה עם תואר ראשון ובמהלך עבודתו בבית המפלגה הצליח להשלים את לימודיו עד הדוקטוראט", אמר אלישיב, „ואילו אני הקדשתי את כל זמני למועצה ולא הצלחתי להתפנות לעשיית תארים". אלישיב ציין, שעל אף שנותיו הרבות כראש מועצה מקומית לא זכה לטקסים ולקבלות-פנים כמו אלי דיין ושלמה כחוטס, שהצטרפו באחרונה למפלגה.

מזכיר מועצת הפועלים בעפולה, יעקב אבימור, דיבר גם הוא על „הפנקת הנסיכים ביילין, נוביק [illegible]".

על-אף הביקורת נמסר ל„דבר", כי הפגישה התנהלה ברוח טובה. פרס קרא לבני-שיחו להחדל מהמאבק בו ולהיערך לבחירות, „מפני שהליכוד מקים כבר עכשיו מערכת בחירות".

מאלקולם טרנבול, עורך-דינו של סוכן השירות החשאי הבריטי פיטר רייט, מודיע לאנשי תקשורת, שהתכנסו בחזית בית-המשפט העליון בסאות'-ויילס שבאוסטרליה, על החלטת השופטים להתיר את פרסום הספר של מרשו. ממשלת בריטניה תבעה את מניעת פרסום הספר „תופס המרגלים", מפני שיש בו, לדבריה, כדי לסכן את בטחון המדינה. בין היתר מסופר בספר, כי ראש השירות החשאי הבריטי „מ.י-5", רוברט הוליס, היה סוכן סובייטי. בפסק-דינו קבע השופט האוסטרלי, כי „שירותי הביון הבריטיים דולפים ככברה" וכי אין בספר כל חדש העלול לסכן את בטחונה של בריטניה. ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, המתכוננת כבר לבחירות הכלליות, שתיערכנה ככל הנראה השנה, הודיעה כבר שבדעתה לערער על גזר הדין. (צילום: א.פ.)

ברית מפלגות המרכז באנגליה ניצחה שנית בבחירות-המשנה

לונדון (עי"ד ועי"צ) – ברית מפלגות המרכז בבריטניה, המאגדת את המפלגה הסוציאל-דמוקרטית והמפלגה הליברלית, זכתה בנצחון רצוף שני בבחירות משנה בשבועיים האחרונים, והפעם בניצחון שטרם היה כמוהו.

נצחון זה מגביר את סיכויי המפלגה להופיע ככוח שלישי בזירה הפוליטית הבריטית, שבלעדיו אי אפשר יהיה להקים ממשלה.

בבחירות שנערכו במחוז טרורו שבדרום-מערב אנגליה עלה בידי מתיו טיילור, מועמד המפלגה הליברלית, לשמור על מושב מפלגתו בפרלמנט הקודם. טיילור בן ה-24 יהיה הציר הצעיר ביותר בפרלמנט הנוכחי. הוא ניצח ברוב של 14,600 קולות את מועמד המפלגה השמרנית, ההפרש הגדול ביותר שהיה לליברלים במחוז בחירות זה אי פעם.

המושב התפנה עם מותו בתאונת דרכים בדצמבר שעבר של הציר הליברלי לפרלמנט דייויד פנהאליגון, מדינאי פופולרי ביותר, שהגדיל את הרוב של מפלגתו במחוז מ-500 ל-10,000 תוך עשר שנים.

טיילור קיבל 60.4 אחוזים מן הקולות, גידול של 3.1 אחוזים לעומת הבחירות הכלליות ב-1983. השמרנים קיבלו 32 אחוזים, ירידה של 6.5 אחוזים והלייבור קיבל 7.1 אחוזים והגדיל בכך את חלקו ב-2.5 אחוזים.

תושבת דובאי שנישאה והקימה משפחה בעזה גורשה למצרים

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

המינהל האזרחי ברצועת עזה גירש ביום ו' למצרים דרך מסוף רפיח את רג'א ארביע בת 19, שתוקף אישור שהייתה באיזור תם לפני חודשיים.

רג'א, בת למשפחה עזתית המתגוררת בדובאי, נישאה לפני שנתיים לבן דודה מוחמד אבו-דביע, סוחר עזתי בן 25, וילדה לו שני בנים – האחד בן שנה והשני בן חודש.

בקשת המשפחה מהשלטונות להעניק לרג'א מעמד של תושבת הרצועה במסגרת איחוד משפחות נדחתה. בג"ץ דחה לפני כחודשיים את עירעור המשפחה על החלטת המינהל. בגלל הריונה של העותרת הסכים המינהל לדחות את גירושה עד לאחר לידת בנה השני.

לאחר הערעור טענו בני המשפחה, שהאשה סובלת ממום בליבה, ואינה יכולה לעמוד בטלטלות המסע למצרים. האשה איבדה בינתיים את תעודת התושב שלה בדובאי.

עורכת-הדין של המשפחה פליציה לנגר אמרה, שגם המצרים מסרבים להתיר את כניסתה לארצם. הבעל מוחמד ביקש, כנראה, את סיוע השגרירות המצרית בתל-אביב למניעת הגירוש, אך ללא הועיל. שלשום הובאה המשפחה למסוף הגבול ברפיח, והעלתה על אוטובוס הנוסע למסוף המצרי, ולא חזרה ממנו.

סופר „דבר" מציין, שמדיניות משרד הבטחון בעניין איחוד משפחות היא נוקשה ביותר לגבי מי שמבקשים זאת לאחר שבאו לישראל כמבקרים. גישת המשרד היא שבקשות לאיחוד משפחות יש להגיש כשהקרוב שלמענו מבקשים זאת, נמצא בחו"ל.

יו"ר ועדת הכלכלה אליהו שפייזר בהצעה לרפורמה:

הגבלת מספר המכוניות שאדם אחד מגיש למבחן תעקור את ה„מאכערים"

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

סרסורים, המכונים „מאכערים", מעבירים מכוניות בבדיקות הרישוי השנתיות תמורת 100 ש"ח למכונית – מגלה יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת ח"כ אליהו שפייזר. שפייזר מסתמך על תחקיר מיוחד, שערך לקראת הדיון שהיה בוועדה שבראשותו בשבוע שעבר.

שפייזר טוען, כי כדי „לאזן את הסטטיסטיקה", מתמידים הבוחנים עם מכוניות, שאינן מובאות לבדיקה בידי סרסור. כדי לעקור את תופעת ה„מאכערים", מציע שפייזר להגביל את מספר המכוניות שרשאי אדם להביא מדי שנה למבחן.

עם זאת הוא מציע להעניק היתרים מיוחדים לקציני רכב בחברות או לבעלי מוסכים.

במגמה להרתיע בוחנים ממתן אישור תקינות לרכב שאינו תקין, מציע שפייזר לנהל מעקב אחרי מכוניות המעורבות בתאונות, בהתאם לבוחן שאישר את תקינותן. כן הוא מציע לערב את חברות-הביטוח בבדיקות התקופתיות.

עם זאת מציע שפייזר להפחית את הצורך בבדיקות מאחת לשנה לפעם בשנתיים. הוא אף מציע להפיק רשיונות נהיגה לחמש שנים במקום לשנתיים.

כן הוא תובע לנתק את חידוש הרשיון מגביית חובות על קנסות, משום שהמחשב של משרד-הרישוי אינו מעודכן וניצול חידוש הרשיונות לגביית קנסות גורם טרדה הסרת טעם לאזרחים שומרי חוק.

שפייזר סבור, כי בשל חוסר היעילות והשחיתות השולטות במשרדי הרישוי, יש להוציא את מבחני הנהיגה מידיהם. לדעתו יש להקים לצורך זה רשות ציבורית, שתפעל על בסיס כלכלי. הוא מציע להקים מכונים לבחינת נהגים, חלקם בשיתוף חברות-הביטוח.

לדעתו, אחת הסיבות לעומס על מבחני הנהיגה כיום היא שהשכרת המכוניות לצורך המבחן היא אחת הפעולות הרווחיות ביותר של בתי-הספר לנהיגה. משום כך הם מוציאים למבחן תלמידים, שאינם מוכנים דיים ובלבד שיזכו בהכנסה הנובעת מהשכרת הרכב למבחן. לדברי שפייזר, גובים בתי-הספר לנהיגה בעד כל מבחן 150 ש"ח.

משום כך הוא מציע לאסור על תלמיד להיבחן ברכב שבו למד. במקום זאת יהיה רשאי לבוא לבחינה ברכב שכור או במכונית המשפחה. יתכן שלמכוני רישוי יהיה כדאי להעמיד רכב לרשות הנבחן תמורת מחיר סמלי, כחלק מהתחרות ביניהם.

שפייזר גם מציע לאסור על עריכת מבחני הנהיגה לאורך מסלולים קבועים. בתי-הספר לנהיגה מלמדים את התלמיד לנהוג במסלול זה, ומשום כך אין המבחן מגלה את יכולתו האמיתית, הוא מסביר.

דייל בעל חברה למשלוחים לחו"ל חשוד בהעלמת מאות-אלפי דולאר

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

יצחק מורגן, דייל בחברת „אל על", ובעל חברת „מורברסל" לשירותי משלוח לחו"ל, נעצר בסוף השבוע בפקודת בית-משפט השלום בתל-אביב לשישה ימים, בחשד שהקים ביחד עם שותפים חברות משלוחים בלונדון ובניו-יורק, שנרשמו בפנאמה ושניהלו עסקים במאות-אלפי דולארים, וזאת מבלי לדווח על כך לשלטונות מס ההכנסה בישראל.

יצחק מורגן, בן 38, החשוד המרכזי בפרשה, הוא מנהלה הפעיל של חברת „מורברסל", שמשרדיה נמצאים ברחוב פרץ 39 בתל-אביב ושעוסקת במתן שירותי משלוחים לחו"ל ומחו"ל לישראל. חברה זו מעסיקה עשרות עובדים.

רכז המבצעים של מחלקת החקירות של מס ההכנסה, יוסף גולדשטיין, אמר בבית-המשפט, כי על-פי מידע שנאסף בארץ ובחו"ל התעורר חשד, כי החברה העלימה הכנסות על-ידי אי-רישום ההכנסות. על-פי מידע זה, נהג מנהל החברה לרשום על גבי תעודות המשלוח, כי תמורת השירות שנתנה החברה, יתקבל תשלום גוביינה על-ידי החברות העמיתות בחו"ל, וזאת בזמן שהתמורה נתקבלה במזומן בארץ.

על-פי אותו מידע, חלק מההכנסות תמורת השירותים לא מצאו ביטוי במסמכי החברה, ובדרך זו העלימה החברה מאות אלפי דולארים.

בחקירה נתברר עוד, כי יצחק מורגן הקים בשנת 1983 חברה בפאנמה בשם „קוסל-פנמה-אינטראייר", שהיא בעלת המניות העיקריות ב„מורברסל" ואותה חברה הקימה שני משרדים והם בניו-יורק ובלונדון. במשרד בניו-יורק היה למורגן שותף אמריקאי.

מן השותפות הזאת הרוויח מורגן עשרות אלפי דולארים, שלא דווחו בהנהלת החשבונות של חברת „מורברסל" בישראל.

על-פי מידע זה, נערכו ב-18 במארס חיפושים בביתו של מורגן ובמשרדי החברה בתל-אביב, ונתפסו מסמכים רבים, - כולל מערכות הנהלת חשבונות שטרם מוינו.

החשוד הובא לחקירה ומתוך החקירות הראשונות התברר, כי הוא אכן קיבל כספים מחו"ל מבלי לשקפם בספרי החברה או בדיווחיו האישיים. חקירת אשתו של מורגן העלתה, כי אף שהיא מחזיקה ב-60 אחוז מהמניות, היא איננה מעורבת במתרחש בחברה שבעלה ניהל.

בהסכמת פרקליטו של החשוד, גיורא עמיד, בעצר החשוד עד ה-18 במארס, והוא יובא באותו יום לשחרור בערבות.

מנכ"ל חדש לבנק למימון

(עש"ת). – מועצת המנהלים של בנק למימון ולסחר מקבוצת בנק המזרחי החליטה למנות את אהרון הילדסהיימר למנכ"ל של הבנק במקום דוד בלומברג.

אהרון הילדסהיימר, מוסמך במנהל עסקים, היה עד כה סגן מנכ"ל בבנק המזרחי ואחראי למערך תכנון הכלכלה וקרנות הנאמנות.

דוד בלומברג מונה באחרונה לסגן מנכ"ל בכיר בבנק המזרחי, בתפקיד של האחראי לפעילות הבינלאומית.

במגזר הערבי מתלבטים אם לקיים שביתה ב„יום האדמה"

מאת מוחמד הלילה, סופר „דבר"

„עדיין לא ברור אם ערביי ישראל יציינו ב-30 במארס את „יום האדמה" בשביתה כללית, אך קיומה של השביתה לא ירד מן הפרק, וההחלטה על כך תתקבל כנראה ברגע האחרון" – כך אמר ל„דבר" אחד מבכירי הוועד הארצי להגנה על האדמות.

גופים קיצוניים כמו „התנועה המתקדמת", „אלנהדא", „התקוממות", „בני הכפר", תנועת „אלאנצאר" ואף חלק מהצעירים המוסלמים מפעילים לחץ רב על הוועד להגנה על האדמות והוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות כדי לקבל החלטה על שביתה כללית בכל המגזר הערבי ב-30 במארס.

„התנועה המתקדמת" הכריזה על חודש מארס חודש של נטיעת עצי זית בכפרים הערביים, כדי להמחיש את הידבקות הערבים באדמתם. אנשי חד"ש, הנחשבים כיום בגורם ממתן במגזר הערבי והשפעתם גדולה על שני הוועדים הארציים, לא גיבשו עדיין את עמדתם.

אנשים מרכזיים בחד"ש אמרו, שהם בוחנים את היענות הציבור הערבי לקריאה לשביתה ואת נכונותו לעמוד תחת כל הלחצים שעלולים להפעיל עליו גורמים ממשלתיים וציבוריים. הם גם מבקשים שהשביתה לא תפגע בפועלים, בסוחרים ובחקלאים הערבים, עקב המצב הכלכלי הקשה והאבטלה ההולכת וגוברת ביישובים הערביים. התקבלה החלטה לקיים ב„יום האדמה" שלוש תהלוכות ואסיפות המוניות. התהלוכות והאסיפות יתקיימו בכפר עראבה בגליל, באום אל-פחם שבמשולש ובנגב.

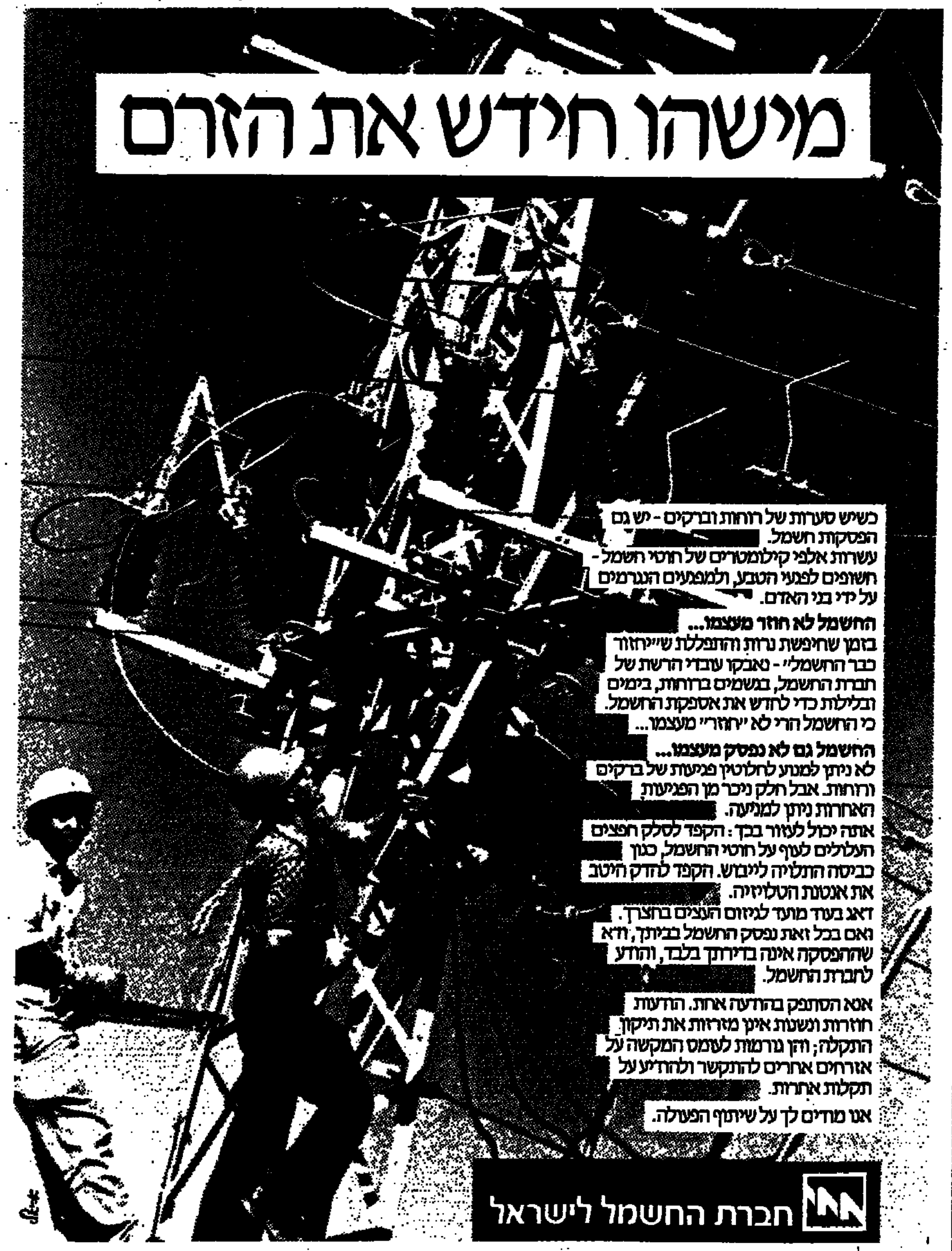

מגדל נייד לפיקוח על התחבורה האווירית מיוצר על-ידי חברת „אי.סי.אי.". המגדל ניתן להעברה באמצעות מסוק וניתן להפעלה בתנאי מזג-אוויר קשים. המגדל יוצג בסלון האווירי בפאריס, שייערך בחודש יוני.

שמיר קורא לשיתוף פעולה אזורי באילת

מאת סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר קורא לכונן שיתוף פעולה אזורי בין ישראל, ירדן, מצרים וסעודיה בפיתוחו התיירותי של מפרץ אילת.

שמיר העלה את ההצעה בסוף השבוע שעבר, במהלך ביקורו בעיר אילת. לדבריו, ניתן להפוך את המפרץ לאיזור של שיתוף פעולה בין-מדינתי, שיבטיח לאיזור „שלום, פריחה ושגשוג". במסגרת שיתוף הפעולה, יפותחו אתרי התיירות השונים שסביב המפרץ.

לדעת ראש הממשלה, טוב יהיה, אם כל הצדדים המעורבים יתנו ידם לשיתוף פעולה כזה, עוד לפני שייחתם ביניהם חוזה שלום פורמאלי.

„אמל" מינתה הנהגה חדשה בדרום-לבנון

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

תנועת „אמל" מינתה בסוף השבוע הנהגה חדשה מטעמה בדרום לבנון לתקופה של שישה חודשים.

בראש ההנהגה הזמנית החדשה הוצב יו"ר הוועד הפועל של תנועת „אמל", עאטף עון. עון מונה גם לאחראי על הגיוס בדרום, במקום מחמוד פאקיה. כמו-כן מונה עבד אל-מג'יד צאליח לתפקיד אחראי מדיני והסברתי של תנועת „אמל" בדרום במקום ראאד דאוד.

השינויים הללו נעשו בעקבות מרידתו של פעיל התנועה בדרום, חסאן האשים, נגד סמכותו של נביה ברי בראשית החודש. מיד לאחר דיכוי המרידה הורחקו חסאן האשים ומקורביו מתנועת „אמל".

גרמניה: מלמן הפרו-ערבי מסגן-שר-חוץ לשר החינוך

מאת זאב [illegible], סופר „דבר" בגרמניה

בון (מיוחד ל„דבר"). – יורגן מלמן, מי שהיה עד כה סגן שר החוץ הגרמני ואחד האישים הפרו-ערביים בממשל הגרמני, קודם לכהונת שר-החינוך בממשלתו החדשה של הקאנצלר הלמוט קוהל. הממשלה הורכבה לאחר הבחירות לבונדסטאג ב-25 בינואר השנה.

קוהל נבחר בסוף השבוע מחדש לכהונת הקאנצלר. הוא קיבל 253 קולות ומתברר, ש-15 חברי הבונדסטאג מהקואליציה הנוצרית-ליבראלית לא הצביעו בעדו בהצבעה החשאית. קוהל ויתר על שינויים מרחיקי-לכת בממשלתו, והתפקידים העיקריים יאוישו על-ידי אותם אישים שמילאו אותם גם לפני הבחירות.

ראש ממשלת בוואריה, פראנץ-יוזף שטראוס, דחה את ההצעה לעמוד בראש משרד ההגנה, הכספים או הכלכלה והעדיף להישאר בתפקידו הנוכחי במינכן. מומחים בבון ציינו, כי יציאתו של מלמן, שהוא גם יו"ר אגודת הידידות גרמניה-ערב, ממשרד החוץ, עשויה לשפר את האווירה כלפי ישראל במשרד זה. במשרד החוץ מונו שני סגני שרים חדשים, חברי המפלגה הליבראלית, ומעריכים שהם יהיו בעלי עמדות נוחות יותר כלפי ישראל. עם זאת צויין, כי מלמן יוכל להשפיע, ולאו דווקא לטובה, על שיתוף-הפעולה הגרמני-ישראלי בתחום החינוך.

האיגודים בדנמרק – בעד ועידה שתביא למו"מ ישיר

„השלום באיזור המזרח-התיכון הוא צורך חיוני בעת הזאת, ואפשר להשיגו באמצעות משא-ומתן ומגעים ישירים בין הצדדים. פדרציית האיגודים בדנמרק וההסתדרות רואים בחיוב את היוזמה הנוכחית להשגת השלום באיזור, כולל קיום ועידה בין-לאומית כנקודת התחלה במגעים שיובילו לפתרון הסכסוך באיזור".

דברים אלה כלולים בהצהרה משותפת, שנחתמה ביום ו' בין הנהגת ההסתדרות לבין פדרציית האיגודים המקצועיים בדנמרק.

נשיא הפדרציה המקצועית הדנית קנוד קריסטנסן, העושה אתה בארץ כאורח מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, חתם על ההצהרה המשותפת, שבה מפורטים סעיפי ההסכם לשיתוף פעולה בין ההסתדרות ובין הפדרציה הדנית בתחומי הקידום המקצועי, הקואופרציה, הדמוקראטיה התעשייתית, הטכנולוגיה והסיוע לארצות מתפתחות באפריקה, באסיה ובאמריקה הלטינית.

כן סוכם בהצהרה המשותפת על המשך המאבק המשותף בגזענות ובהפרדה בדרום-אפריקה.

סקירות על חברת-העובדים ועל השתלבות הערבים בהסתדרות מסרו דני רוזוליו וגדעון בן-ישראל.

הכורדים: שלטונות תורכיה מזיזים 9 מיליונים מערבה

אתונה (עי"ג). קבוצת כורדים טענה ביום ו' באתונה, כי שלטונות תורכיה כופים על הכורדים החיים במדינה זו לנטוש את כפריהם וכי בדעתה של הממשלה להעביר 9 מליונים מהם למערב המדינה.

פקיד תורכי בכיר הכחיש טענה זו, אבל אמר, כי תורכיה מציעה לכפריים החיים באזורים הרריים תכנית וולונטרית, שבמסגרתה יש באפשרותם לעבור לארצות המתאימה יותר לעיבוד חקלאי.

משטרת מינכן מנעה קיום אסיפה של ארגון פלשתיני

מינכן (רויטר). – משטרת מינכן חסמה בליל שבת את אחד מרובעי העיר, במטרה למנוע קיום אסיפה של הארגון הפלשתיני „המהפכה הפלשתינית".

בהודעה מטעם המשטרה נאמר, כי שבעה אנשים, בהם שניים החשודים בתמיכה בארגון טרור, נעצרו בפעולת המנע, שבה נטלו חלק 300 שוטרים. הפעולה ננקטה, נאמר להלן, בעקבות איסור שהטיל בית-משפט על קיום הפגישה.

השבעה, כולם אזרחי מערב-גרמניה, שוחררו לאחר חקירה.

במודעות שפורסמו לקראת כינוס האסיפה כתבו המארגנים, כי הם קוראים לדיון „במצב המהפכה הפלשתינית".

„רנו 21": נעימה מרווחת ומסוגננת – אך ללא תיבת־הילוכים אוטומטית

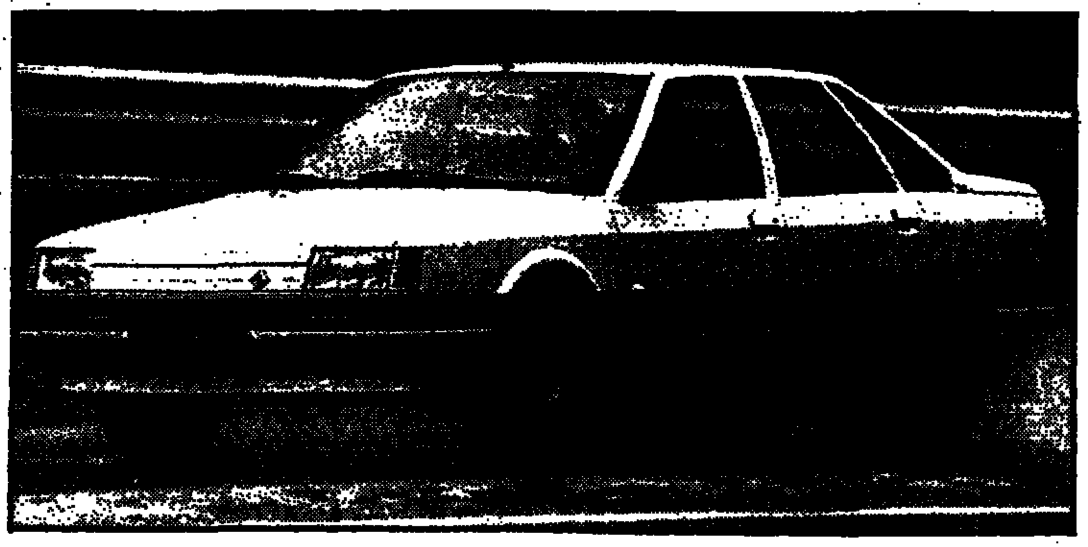

מאת אריה ארד

ה„רנו 21" היא מכונית של „מיני־יוקרה", למי שאינו ראוי למכונית־יוקרה של ממש. ככזאת היא מן המכוניות המהנות ביותר שבכבישי הארץ. היא נעימה, מרווחת ומסוגננת. חסרונה בעיני המנהל העברי הקטן עלול להיות, שאין בה לפי שעה תיבת־הילוכים אוטומטית. העובדה שבעיני זה לא חסרון, ספק אם תשכנע מישהו.

כשאני אומר „מיני־יוקרה", כמעט שאיני יכול שלא להיזכר בסיסמת הפרסומת של „רנו" עם הופעת ה„21" בקיץ שעבר. אמרו אז, כי מהנדסי „רנו" ביקשו את הממוצע בין ה„18" ה„עממית +" ובין ה„25", המיועדת לנשיאים ולראשי־ממשלה. והנה הממוצע בין 18 ל־25 הוא 21. כך קיבלה ה„רנו" החדשה את כינויה, שמשמעותה מכונית לבכירים, אך לא לבכירים ביותר.

בכך מצטרפת ה„רנו 21" ל„אודי 80", ל„סיירה" של „פורד", ל„ב.אקס." של „סיטרואן", לתחתית סידרת ה־300 של „ב.מ.ו.". אלה מכוניות נאות ומרווחות, ההולמות את המנהל בדרג הניהולי הבינוני, אך מחירן רק כמחצית ממחירה של מכונית־יוקרה אמיתית, העונה על דרישות הנשיא והמנכ"ל: „מרצדס 190", „ב.מ.ו." מסידרת 500, „ס.אקס." של „סיטרואן", „סקורפיו" של „פורד", „פז'ו 505", „וולבו" וכמובן ה„רנו 25". המיני־יוקרתית לא רק קטנה מאחותה הבכירה, גם המנוע שלה פחות גדול והעיצוב הפנימי פחות מפואר. כאן עדיין שולט הפלסטיק, הנחשב ל„זול" בהשוואה לריפודי הקטיפה והעור של מכוניות־יוקרה אמיתיות.

פרשת תיבת־ההילוכים האוטומטית

ה„רנו 21" הצטרפה לשוק הזה בקיץ אשתקד ומיד זכתה בהצלחה. בצרפת הגיעו מכירותיה במהרה לרמה דומה של ה„סיטרואן ב.אקס.", הנחשבת כיום לטובה ולמבוקשת ביותר במחלקה זו. בארץ אני חושש לגורלה. הישראלי, לא רק מי שראוי ל„יוקרה" כלשהי, שוחר תיבת־הילוכים אוטומטית, קשה להבין כל כך מדוע. אולי נובע הדבר מהחיקוי הכללי של הרגלי הצריכה האמריקאיים. האירופים אינם אוהבים תיבות אוטומטיות. התיבה הידנית משרה תחושת שליטה ברכב ומספקת יצר של נהיגה ספורטיבית קמעה. הביקוש לתיבות אוטומטיות מגיע באירופה ל־10 עד 20 אחוזים בלבד, כתואם לסוג המכונית. בארץ היחס הפוך. אפילו מכוניות זעירות כ„שרייד" של „דייהטסו" ו„אלטו" של „סוזוקי" נמכרות כאן עם תיבות אוטומטיות ויש סבורים, שזה סוד הצלחתן. ועוד לא הזכרנו „עגלות אוטומטיות" כ„סובארו 1300", כ„אסקונה 1300" או כ„סיירה 1300". בהיות הדברים כפי שהם, ספק אם המכונית כ„רנו 21" יכולה לזכות להצלחה של ממש בארץ ללא תיבת־הילוכים אוטומטית.

ה„רנו 21" אינה מכונית חדשה־באמת. רק המרכב, צורתה החיצונית ועיצובה הפנימי חדשים. מכלליה נלקחו מהמדף, ממה שהיה מצוי במחסני „רנו". מנוע מעולה היה לה, גם אם אין זה מנוע חדש לחלוטין. גם תיבת־ההילוכים ידנית היתה על המדפים. תיבה אוטומטית אין לפי שעה. זה זמן מפתחות „רנו" ו„אודי" במשותף תיבת־הילוכים אוטומטית חדשה. כאשר הייתי בסתיו האחרון בהצגת ה„אודי 80" החדשה, שאלתי לשלומה של תיבת־ההילוכים האוטומטית שבפיתוח. האיש של „אודי" השמיע קולות של אי־שביעות רצון משיתוף־הפעולה עם „רנו" ורמז, כי הסוף יהיה שהגרמנים יפתחו תיבה שלהם בלי טובות של הצרפתים. הצרפתים, מצד שני, אינם מבינים את כעסם של הגרמנים ומבטיחים בשוויון־נפש, שהתיבה המשותפת תהיה מוכנה כבר באביב. בין כה וכה, לפי שעה אין ל„רנו 21" אוטומטית. לצרכן האירופי זה כאמור לא כל כך מפריע; אשר לישראלי, עוד נותר לראות.

לי אישית חסרונה של תיבת־הילוכים אוטומטית לא היה מפריע כלל, אבל אני מצטער צער של ממש, על שאין ל„רנו 21" משנק אוטומטי, המצוי אפילו במכונית עממית פשוטה וספרטנית כ„פולו" של „פולקסווגן". לא שאינני מסוגל להתניע מכונית בעזרת משנק רגיל; אני מסוגל. אולם משנק אוטומטי טוב חוסך הרבה מאמץ מהמצבר, חוסך דלק וחוסך הצטברות זוהמה בתא־השריפה. אפילו אשף נהיגה מדופלם אינו יכול להתניע מכונית במשנק ידני באותה יעילות, שבה עושה זאת הטירון הכי טרי בעזרת משנק אוטומטי. וככלות הכל, לא כולנו אשפי נהיגה. במכונית יקרה, אפילו פחותה, חסרון זה פשוט לא יפה.

פחות רכה מהמצופה

הנסיעה ב„רנו 21" מפתיעה, מפני שהיא פחות רכה מכרגיל ב„רנו". נדמה לי, שכאן החל תהליך של מירוע בקביעת מיבנה המכונית. כאשר גובר משקלם של מהנדסי המחקר בעיצובן של מכוניות, הן נוטות כנראה לאבד ממאפייניהן הלאומיים המסורתיים. כך נעשות המכונית הגרמנית ואפילו האיטלקיות יותר רכות ואילו הצרפתיות פחות רכות. עדיין הן רחוקות זו מזו, בוודאי האיטלקיות מהצרפתיות, אבל כבר פחות.

ל„רנו 21" בית־מנוע מרווח מאוד, חלומו של כל מוסכאי. הדבר מאפשר עבודה בנוחות ונגישות קלה לכל אחד מהאביזרים, אם בשעת טיפול שיגרתי ואם בזמן תקלה. לזה חשיבות גדולה גם מבחינת הבעלים, שכן עבודה קלה אורכת פחות זמן ועולה פחות כסף. אני צופה תחזוקה זולה יותר במכונית זו.

לכאן שייכת, או אולי אינה שייכת העובדה, שה„רנו 21" מופיעה עתה גם בגירסת סטיישן לשבעה נוסעים. זו יכולה לשמש מונית טובה. הסטיישן זכה בסוף השנה שעברה בגביע כתב־העת הצרפתי „אוטומביל מגזין", שכינה את ה„נבאדה" – שמו של דגם הסטיישן – „כלי־עבודה מתוחכם, שנוצר בשילוב אמצעים טכנולוגיים מתקדמים".

נתוני צריכת הדלק של ה„רנו 21" על הנייר מרשימים ביותר. לדברי היצרן תהיה הצריכה בנסיעה עירונית 11 קילומטר לליטר, בנסיעה במהירות של 90 קמ"ש 19.6 ובנסיעה ב־120 קמ"ש 15.4. למרות מאמצי, אני לא הצלחתי אף להתקרב לנתונים אלה בנסיעה לאורך של 290 קילומטר. הנתונים שלי הם 7.5 קילומטר לליטר בנסיעה עירונית בת 82.7 קילומטר ו־10.9 בנסיעה בין־עירונית בת 208.3 קילומטר.

כאשר נתקלתי בתופעה כזאת במיבחני־דרך אחרים, ביקשתי מיד לבדוק את כיוונון המנוע ובכל המקרים התברר, שלאחר תיקון התקבלו נתוני צריכה סבירים. הפעם הכיוונון היה תקין. לנתוני הצריכה שלי יתכנו, איפוא, שלושה הסברים. האחד, שטעיתי במילוי המיכל. הסבר זה אינו סביר בעיני, מפני שגם אם טעיתי פעם אחת, בוודאי לא טעיתי שלוש פעמים. הסבר אחר הוא במזג־האוויר הגשום בימי מיבחן־הדרך שלי. זה היה עלול לגרום שאסע בהילוך נמוך יותר לעיתים קרובות יותר. ההסבר השלישי הוא, שבתנאי הצפיפות בדרכים, אפילו נסיעה בין־עירונית לובשת דמות של נסיעה עירונית. לדעתי, נובעים נתוני הצריכה המוגזמת שלי משילוב של שני ההסברים האחרונים. אני מרוצה עליהם, משום כך, במלוא ההסתייגות הראויה.

המימצאים בנהיגת־המיבחן

את מיבחן־הדרך עשיתי במכונית 87־111־87, כשהיא חדשה כמעט לגמרי. נסעתי בה 291 קילומטר בדרכים שונות, עירוניות, בין־עירוניות ושביל־עפר. כן נבדקה המכונית במחשב הבלבדי של מכון „קומפיוטסט" בתל־אביב.

- התאוצה: נמרצת: מ־0 ל־100 קמ"ש ב־10.7 שניות, ממש כנתוני היצרן.
- המנוע: גמיש מאוד, נסיעה חלקה עד 1,000 סל"ד, יכולת תאוצה מ־1,500 סל"ד; התנעה קלה בכל מזג־אוויר ונסיעה חלקה מיד אחר כך, בתנאי שמקפידים על שימוש נכון במשנק; לפי בדיקת „קומפיוטסט", 88 כ"ס ב־5,000 סל"ד בהשוואה ל־90 שמבטיח היצרן – הפרש זניח; מומנט, 12.7 ב־3,250 סל"ד בהשוואה ל־13.1 שמבטיח היצרן – גם זה זניח.
- תיבת־ההילוכים: נוחה ומדויקת, מביאה לידי ביטוי נכון את גמישות המנוע; נסיעה רגועה בהילוך החמישי; החלפת־הילוכים קלה.
- המצמד: רך ועמוק; מסייע לפעולתו החלקה של המנוע.
- הגה: ההגהה רך ומדויק; תחושת־כביש טובה מאוד; חניה קלה בכל התנאים; כושר תימרון מעולה.
- הנהיגה: נעימה ומהנה מאוד; דוושת דלק „מדורגת" להפרדה בין נהיגה רגילה ונהיגה מאיצה מאוד, „ספורטיבית".
- אחיזת הכביש: טובה מאוד גם בדרך לא סלולה.
- היציבות: טובה; מושפעת מעט מרוח־צד.
- בלמים: טובים מאוד, יציבים, עמידים בחירום; לפי בדיקת „קומפיוטסט" הפרש גדול יחסית של 17 אחוז בין הגלגלים האחוריים (כנראה בשל רטיבות ביום הבדיקה, שהיה גשום מאוד); בלימה אחידה ויציבה בגלגלים קדמיים, זמן בלימה 4.4 שניות בבלמים קדמיים מ־55 ל־5 קמ"ש; מרחק בלימה 29.8 מטר בגלגל ימין ו־29.4 מטר בשמאל; בגלגלים אחוריים 8.7 [illegible]; מרחק של 30.7 מטר בגלגל ימני ו־35.5 בגלגל שמאלי; יעילות בלימה כללית: 56 אחוז, „טוב מאוד", לדעת המחשב.
- תנוחת הנהיגה: נוחה מאוד.
- אביזרי נוחות: מקום רב להנחת חפצים וגישה נוחה אליהם; תאורה פנימית מעולה; מיקום המצית לסיגריות לא נוח לנהג, בעיקר כאשר גם המאפרה פתוחה.
- עזרי השליטה: נוחים; ציפצוף מתריע, כאשר שוכחים לכבות האורות בהדממת המנוע.
- המחוונים: טובים, מידע המידע על פעולתו התקינה של המנוע.
- הראות: לא די טובה, אפילו עם מראות מכל צד; שטחים מתים לקראת עקיפה או לקראת שיבה למסלול אחרי עקיפה; המראות לא די טובות.
- המושבים: נוחים מאוד – מלפנים; נוחים ומרווחים מאחור.
- הנסיעה: רכה, אם כי פחות מהמקובל ב„רנו".
- רעש: שקטה מאוד.
- האוורור: טוב.
- ההסקה: טובה.
- המהירות המירבית: 181 קמ"ש.
- צריכת הדלק: לפי מדידת המחשב של „קומפיוטסט" 16.7 ק"מ לליטר בנסיעה יציבה ב־90 קמ"ש.
- המחיר: כ־30 אלף דולר. בעת אי־אפשר לפרסם מחירים של ממש בשל חוסר יציבות בקביעתם על־ידי הממשלה.
- אחריות: שנה ללא הגבלת קילומטראז', לרבות החלודה.
- טיפולים: כל 10,000 קילומטר.

לסיכום: מכונית נעימה, מרווחת, מהנה ומסוגננת – אך ללא תיבת־הילוכים אוטומטית לפי שעה.

בתום מאבק צמוד, מתוח והפכפך נסתיים מירוץ הראלי הראשון של האליפות הבין־לאומית הפתוחה של גרמניה בנצחון יוכי קליינט (נווט: מנפרד היימר), שנהג על „פולקסווגן גולף GTI 16 V" של „פולקסווגן מוטורספורט", קבוצת המירוצים של החברה. זמן הצוות המנצח עמד על 2.07.59 שעות. שני הגיע הצוות שוורץ–הייש, שנהג על „אודי 80 קוואטרו" ופיגר ב־13 שניות בלבד אחרי המנצחים. לאחר הראלי, שנמשך לאורך 830 ק"מ, אמר המנצח: „בגולף היתה עוד רזרווה של כח, אבל בתנאים שבהם נערך המירוץ לא רציתי להסתכן יתר על המידה. הדרכים המכוסות בקרח ובשלג היוו מוקדי סיכון גדולים ביותר". למקום השלישי הגיעו היידר–הינטרלייטנר („אופל קאדט GSI"); לרביעי, דמוט–פלינגר („מרצדס 190"); לחמישי, קוטולינסקי–טוירנר („אודי 200 קוואטרו"). נצחונו של קליינט הקנה לו את המקום הראשון בדירוג הנהגים ו„לפולקסווגן" – בדירוג היצרנים.

הטיסה לאילת התייקרה ב־7%

חשש שייקור הנסיעה באוטובוס יקטין את מספר הנוסעים

מאת רחמים בן

מחירי הטיסה בתוך הארץ הועלו בשבוע שעבר ב־7 אחוזים וטיסה לאילת עולה עתה 168 שקל הלוך חזור. ההתייקרות אינה חלה על תושבי אילת.

דמי־הנסיעה בתחבורה הציבורית הבינעירונית יעלו בשבוע הבא ב־20 אחוז. שר־האוצר משה נסים קיבל את עמדת שר־התחבורה חיים קורפו והקטין את ההתייקרות מ־35 ל־20 אחוז. ההתייקרות סותרת את עמדת ההסתדרות וב„אגד" חוששים, כי תקטין עוד יותר את מספר הנוסעים.

בעקבות הפיחות בינואר ביקשה חברת "ארקיע" לאשר לה התייקרות של 15 אחוז, תביעה שאושרה בבדיקת כלכלני משרד־התחבורה. אולם במאמץ לבלום את עליית המדד המליץ המשרד על התייקרות של 8 אחוזים בלבד. משרד־האוצר הקטין את עליית המחיר באחוז נוסף ביום ג' פורסם הצו בחתימת השרים קורפו ונסים. עם זאת נענתה "ארקיע" לבקשת ראש־עיריית אילת רפי הוכמן ויתרה בשלב זה על העלאת מחיר הטיסה לתושבי העיר.

העלאת דמי־הנסיעה בתחבורה הציבורית תיכנס לתוקפה ביום ב' הבא. ראשי "אגד" פעלים למיתון ההתייקרות בקווים הבין־עירוניים העיקריים, שהנסיעה בהם יקרה מלכתחילה, לעומת זאת רוצים לייקר את הנסיעה בקווים העירוניים יותר מהממוצע, לפי שעה לא ברור, אם תתקבל גישת הקואופרטיב.

ב"אגד" חוששים, כי ייקור הנסיעה תקטין עוד יותר את מספר הנוסעים ותסב הפסדים לקואופרטיב. כבר עתה צובר "אגד" הפסד חודשי של 5 מיליון שקל. מספר הנוסעים ירד ב־12 אחוז בממוצע רב־שנתי בעקבות העלאת דמי־הנסיעה ב־100 אחוז בשלהי 1985. הירידה נובעת מהקטנת מספר הנוסעים לבידור ולנופש בשעות הערב בקווים העירוניים והמטרופוליטניים וכן ממעבר לשימוש ברכב פרטי ובמוניות שירות בנסיעות בין־עירוניות. לדברי השר קורפו, בנסיעה ברכב פרטי בדרכים בין־עירוניות חלה בתקופה זו עליה של 25 אחוז.

סדר פסח במצרים

מאת דויד משיח

לישראלים, הרוצים לחגוג את ליל הסדר [illegible]

[illegible]

[illegible]

שירות [illegible] ב„הילטון" בתל־אביב

מלון „הילטון" בתל־אביב [illegible]

[illegible]

[illegible]

שערי מטבע חוץ ביום 14.03.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.0005	1.58	1.65	1.58	1.65	1.58	1.65	1.6124	1.6329	1.6119	1.6321	1.6139	1.6342	1.6226
1 מארק גרמני	+0.0030	0.85	0.89	0.85	0.90	0.85	0.90	0.8680	0.8789	0.8701	0.8809	0.8705	0.8814	0.8746
1 ליש"ט	-0.0211	2.49	2.60	2.50	2.61	2.50	2.62	2.5476	2.5795	2.5404	2.5721	2.5451	2.5771	2.5621
1 פרנק צרפתי	+0.0008	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2608	0.2641	0.2608	0.2640	0.2614	0.2647	0.2628
100 ינים יפאניים	+0.0015	1.03	1.08	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0515	1.0646	1.0518	1.0650	1.0528	1.0661	1.0579
1 גולדן הולנדי	+0.0028	0.75	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7693	0.7789	0.7681	0.7777	0.7701	0.7798	0.7746
1 פרנק שוויצרי	+0.0027	1.01	1.06	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0346	1.0475	1.0366	1.0496	1.0370	1.0501	1.0425
1 כתר שוודי	+0.0003	0.24	0.26	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2495	0.2526	0.2493	0.2524	0.2497	0.2528	0.2510
1 כתר נורבגי	+0.0004	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2312	0.2341	0.2312	0.2341	0.2317	0.2346	0.2327
1 כתר דני	+0.0006	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2310	0.2339	0.2308	0.2336	0.2311	0.2340	0.2324
1 מארק פיני	+0.0004	0.35	0.36	0.35	0.37	0.34	0.37	0.3549	0.3594	0.3547	0.3592	0.3551	0.3596	0.3572
1 דולר קנדי	-0.0022	1.20	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2215	1.2368	1.2198	1.2350	1.2235	1.2388	1.2292
1 דולר אוסטרלי	-0.0142	1.02	1.12	1.06	1.14	1.05	1.12	1.0956	1.1094	1.0965	1.1102	1.0805	1.0941	1.1033
1 ראנד דרא"פ	+0.0025	0.50	0.60	0.52	0.78	0.49	0.68	0.7707	0.7804	0.7704	0.7800	0.7722	0.7819	0.7757
10 פרנקים בלגיים	+0.0015	0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4177	0.4230	0.4203	0.4256	0.4200	0.4253	0.4224
10 שילינגים אוסטריים	+0.0056	1.21	1.27	1.21	1.27	1.21	1.27	1.2367	1.2522	1.2363	1.2517	1.2382	1.2538	1.2462
1 „סל" (ECU)	+0.0036	—	—	—	—	—	—	1.8043	1.8269	1.8038	1.8264	—	—	1.8164
1000 לירטות איטלקיות	+0.0041	1.19	1.26	1.20	1.28	1.19	1.28	1.2234	1.2382	1.2242	1.2394	1.2247	1.2401	1.2310
1 דינר ירדני	+0.0014	4.52	4.80	4.39	4.68	4.46	4.71	—	—	—	—	—	—	4.6893
1 לירה לבנונית	—	—	—	0.14	0.15	0.12	0.17	—	—	—	—	—	—	0.1527
1 לירה מצרית	+0.0002	0.78	0.83	0.78	0.83	0.76	0.82	—	—	—	—	—	—	0.8194

שערים יציגים ליום 13.3.87

סל	1.6812
דולר ארה"ב	1.6226
מרק גרמני	0.8746
לירה שטרלינג	2.5621
פרנק צרפתי	0.2628
ינים יפניים	1.0579
פלורין הולנדי	0.7745
פרנק שוויצרי	1.0425
כתר שבדי	0.2510
כתר נורבגי	0.2327
כתר דני	0.2324
מרק פיני	0.3572
דולר קנדי	1.2292
דולר אוסטרלי	1.1033
רנד דרום אפריקאי	0.7757
10 פרנקים בלגיים	0.4224
10 שילינגים אוסטריים	1.2462
1000 לירטות איטלקיות	1.2310
לירה אירית	2.3357
100 פזטות ספרדיות	1.2472
יחידת מטבע אירופית	1.8164
דינר ירדני	4.6893
10 לירות לבנוניות	0.1527
לירה מצרית	0.8194

הועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו"

מודעה לפי סעיף 149 – חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו":

המבקש: שיף אייל ומיכל, קרלינסקי איתמר ואביבה

המקום: קרית אונו רחוב בלינסון 24 גוש 6493 מגרש 412

מהות הבקשה: בניית בית מגורים דו משפחתי תוך הגדלת שטח הבניה הכולל עד 6% מעל המותר. סטייה של 10% בקו הבנין הצדדי: 3.60 מ' במקום 4.0 מ' וסטייה של 2.5 מ' בגובה 10 מ' במקום 7.5 ממפלס ציר הכביש. כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: המועצה המקומית קרית אונו.

יואל פרנקל
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „אונו"

12 במרס 1987

קבלת מודעות 24 שעות ב[illegible]
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב[illegible] דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-12 – 3	בהיר
אמסטרדם		לא נמסר
בואנוס איירס		לא נמסר
הלסינקי	-11 – 1	בהיר
הונג קונג	24 – 27	בהיר
וינה	-9 – 1	בהיר
לגוס	0 – 10	מעונן
טוקיו	7 – 15	מעונן
טורונטו	-7 – 3	מעונן
יוהנסבורג	19 – 28	בהיר
לונדון	-1 – 9	בהיר
ליסבון	13 – 16	גשום
מדריד	8 – 15	בהיר
מונטריאול	-10 – 2	מעונן
ניו יורק	0 – 4	מעונן
סן פאולו	12 – 25	מעונן
פריס	1 – 5	בהיר
פרנקפורט	-5 – 5	בהיר
ציריך	-1 – 4	בהיר
ריו דה ז'נרו	19 – 27	מעונן
שטוקהולם	-11 – 1	בהיר
שיקגו	-1 – 2	גשום

swissair

נהגו!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

מנת דם חיים לאדם
זכרו! תרומת דם אחת מבטיחה דם שנתי למשפחתך ולך.
לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

וילות ובתים

- נהריה/לין יבנה חדשה 7+ סלונו מאוריכל „משרד/ קליניקה (24940) 03-941586

דירות למכירה

- בגורדון אבן־גבירול, 4+ 33+ חדר גדול, מטבח, 2 כניסות, שרותים כפולים. (24697) 03-452224
- בבמן יחזקאל ק"ג 2 גדולים מיידי (28581) 03-712453 03-356772

דירות בשכ"ד

- להשכרה דירת 3½ בשר־יהושלך רח' מר"א. מעלית 203285 (7795)

הצעות עבודה

- שומרים/ פקידי מודיעין גילאי 40־65 לעבודה בכל המשמרות תנאים טובים למתאימים לפנות לחברת שמירה ביאליק 137 ר"ג (להמשיך בת.ג. מעקב מילואים והמצב) (7628)
- לשירותי ליווי דרושות צעירות ואינטליגנטיות רווחים גבוהים (7627) 03-299882
- דרושות כתבניות עברית בעלות בעלות סיווג בטחוני גבוה, לעבודה מעניינת ביותר טל: 03-221214 (5064)
- דרושה תמלילנית ודוגמנית מעולה עברית/ אנגלית מיידית 03-766991 (5842)
- מסג'יסטיות/ מתלמדות מיפות ואינטליגנטיות בלבד 1500.־ (5838) 03-227910

מכוניות

- אודי 80 1300 1981 ביד ראשונה מצבו אורגינאליות שמורה להפליא (5855) 03-791093

מלונות
למלון דן כרמל דרוש/ה מנהל/ת משק־בית מתאימים/ות בלבד יפנו למח' כ"א טל' 04־386211

רוצים לקנות

- קונים ציוד למסעדות ולמטבחים גדולים 03-814584 הערב 03-831494 (5850)

ריפוי והרזיה

- לאמידים מסג' מקצועי המבצע ע"י בחורה 052-70073 12.00־ מ־ (7640)
- התיש המגיע בעיר 24 שעות במס' בלבד לבית/ מלון על ידי בנות ביותר (7639) 03-7512289
- לאמידים "זוגי" 3 שעות של בילוי וליווי מיפות ואינטליגנטיות (7638) 03-243976
- "פרסוד" צעירות אקזוטיות לבילוי וליווי שירות אמין ודיסקרטי (7687) 03-236753, 03-259654
- בילוי וליווי מגאות האלגנטיות עד רות אמין ודיסקרטי. דרושות מלוות (7635) 03-786473
- מסג' פינוקים וכייף בביתך/ מלון 24 שעות (7634) 03-726867
- נתנסמים 24 שעות מסג'+ פינוקים בביתך/ מלון (7633) 03-491911
- פינוקים מדהימים, שבעיר 24 שעות בביתך/ מלון (7632) 03-7521701
- לאנשי עסקים בילוי וליווי עם התחרות ברמה בינלאומית האקסלוסיבית (7631) 03-233598
- צרפתיות יפנקו אותך למסג' מלטף (7626) 03-825451 39 עמק־יזרעאל
- חדש! בסטייל סודי יפיפיות יפנקו אותך במסג' מטריף ומוכה באוירה אינטימית הרצל 98 (7625) 03-821617
- הכל תלוי בניב הליפוים ברקת חדשה כשלמה־המלך 46 (7622) 03-239028
- אצלנו הכל אחרת המסג', המאמנה האוירה שלמה־המלך 46, "אסקורט" (7621)
- המכון הנבון במקום התכון מסג'ים באוירה אינטימית מסג'יסטיות חינניות (7620) 03-284513
- מסג' מהנה ומפנק בביתך/ מלון 24 שעות (7619) 03-584116 03-222004
- "מועדון היהלום" הוקן 2 רמת־גן מסג' +סאונה 03-7515081 (5181) 03-7516605
- מכון חדש והמהממות שלנו יפנקו אותך במסג' מטריף ומעורר עד המוות [illegible]

- הנאה משלמת ע"י סקסיות במכון ולבית/ מלון פתוח עד הבוקר בן־יהודה 76, 03-252965 (5157)
- 30.־ מסג' מהנה ומפנק מיפיפיות בדיזנגוף 184, 03-222071 (5155)
- 25.־ לשעה לרגל פתיחה מחודשת דיזנגוף 94, 03-229954 (5154)
- 30.־ לשעה מיפיפיות שר' בן־גוריון 25 עד חצות 03-237798 (5148)
- חדש "קפריז" מכון המוצר עם המנקה עיסוי הלומי המשחרר 03-208683 (5147)
- צעירה מנוסה תעניק לך מסג' כי ביתי/ מלון מ־13.30 – 22.00 03-236052 (5145)
- צעירה בגה ושובבה תפנק אותך בי עיסוי בביתך/ מלון 03-296416 (5124)
- חדש יפיפיה אקזוטית למסג' מהנה בביתך ובמלון 03-296415 (5114)
- חדש מרסי מסג' משגע מהנה ומפנק 03-5460666 (5161)
- המשרד הגדול והמשוכלל בישראל לשירות לבית ולמלון עשרות יפיפיות 24 שעות 03-296415-4-5-6 (5109)
- חדש מכון רויי והשבות יפנקו אותך באוירה אינטימית 03-225235 (5104)
- מסגים בוטה המגרה הרוחק, ע"י מסג'יסטיות סקסיות, פתוח עד חצות, דיזנגוף 266 03-241437 (5102)
- רק הבנות שלי יודעות לפנק באמת לביתך/ מלון 03-243995 (5101)
- הנהלה חדשה הצוות מגדיש יעניק מסג' מהנה ומפנק במבצע – 20.־ ש"ח, שד' בן־ציון 13 03-285919 (5098)
- "קלאב־בי" הטיפול האישי בר מזל' חיל אגלט, בן־יהודה 73 (5097)
- חדש בנות יפיפיות יפנקו אותכם ב־מגה־סאנג 23, 03-673805, דרושות מסג'יסטיות (5095)
- "בסיוך" מבצע – 30.־ לשעת מסג' מ־קה־ישראל 2 03-621717 (5090)
- מתוזה בוא לאורגה ויעל ומונבה הע־ליה 51 03-373833 (5089)
- "ציל" מסג' מעורר המריע מיפיפיות דיזנגוף 93 03-227910 (5086)
- "בנסקף" מסג' בוטה צעירי בשד' רק 27 03-283297 (5084)
- החלפנת צוות חדש מסג' מעבג "בארבע ידיים" אבן־גבירול 35 03-824006 (5082)
- חדש נסלי מסג' "בארבע ידיים" מיפיות דיזנגוף 135 03-236327 (5078)
- עיסוי מטריף וחושני באוירת רמת בת שבל 20 03-319969 (5075)
- מכוף יפיפיות יפנקו אותך אצל כף רמת יהודה 6 ק"א 03-447875 (5072)

- בלעדית ברצונך במסג'י מהלב בהקשר למיקומו פנה אלינו המיתורוק כידונו 03-861946 03-5460236 (5070)
- מסג' מפנק ומרליק מצעירה לוחמת ולינלית אמנות למקום 03-5512590 (5068)
- מסג' מסטרונגית במרכזיתית „גריך" אלנבי 106 03-611196, 03-621461 (5054)
- מבצע 25.־ שעה מסג' מהנה ומשוחרר מחמובות נגה ותזכה במבוקר/ מלון 03-625574 (5052)
- מבצע 40 ש"ח מצוות לבית הלקוח/ מלון 03-255791 (5047)
- פוכי המלאכיות במלצון החדש לבית/ מלון בדיסקרטיות 03-457457 (5044)
- מבצע, 25 שעה מסג' מהנה ומשוחרר מחמובות נגה ותיזכה במבוקר/ מלון 03-625574 (5043)
- מבצע 15.־ למסג' מיפהפיות "ציל" דיזנגוף 95 03-227910 (5040)
- "נסקף" מסג' מעורר המשחרר שד' רק 27 03-283297, המשכת (5039)
- "סטייל" סקסית ומסריפה אצלך לשעה מהנה 053-38497 כמניה (5037)

פוליש ונקיון

- "המומחה" ניקוין ופוליש „הדברה" עבודה מעולה באחריות 03-518030 (5133)
- "הפוליש" במבצע לחגים ניקוין ופוליש „הדברה" כדורגו 03-315734 (5132)

נרשמו לנישואין

- אלמגלסי אריה בן אהרן רווק ישראל בבאר־שבע. אלמקיס רליה בת ימין רווקה ישראל בבאר־שבע (5094)
- ריזוני עזרא בן שאול רווק ישראל בבאר־שבע. בן־חורין רילגב בת משה רווקה ישראל קריה־גת (5091)
- ישעיה ראובן בן אוהב רווק ישראל בבאר־שבע. שטנו עינת (מטאכה) בת שלום עשנו רווקה ישראל בבאר־שבע (5088)
- בן־ציון עוזי בן שלמה (מטומאורק) ישראל בבאר־שבע.סילוו אילת בת עוד רווקה ישראל דימונה (5083)
- שמעוני אביבתם (שמעון) בן יוסף אל גרוש ישראל פתח־תקוה. גלזר אריאה בת אברהם רווקה ראשונה באר־שבע (5080)
- נוי יוסף (גבלי) בן גבר שרשן רווק באר־שבע. אזוכן מרים (יוקין) בת דוד רווקה ישראל בבאר־שבע (5077)
- כדאורוזי ציון בן הבית רווק ישראל בבאר־שבע.כרכבי שרה (שירה) בת יוסף רווקה מרוקו דימונה (5076)
- גבריאלוב חנוך (גבריליוב חנוכה) בן גבריאל רווק ברה"מ באר־שבע.בסהיל אסי בת שמואל רווקה ישראל חיפה (5074)
- אלחדד יוסף בן סימון רווק מרוקו באר־שבע. ביבי מרסונה בת מסעוד רווקה מרוקו נתניה (5073)
- פרץ אלי בן לוי רווק מרוקו ירוחם. אילון דבורה (שרית) בת נסים אייש רווקה ישראל קרית־מלאכי (5071)

- בנן עופר בן יונה רווק ישראל בבאר־שבע. בלייכי חבצת בת אלי רווקה מרוקו באר־שבע (5069)
- אורי מסי בן חיים רווק ישראל באר־שבע. כהמנים נורית בת חיים רווקה ישראל באר־שבע (5068)
- ביטון סימון בן יעיש רווק מרוקו באר־שבע. פרץ גילה בת יצחק רווקה ישראל באר־שבע (5066)
- המועצה הדתית אשקלון בלוזיה־יצחק שלמה בן יוסף חיים רווק ישראל אשקלון. יעקבזון פרומה לאה בת יוסף משה רווקה ישראל ירושלים (5067)
- סבין אילן בן צבי גרוש ישראל באר־שבע. די פרוזי אביבה בת ג'קובו רווקה עירק באר־שבע (5065)
- בורית שרלי (נורי) בן שלמה רווק אלביר באר־שבע. לוי הלל דורית בת אלברט רווקה צרפת באר־שבע (5063)
- מלקר יהודה בן שמואל רווק אמא יהודה, רחוקה כוכר בת שמואל רווקה הודו באר־שבע (5062)
- ססקופר גבריאל בן מאיר גרוש ברה"מ באר־שבע. ממון פרה מכמות בת יוסף אלמנה ברה"מ באר־שבע (5059)
- באגמי גבי בן משה רווק ישראל באר־שבע. ביטון רליה בת אליהו רווקה ישראל באר־שבע (5056)

שרותים

- הובלות בלי נוף רק בקלבר יעלו המובילים ושת מסג' [illegible] לקבלתם ויו"ל עכשיו [illegible] 04-446025 (6620)

הכרזות

- "פרסוד" צעירות אקסלוסיביות לבילוי וליווי [illegible] ודיסקרטי 03-259654 03-236753 (7600)
- לאמידים "זוגי" 3 שעות של בילוי וליווי מיפות ואינטליגנטיות 03-243976, 03-255598 (7639)
- אנשי עסקים מלוות מהממות ברמה גבוהה מבטחות לבילוי 24 שעות מתקבלים כרטיסי אשראי 03-222004 03-584116 (7642)
- איש עסקים מעוניין בירות אלבוג שירות מסר [illegible] לבשים יהבים [illegible] (7603)

דרושים

הצעות עבודה

- שבים לעבודה בעיר [illegible] 11.00־ [illegible]
- דרושות נהגבות עבור [illegible] בעלות סיווג בטחוני גבוה לעבודה מעניינת ביותר טל: 03-221214 (5064)

חוק ההזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה בחבת מינו או מצבת הורותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה המוצעת. המפרסמים נדרשים לפעול על פי החוק.

■ ספרד

המדינה הזאת היא תת־יבשת

"לכלוך", אמר העיתונאי מאראגון שחזר מבילוי חצי שנה בחבל הבסקים. "שמים אפורים והאנשים עגומים כמו באנגליה, והחברה מופנמת ומתפרדת". "נורא", אמר הבסקי שחזר מאראגון. "הם יבש כמו צפון־אפריקה, אבל מאוכלס על ידי אנשים מתנשאים". "קטלוניה", אמר אנגלי, "היא הקליפורניה של ספרד: טכנולוגיה מתקדמת, אמנות, ואנשים חולי־עבודה". "גאליסיה", אמרה הנערה מקטלוניה, "היא אירלנד של ספרד – רטוב וקליל".

כל ההערות הללו נאמרו על ידי אנשים ממחוזות שונים באותו חבל ארץ של צפון־ספרד. הצפון הוא כמו ספר לימוד רצוף של אקלים, גיאוגרפיה, ותנאים חברתיים – מגליסיה הרטובה למונגרו היבשה, שבה תעשיית היין פורחת; מאתרי הסקי של יוסקה ועד חופי טאראגונה, שבה יורד שלג פחות מאשר פעם בעשור. זהו חבל ארץ שבו יש ארבע קבוצות אתניות הדוברות ארבע שפות.

דרומו של חצי האי עשיר גם הוא באותו המגוון והניגודים. חבל ארץ דומה בדרום־איבריה יכלול אדמה מישורית עשירה וחלקות אדמה מדבריות שבהן הוסרטו מערבונים: מחוז קודר ומחוז מוכה פעילות סייסמית; כפרים מבוצלים; מערות צוענים; חוות עשירות וערבים; אזורי נופש המיועדים לאנשי המעמד הגבוה ולמשתתפי חבילות הנופש. איבריה המרוכזת, בה הפרדת צפון־דרום יש לה משמעות קטנה למורי הגיאוגרפיה באנגליה ובאיטליה, מקבלת את רוב כמות הגשמים שלה מהאוקיאנוס האטלנטי. לכן, המערב גשום והמרכז והמזרח יבשים. הפולשים באים מהצפון, מהמזרח ומהדרום, ודוחפים את התושבים מערבה. לכן מסטה העויינת מושכת את האנשים, המחפשים אדמה פוריה ואקלים נוח, להתיישב סביבה.

ספרד הינה יותר תת־יבשת מאשר מדינה. האקלים שלה, המצב הגיאוגרפי וההסטוריה יצרו מצב שבו היתה פרגמנטציה של מחוזות, עד ימי לואי ה־14 שהביא את הצנטרליזציה במאה ה־18. מדריד, מרכז הכוח, היתה יצירה מלאכותית עם מעט מאוד שורשים.

פיליפ השני עשה ממדריד עיר הבירה במאה ה־16 כיוון שמזג האוויר שלה היה טוב למחלת השיגרון שלו. שלטונו של פראנקו עשה ממנה מרכז בירוקרטי ועיר תעשייתית. ליד הערים ברצלונה, סראגוסה וסביליה, בנות האלפיים, מדריד נשארה עיר מרפא מרוחקת עד להופעת התקשורת המודרנית. רשת התחבורה המרכזית עדיין מתעלמת ממדריד, משאירה אותה לשירותים הפנימיים של חברת "איבריה", הקושרים אותה עם שאר המדינה.

כאשר יתמלאו הקצוות, ייראה חצי האי האיברי כמטרת חץ וקשת שבה מדריד היא מרכז המטרה, המוקפת על ידי איזורים המאוכלסים בתפוררת, ובמיוחד מסטה שבקסטיליה. האיזור המאוכלס ביותר נמצא באדמת המישור: פורטוגל במערב, גליסיה (בה מדברים בשפה הדומה לפורטוגאלית) בצפון־מזרח, יוסקדי (חבל הבסקים) וחלק מנאבארה בצפון, קטלוניה ולאוואנס הדוברת קאטאלאנית בצפון־מזרח ובמזרח, ואנדלוסיה, עם מבטאה המיוחד, בדרום.

הקאטאלאנים רואים את עצמם יותר אירופים מאשר ספרדים; יש קשרים עם בנות לוב ואלג'יר; הבסקים נשארים בסקים. הקהילה הספרדית לא תצביע בעד הפרדה. מחוזות ספרד קשורים יותר באינטרסים חוקים יותר מאשר הכוחות המפרידים. הכלכלה הספרדית חשובה עכשיו הרבה יותר מכדי שההפרדה תוכה להתמיכה. אם הפוליטיקאים הבסקים המתונים רוצים למשוך קולות ולדחות את הקיצוניים, עליהם לדאוג למהגרים.

איישוויון בין מחוזות, כמו גם בין מעמדות חברתיים, בולט. מחוז דוברי הקאטאלאנית, יוסקדי ומדריד, מייצרים 50 אחוז מהתוצר הלאומי. ההכנסה לנפש היא רק 50 אחוז מזה של אסטרמאדורה, וכ־64 אחוז באנדאלוסיה ובקאסטיליה (לא כולל מדריד), ו־70 אחוז בגאליסיה.

46 אחוז מאוכלוסיית גאליסיה, ו־30־34 אחוז באסטרמאדורה וקאסטיליה, הם עובדי אדמה. באנדלוסיה וקאסטיליה לאיכרים חלקות אדמה גדולות יותר מאשר לאיכרים בגאליסיה. אך שתיהן אינן נוטות לכיוון רפורמה אגררית. הפער בין האזורים העניים והעשירים נסגר מעט על ידי התפתחות התעשייה והתיירות.

בין השנים 1951 ו־1981 עברו יותר מחמישה מיליון ספרדים מהאזורים העניים לצרפת, למערב־גרמניה, ולאזורי התעשייה המתרחבים של ספרד. המיתון הפחית את הזרם ואלפים של מהגרים, גימלאים או מובטלים, חזרו לביתם בספרד; חלק מהם השקיע את חסכונותיו באדמה ובציוד, תרם בכך לגידול בחקלאות באזורים הדרומיים. אבל הרוב מעדיף לגור בשולי האזורים התעשייתיים ולהתפרנס בשוליים, מהכלכלה המתארגנת, במקום לחזור לאזורים שבהם קיימת אבטלה, כמו אנדאלוסיה, אסטרמאדורה וגאליסיה.

ההגירה השפיעה גם בצורה פוליטית. בשנות השבעים קיבלה המפלגה הקומוניסטית את תמיכת המהגרים כיוון שהתנגדה לדיקטטורה של פרנקו ולצורה הקשה שבה נהג באיגודים המקצועיים. היום המצב שונה: אזורי הדרום התעשייתי ו"הבריוס" – שכנים גרים המהגרים – הם מעוזי הסוציאליסטים, למרות שהממשלה הסוציאליסטית לא הצליחה להתגבר על האבטלה ועל האינפלציה.

הביזור שהחל בסוף שנות השבעים, הינו רק בבואה קלושה של המסורת הספרדית לפני הפדרציה של בית בורבון, אך היא נותנת לממשל המקומי אפשרות לתקוף בעיות שאינן ידועות לממשל במדריד. רוב הספרדים מאמינים אדוקים של השתייכות למחוז מסויים. "איש פלוני הוא כזה כיוון שהוא ממחוז מסויים". הקאטאלאנים והאנדאלוסים הם אמנים עם גישה יחודית, האנדאלוסים הם קצת פראים המורדים (המודים על כך בשמחה, אם כי הכינוי "מורי" אינו מחמאה בספרד) הספרדים שונים איש מרעהו. וגיוון הוא אחד ממקורות העושר של ספרד.

מנהיג המורדים בסורינאם רוני ברונסוויק בין לוחמי „קומאנדו הג'ונגל" הסרים למשמעתו

■ מוזאמביק

המרד נכשל — הרעב נחשף

תמונות הזוועה האחרונות, המגיעות אלינו מן השואה האפריקאית – ילדים נפוחי־בטן, מכוסי־זבובים, אמהות מיניקות שאזל החלב בשדיהן – מקורן במוזאמביק. כאורח מפתיע, הן מהוות הוכחה לכך, שהעניינים מתחילים להשתפר מעט בארץ זו. במשך מספר חודשים הוכו המחוזות הצפויים ברעב כבד, תוך כדי התרחבותה הגיאוגרפית של מלחמת־אזרחים בזעיר אנפין – סכסוך המתחולל באיזור, שהסדר הכלכלי והפוליטי שלו התמוטט כבר מזמן. זרים – כולל גורמי סעד והצלה – חדלו זה מכבר, ובצדק, מנסיונותיהם לחדור לאיזור הסכנה.

כעת נבלמה התקדמותם של המורדים והזרים מתחילים לנוע שוב ברחבי הארץ המוכה. וכך, עם שאנו מתוודעים לתיאורי הרעב, אפשר בהחלט לראות את קצה־קצה של התקווה.

כוח המורדים רינאמו, הנתמך בידי דרום־אפריקה, פתח במתקפה בסוף השנה שעברה, תוך שימוש במחוזותיה הדרומיים של מאלאווי כבסיס עורפי. המורדים רצו לפרוץ דרומה, באופן שיווצר פרוזדור צבאי מגבולה הדרומי של מאלאווי ועד לנמל ביירה, תוך ביתוק מוזאמביק לשניים (ותוך השתלטות על הפרוזדור האזרחי המאפשר לזימבאבווה נטולת־החופים גישה לאוקיאנוס ההודי) וניתוק החלק הצפוני־מזרחי שלה מעל יותר חלקי הארץ. במקביל חפצו, בפתחם חזית מזרחה, להגיע לחוף הים דרך חלקה הצפוני של מוזאמביק – לאורך מסילת הברזל ודרך המלך המוליכות לעיר הנמל נאקלה. כנראה מצביע ניסיון זה על תקוותם של המורדים להגיע למקום בו יוכלו לקבל בקלות את משלוחי הנשק והתחמושת של ממשלת איי מאיוס, שבשלטון צרפתי. אלה האוורונים נכונים תמיד לשמש מארחים נלהבים לשכירי חרב הקשורים לדרום־אפריקה. בכל אופן, המורדים – חסרי ציוד נאות, נשק ותחמושת – נכשלו בשתי החזיתות. הם גם איבדו את התמיכה שקיבלו קודם לכן ממאלאווי.

מצב העניינים עבר שינויים גדולים מאז אוקטובר האחרון, עת נהרג נשיא מוזאמביק מאצ'ל בתאונת מטוס בשטח דרום־אפריקה. הוא הוריש לממשיכו, יואקים ציסאנו, את נצחונו הדיפלומאטי האחרון. לבקשת מאצ'ל, איימו שכנותיה הגדולות של מוזאמביק – זימבאבווה וטאנזניה, המסרות גישה לים – על מי שהיה אז נשיא מאלאווי, ד"ר הייסטינגס קאמוזו באנדה, בהטלת חרם מסחרי על מאלאווי. התנאי לאי־מימוש האיום היה שמאלאווי תחדל מלתמוך במורדים. תוך זמן קצר הורתה מאלאווי למורדים לחסל את הבסיסים שהחזיקו בשטחה.

זימבאבווה השתתפה בבלימת המרד מתוך אינטרס ברור: „פרוזדור ביירה" הוא עורק החיים שלה. חיילים מצבא זימבאבווה השגיחו שהפרוזדור ישאר פתוח ומנעו מן המורדים לחצות אותו. חברה בריטית, „לונרו", שיש לה אינטרסים גם בזימבאבווה גם במוזאמביק – היא בעליו של צינור־הנפט המוליך לביירה, מכשיר הייצוא היחיד לנוזל הזימבאבוואי יקר־הערך. מדריכים בריטיים סייעו בהכשרתם הצבאית של חיילי מוזאמביק, כאשר חברה־בת של „לונרו" עסקה, מצידה, בגיוס שכירי־חרב לבנים לשמירה על מערכת מסילות הברזל של מוזאמביק ועל בתי־החרושת של מדינה זו.

עם הכשלתו, זמנית לפחות, של המרד המוזאמביקאי, באה הקלה מסויימת למערכת התעבורה באיזור. כאשר יכולות משאיות לשוב ולנוע, אפשר להוביל מזון למקומות שבהם מצויים אנשים הזקוקים לו. זה לא מכבר צוברת זימבאבוואה אלפי טונות מעודפי התירס שלה בגבול מוזאמביק, תוך המתנה לאספקתן מיד עם הגיעו של סכום כסף מטעם הסיוע הבינלאומי, שיאפשר תשלום עבור התירס.

מוזאמביק הפגועה אינה צריכה להימצא במצב של הזקקות לעזרה בתחום המזון. סיבותיו של הרעב שהיכה בה הן ניהול כלכלי קלוקל ואימי המלחמה. איכרים שאינם יכולים למכור מזון, או להובילו, אינם טורחים לגדל אותו.

הנשיא הקודם מאצ'ל החל בדחיפתה של כלכלה צנטראליסטית לעבר כלכלת שוק חופשי. הוא גם החל בהסרת מכשולים מדרכם של הסיוע וההשקעה הזרים. בפתחו בשיחות פיוס עם קרן המטבע הבינלאומית. צ'יסאנו ממשיך בדרך זו במשנה מרץ. בחודש האחרון ביצעה הממשלה עדכון במחיריהם של מוצרים רבים וכן עדכון בשער המטבע (פיחות מאסיבי כבד בנצע – דולאר־ארה"ב אחד, שהיה שווה 40 יחידות־מטבע, שווה היום 200 יחידות – אך הוא עדיין רחוק מאוד משער השוק השחור, 1800 יחידות) באופן שיהיו מציאותיות יותר.

עדיין מוקדם מדי לקוות, אך יכול להיות שבמוזאמביק – בעוד צופי הטלוויזיה בארצות המערב חוזים בדיווחים על דלות ורעב – צועדים את הצעדים הראשונים אל עבר חיים נסבלים יותר.

■ הונגריה

בחזרה ל„חזית"

על העיתונים נאסר לפרסם זאת. מנהיג המפלגה, יאנוש קאדאר, מתנגד לכתוב. יאנוש ברץ, העתיד להיות יורשו, תקף את הכתוב בטענה שזו תוכנית אלטרנטיבית שהוכנה על־ידי מרכז פוליטי אלטרנטיבי. למרות כל זאת, בדרך מוזרה מאד, מופץ עכשיו בהונגריה מסמך שהכינו 35 כלכלנים בברכת הממשלה.

הדו"ח הנקרא „שינוי ורפורמה", נערך בידי „החזית העממית הפטריוטית", ארגון הגג של המפלגה הקומוניסטית. המסמך כולל ביקורת על המדיניות הכלכלית של הממשלה – במיוחד על תוכנית החומש להאצת הצמיחה. הכלכלנים מאמינים שהתוכנית אינה ריאלית אלא הרסנית. לדעתם, לא קצב הצמיחה הוא זה שצריך להאיצו, אלא קצב הרפורמות הכלכליות הצריכות להיות בד בבד עם רפורמות מדיניות.

מה השינויים שמציעים הכלכלנים? הם אומרים שאין לעבר את המדיניות המוניטרית האמורה להנחות את הכלכלה. יש לקבל אבטלה חלקית ולמסור מערכת פיצוי לנפגעים. עם ראיה לעידוד התחרות, המסמך קורא לליברליזציה ביבוא ולאיסורים על מונופולים.

הרעיון של הכלכלנים בענין המיסוי תואם את הקו של הממשל. אך הצעתם שהונגריה תצא משתי השקעות מעיקות בפרויקטים משותפים עם קומקו"ן, פחות נוחה לממשל. נסיגה מהפרוייקטים – עם צ'כוסלובקיה לבנות סכרים על הדנובה ושני, קו גז מהמבורג לברה"מ – לא תתקבל בהתנהגות חברית על־ידי שותפותיה של הונגריה.

הדו"ח נדון ב„חזית העממית הפטריוטית" בסוף ינואר, וגירסה מחודשת הכוללת רעיונות על מדיניות רווחה ועל מוסדות פוליטיים, תצא לאור במשך החודשים הקרובים. יש סיכוי מועט שהרעיונות יאומצו על־ידי הממשל. לתוכנית יש רק קומץ קטן של תומכים במרכז המפלגה.

אחד מהתומכים הוא מנהיג החזית, אימרה פוזגיי הטוען שהאיום האמיתי על היציבות בהונגריה אינו שינוי רדיקלי אלא שינוי שיהיה איטי מדי והבעיות לא ייפתרו. הוא גם מאמין שהונגריה צריכה לפתח מבנה פוליטי שבו מנהיגים „שוגים, אך אפשר לפטר אותם". מר פוזגיי בודד בצמרת אך משתמש בנכס היחיד שברשותו: פורום מכובד לביקורת על מדיניות הממשל ורעיונות לשינוי.

סחף באנדים: תושבי העיירה הפרואנית דוסיקה למרגלות הרכס ממלטים עצמם ממפולת אבנים שהרסה בתיהם (צילום א.פ.)

■ גרמניה

בעיה של יום הולדת

רק לעיתים רחוקות נגרמת מהומה בעקבות יום הולדת. בסתיו שעבר הוזמן ראש עיריית מערב־ברלין, אברהרד דיפגן, על ידי מנהיג גרמניה המזרחית, אריך הונקר, [illegible] כדי להשתתף בחגיגת מלאת 750 שנה לברלין שתיערך ב־23 לאוקטובר. מאז מתקיים ויכוח בין תושבי מערב־ברלין אם עליו לנסוע.

באופן רשמי, נמצאת עדיין ברלין תחת פיקוחן של ארבע מעצמות הכיבוש. שלוש המעצמות המערביות נושפות כל הזמן בעורפו. דיפגן הכחיש נמרצות שכבר החליט לקבל את הזמנת הונקר. הוא אמור לדון בנושא עם נשיא ארה"ב השבוע.

מה כל המהומה? הזמנתו של הונקר התייחסה לחגיגה במזרח־ברלין כבירתה של „הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית". שלוש המעצמות המערביות וממשלת מערב־גרמניה אינן רואות במזרח־ברלין חלק ממזרח גרמניה. כל ארבע המעצמות, כולל ברה"מ, עדיין רואות את עצמן באחראיות לכל ברלין. עמדה זו תוחלש אם יחליט ראש עיריית ברלין המערבית לערוך את הביקור לפי תנאיו של הונקר. כל מה שפוגע במעמדן של ארבע המעצמות מערער את יכולתן לשמור על החופש של מערב־ברלין.

גורמים רשמיים במערב־ברלין ובבון מבינים את המצב אך עדיין קובלים על אי־השוויון ההולך וגדל בין היחס לשני חלקי ברלין. לכל המטרות המעשיות – מזרח־ברלין הפכה לחלק ממזרח־גרמניה. אבל הקשרים בין מערב־ברלין – הנמצאת כ־160 ק"מ בעומק מזרח גרמניה – ומערב־גרמניה נמצאים תחת פיקוח הדוק של מעצמות הברית. לנציגי מערב־ברלין אין זכות הצבעה מלאה בפרלמנט הפדרלי בבון. אזרחי מערב־ברלין היו רוצים לראות את עירם מפתחת את הקשרים גם עם בון וגם עם מזרח־ברלין.

החגיגות השנה מדגישות את הבעיות. מזרח־ברלין משחזרת אתרים היסטוריים, עורכת קונצרטים, תערוכות וכד'. מערב־ברלין מתכננת בשקט תוכניות: ביקור של הנשיאים רייגן ומיטראן, ומלכת בריטניה. אך קיימת עדיין תחושה שלמרות כל המעשים, מערב־ברלין תהיה בצל האירועים במזרח העיר.

■ פינלנד

העיניים אל 1994

תחזיות הבחירות של 15־16 במארס הינן הברורות ביותר מאז 1966. זו פעם ראשונה בשני העשורים האחרונים שהשמרנים יוכלו לקחת חלק בקואליציה אם הם יזכו לשיפור משמעותי, דהיינו יותר מ־22 אחוז, שזכו להם בבחירות 1983.

הם כבר המפלגה השניה בגודלה באדוסקונטה, 44 מתוך 200 המושבים. אילקה סואמינן אומר שהוא יתפטר אם הם לא ייכללו בממשלה הבאה. האמת היא שקלבי סורסה אמר שמפלגתו הדמוקרטית, שיש לה עכשיו 57 מושבים, לא תיכנס לשותפות קואליציונית עם השמרנים. אבל הבוחר עשוי לשנות את המצב.

מאז 1966 יש לממשל הפיני כיוון מרכזי־שמאלי, עם הסוציאל־דמוקרטים ומפלגת המרכז אשר קיבלו 37 מושבים בבחירות 1983. השנים האחרונות הביאו אתן שינוי בכיוון ימני במדיניות הכלכלית של הממשל בעקבות עליית הקומוניסטים שסחפו עמם את המפלגה של סורסה.

הבחירות לנשיאות, הצפויות בינואר הבא, מעיבות גם הן על הבחירות בחודש זה. למרות שסיכוייו של הנשיא מאונו קויויסטו (סוציאל־דמוקרט) נראים כמעט בטוחים לקדנציה שניה, הרי מועמדים נוספים כמו סורסה ומנהיג מפלגת המרכז ויירינן, שר החוץ הנוכחי, מקווים שהעובדה שיזכו בבחירות 1988 תעזור להם בתביעות שלהם בבחירות 1994. תביעות אלו תהיינה מושפעות על ידי ההחלטה מי יהיה ראש הממשלה מעכשיו ועד ינואר הבא. אם הבחירות של השבוע הבא יעלו את ויירינן למשרה שבה יוכל למנוע מסורסה לקבל חזרה את משרתו, ראשות הממשלה תוכל לעבור למועמד של פשרה. רבים מתושבי פינלנד מצפים לראות בראשות הממשלה את קריסטופר טקסל ממפלגת העם השוודית, המכהן עתה כשר המשפטים.

לשמאל בכללותו, הבחירות צפויות להיות הגרועות ביותר מאז 1945. המפלגה הקומוניסטית נחצתה בשנה שעברה לשניים, אחרי סכסוכים במשך שני העשורים האחרונים. האגף המתון יחסית מצפה לקבל כ־10 אחוזים מהקולות. המיעוט "הסובייטי" יהיה ברמזל אם יקבל שני אחוזים. המפתיע הוא שהסוציאל־דמוקרטים לא יכלו להפיק תועלת ממצב זה. לכן אחוז הקולות הכולל של השמאל ירד הרבה מתחת ל־40 אחוז. באשר למפלגות הקטנות: הירוקים – אשר להם עכשיו שני מושבים – הם יוכלו אולי להוסיף לעצמם מושב אחד או שניים נוספים; הליגה הנוצרית, בעלת שלושה מושבים, מצפה להרוויח מנושא האיידס: מצע הבחירות שלה אומר שחינוך מוסרי מועדף על הפצת קונדומים לבני הנוער.

■ מרוקו

שוב בזרועות אמריקה

כמו זוג צעיר לאחר מריבת־אוהבים פעוטה, גם מרוקו וארה"ב נמצאות שוב אשה בזרועות רעותה. מורת רוח מעושה – שהביעו האמריקאים כאשר הכריז המלך חסן השני על איחוד עם לוב של קדאפי היא נחלת העבר. השבוע, כשנערכו הטקסים לציון מלאת 26 שנים לעלייתו של חסן על כס מלכותו, היה אורח הכבוד ג'יימס בייקר, שר האוצר האמריקאי.

ולא בכדי. מרוקו היא אחת מהמדינות המיועדות ליהנות מ„תוכנית בייקר". עיקרה של תוכנית זו הוא להביא את הבנקים המסחריים להלוות כסף רב יותר למספר מדינות העולם השלישי, הקורסות תחת נטל החוב החיצון, באופן שיאפשר את חידוש הצמיחה של כלכלתן.

מרוקו בהחלט זקוקה לעזרה. החוב החיצון שלה עומד כעת על כ־18 מיליארד דולר (כ־125 אחוז מהתוצר הפנימי הגולמי שלה), בעיקר בגלל ההוצאות העצומות למלחמה נגד הפוליסריו בסהרה המערבית אותה סיפחה מרוקו ב־1975. שוק הפוספאטים העולמי – יותר מ־40 אחוז מהיצוא המרוקאי הם פוספאטים – עדיין חלש מאוד. מצד שני, בשנה שעברה הגיעה לסיומה בצורת שנמשכה חמש שנים, וירידת מחירי הנפט הקטינה את הוצאותיה של מרוקו על אנרגיה עד למחצית. האמריקאים, מצדם, המריצו את בעלי החוב, הנושים במרוקו, לנהוג בה באורך־רוח.

שר ההגנה האמריקאי, קספר ויינברגר, ערך ביקור ברבאט, בירת מרוקו, בדצמבר האחרון. בהזדמנות זו היתה אוזן קשבת, ואוהדת, למשאלתו של חסן לקבל מטוסי „אף־16" – משקל נגד ל„אף־18" ס' שיקבלו הספרדים ול„מיג 28 ס'" שרוכשים האלג'ירים. שגריר ארה"ב באו"ם, הגנראל ורנון וולטרס, קיים ברבאט ביקור סודי, באוקטובר 1986; הוא שב וחזר לארץ זו ב־3 במארס במסגרת אירועי „פסטיבל הכתר".

הביקורים ההדדיים ילכו וירבו, ללא ספק, ככל שיתקרבו שתי המדינות למועד בו ימלאו 200 שנה לחוזה הידידות בין ארה"ב ומרוקו – הראשון שחתמה ארה"ב עת היתה אומה צעירה.

במישור המעשי, הסכימו האמריקאים לרכוש עבור חייליהם המוצבים באירופה, פירות וירקות מתוצרת מרוקו. שתי המדינות קיימו, בששת החודשים האחרונים, שני תרגילים צבאיים משותפים. סוכנות החלל האמריקאית, נאס"א, חתמה הסכם ההופך את בסיס חיל־האוויר המרוקאי בבן־גריר לשדה הנחיתה בו ישתמשו מעבורות־החלל שלה בעת נחיתות־חירום.

לנוכח תהליך חימום היחסים הנמרץ, המתרחש מדרום למיצרי גיברלטר, נשמעו תלונות מפי אנשי מפלגות האופוזיציה בספרד. לטענתם, ארה"ב, המצויה תחת לחץ כבד המיועד להפחית את נוכחותה הצבאית בספרד, עודדה את המלך חסן להקשיח את דרישתו לוויתור ספרדי על סיאוטה ומליליה. בנאום שנשא לכבוד יום השנה לעלייתו לשלטון, טען המלך שהמובלעות הספרדיות הללו הן „של מרוקו"; עם זאת הוא העלה את ההצעה, ששתי המדינות יבחרו במשותף את הדרכים ליישב את התביעות המרוקאיות עם „האינטרסים החיוניים שיש לספרד באיזור". תגובת הספרדים היתה פשוטה: „סיאוטה ומליליה הן ספרדיות ויישארו כאלה". אשר לאמריקאים – הם נותרו בשתיקתם.

■ תאילנד

מצעד הגנרלים אל הדמוקרטיה

„המפלגות אינן ארגונים פוליטיים, אלא חברות מסחר; חברי הפרלמנט אינם נציגי העם אלא סוכני החברות. עד כה לא הבחין הצבא ולו במפלגה דמוקראטית וליבראלית אחת היכולה להתגאות בתמיכה עממית אמיתית, רחבה". כאשר נשמעים דברים אלה מפי רמטכ"ל צבא־תאילנד, הגנראל צ'אובאליט יונגצ'איוד – אשר אינו מהסס לבטא את עמדותיו אלה בפומבי – מצלצל פעמון האזעקה באוזני הפוליטיקאים התאים. תאילנד מפורסמת בהפיכות הצבאיות – ביניהן מוצלחות וגרועות – המתרחשות בה לעתים מזומנות: 15 הפיכות ב־55 שנים; בינתיים, האחרונה שבהן – אשר נכשלה – התרחשה בספטמבר 1985. האם יש בהתבטאותו של הגנראל, על רקע שבירותה של הדמוקרטיה התאית, משום אות לבאותו הפיכה נוספת תוריד לחלוטין מן הפסים את רכבת השחיתות – שיירת הקרונות העמוסים כל טוב – שעליה נסעו, זה זמן רב, פוליטיקאים וחיילים כאחד.

לכוונותיהם של הגנראלים התאיים יש משמעות גם מעבר לגבולותיה של תאילנד. כלכלתה היא היציבה ביותר בכל דרום מזרח אסיה – למעט ברוניי העשירה ומשופעת הנפט. האופן המוצלח שבו טיפלה המדינה בהתקוממות הקומוניסטית – בעבר, איום רציני כיום, כמעט ואינה קיימת – משמש מופת לאיזור כולו (אקינו תהיה מאושרת אם תצליח ליישמו בפיליפינים). מיקומה הגיאופוליטי של תאילנד ראוי לציון: יש לה גבול משותף עם קמפוצ'יאה־קמבודיה, המצויה תחת שלטון־כיבוש ויאטנאמי – והיא בעמדת חלוץ מול שאיפת הודו־סין שבמסגרת ברית־המועצות.

מעצמות העל נתנו את ליבן למיקומה של תאילנד. צבא ארצות־הברית מקיים תרגילים משותפים עם גדודים תאיים (האחרון נערך בחודש שעבר) ונערך כעת לאחסן על שטחה כלי־נשק ותחמושת. (שר החוץ הסובייטי, אדואר שוורדנזה, נחת בבאנגקוק להיות יעדו הראשון בסיורו הנוכחי החודש, שיביא אותו לאוסטרליה, לאינדונזיה ולמדינות הודו־סין.

ובמדינה זו, הזוכה לתשומת לב כה רבה וכה מגוונת, שולטת ממשלה אשר באמת ובתמים ראויה לדימוי „המסוסה" שהצמיד לה הגנראל צ'אובאליט. הקואליציה בת ארבע המפלגות, בהנהגת ראש הממשלה, הגנראל פרם טינסולאנונדה, מצויה בתוהו ובוהו לפני שהציאה מחצית־השנה לקיומה (היא שולטת מאז אוגוסט 86). המרכיב החשוב ביותר בקואליציה זו, המפלגה הדמוקראטית (100 חברי־פרלמנט, מתוך 347 המושבים שבבית התחתון), מנסה להשתלט על מרד פנימי של כ־40 פורשים התובעים את סילוקו של מנהיג המפלגה בגלל פרשיות מעילה והונאה המיוחסות לו, וכן משום שלא עלה בידו לבנות קאבינט שבו יהיו למפלגתו התיקים הנכונים. בינתיים, מנצלת האופוזיציה סדרה של פרשיות – האחרונה בהן: מחיר ירוד בחוזה אספקת אורז לאיראן – כדי להביך את הגנראל פרם.

הגנראל צ'אובאליט אמור להיות ידידו של ראש הממשלה. הוא מונה כרמטכ"ל – בחודש מאי האחרון – במקומו של הגנראל ארטהית, שיחסו לממשלה היה בוטה מדי. משום כך הורמו גבות לא מעטות בתימהון לנוכח התפרצותו, הן מצד המועד שבחר – ערב מסע אירופי שתיכנן ראש־הממשלה – הן מצד התוכן.

הגנראל אמר, כי חלק מחברי הפרלמנט הם „סוכני משקאות (משקאות משכרים ומשקאות קלים) שגייסו את המפלגות לכלי־הגנה על האינטרסים הפרטיים שלהם". הרמז כוון לעבר פונג סאראסין – איל־הון, שגרף כסף רב בתעשיית המשקאות הקלים – סגן־יו"ר מפלגת הקידמה החברתית ואחד מחמישה הסגנים שיש לראש הממשלה. כמה ימים קודם לכן, ציין הגנראל שתאילנד „זקוקה למהפכה". בתאילנד מדברים על קרע בין הרמטכ"ל וראש־הממשלה, ומאמינים שמסעו של זה האחרון לחו"ל יהווה התגרות בגורל.

וזהו, קרוב לוודאי, טעות. ראש הממשלה מציין כי הוא מכיר את הגנראל צ'אובאליט מזה 13 שנה, וכי הם רואים את כל הנושאים החשובים שעל סדר־היום „עין בעין", תוך הסכמה מלאה. יתירה מזאת, צ'אובאליט ממשיך לקיים יחסים טובים עם המזכ"ל וכ־העוצמה של המפלגה הדמוקראטית (בראשות פרם). במילים אחרות, ראש הממשלה מסכים להערותיו של צ'אובאליט, ואפילו מעודד אותן – זה משמש לו כלי־דרבון מעולה לשמירת אחדותה של הקואליציה, ושכנועה לחץ עבור האופוזיציה.

בכל מקרה, גנרל צ'אובאליט מתקדם בשיטתיות אל עבר מרכז הבמה הפוליטית. הוא היה „המוח" שמאחורי המדיניות המוצלחת לפיה האמצעים שהופעלו נגד הקומוניסטים – כדי להוציאם מן הג'ונגלים – היו דו־כיווניים, פיתויים והבטחות ולא כלי־נשק. בציון, לעומת זאת, שלמדיניות היד הרכה הזו – המופעלת כבר מאז 1980 – יש גם צד שני: במסגרתה זוכה הצבא (250,000 חיילים) ברשיון להתערב ב„בנייתה של דמוקרטיה אמיתית" בתאילנד. ורשיון זה אינו מובן כאבן שאין לה הופכין.

לצ'אובאליט יש פרשנות משלו למונח „דמוקרטיה אמיתית". אין הוא מרוצה ממצב הקידמה החברתית בתאילנד. יבוא־הנפט זול יותר, עליה ביצוא (סרטנים ומוצרי־הנעלה), וההשקעות בת־מזל מפרוייקטים תעשייתיים מגוונים – כל אלה תורמים לכלכלה בריאה. המאזן השוטף עומד – לראשונה מזה 20 שנה – על צד הזכות. הצמיחה הכלכלית הצפויה השנה היא בת חמישה אחוזים – שיעור נוח למדי לכל הדעות.

אבל רוב התאיים חיים ועובדים באיזורים הכפריים. שם העוני הוא מנת חלקו של חלק גדול מהעם התאיי – בן 53 מיליוני הנפשות – ולא מהיום. צ'אובאליט אומר, כי שרי הממשלה „חפים מכל מחשבה חיובית ובונה בדבר רווחתה של הארץ" – וטוען כי הסיבה לדלות של בני העם היא המערכת הפוליטית הבלתי־מושלמת".

מה בדעתו לעשות בנדון? ההנחה הרווחת היא שהוא נושא עיניו לתפקיד ראש הממשלה. הגנראל פרם כבר מחזיק במשרה מזה שבע שנים, ומודה שהוא עייף מכובד המטלה. יחד עם זאת יש לזכור כי בחודש דצמבר יחגוג המלך בומיבול את יום הולדתו ה־60, מועד חשוב בלוח הבודהיסטי. שושלת צ'אקרי לא הכירה מלך ששלט זמן רב מזה. הערכתם של התאיים למונארכיה שלהם תמנע כל התרחשות – כולל החלפת ראש ממשלה – העשויה להעיב על החגיגות.

קיימת גם חלופה מפתה יותר. הגנראל צ'אובאליט הבטיח לקבוע את פרישתו לשנה הבאה – ארבע שנים מוקדם מכפי שהנוהל מחייב אותו. אז יוכל להתמנות שר ביטחון בממשלת־פרם ויותר מאוחר – עם סיום כהונתה של הממשלה הנוכחית – לקבל את תפקיד ראש־הממשלה. האם יהיה צ'אובאליט ראש הממשלה הראשון שיעמוד לבחירה בקלפיות? האם הקמת מפלגה – או הצטרפות למפלגה קיימת – תהווה אבן־דרך להתערבותו בציבור, אליו הוא נושא עתה את דבריו?

בעבר, סבלו התאיים משרשרת של שליטים חסרי־ברק ומייאשים – דיקטאטורים צבאיים כל־יכולים ועד פוליטיקאים לובשי מדים בדרגות נמוכות – שחלקם מושחתים בדיוק כמו הפוליטיקאים האזרחים שנאו־נפשם.

הרמטכ"ל, לכל הפחות, משמיע גם דברי טעם. בחודש שעבר, הצהיר: „האדם, שיטול על כתפיו את תפקיד ראש הממשלה חייב להיות איש־חזון, עתיר־ידע, נאמן ומסור; החשוב מכל הוא – שיעבור את מבחן הקלפיות". החלק האחרון של המשפט הוא המעודד את סקרנותנו: האם הוא באמת מתכוון למה שהוא אומר?

תהלוכה פורימית ראשונה קיים בסוף השבוע בית־הספר הקהילתי „ישגב" בתל־אביב, בהשתתפות המורים וההורים (צילום: מיכל רותם)

בהתקרב עונות השיא בתנועה אווירית

נכונות ב„אל־על" לעדכן שכר הטייסים

מאת אריה אורה, סופר „דבר"

במאמץ להרגיע את הרוחות לקראת חג הפסח הצפוי, מקורבו־השיא בתנועה האווירית אל הארץ וממנה, הודיעה אתמול הנהלת „אל־על" על נכונותה לעדכן לאלתר את מרכיב מטבע־החוץ בשכר הטייסים.

מחזיק תיק „אל־על" בהסתדרות חיים ריטן מעריך, כי בעקבות הסדר זה תשתרר שביתת־נשק בין הטייסים וההנהלה, במה שנוגע לקיום תקין של לוחות־הטיסות בחודש הקרוב.

ההנהלה עוקבת זה זמן־מה בדאגה גוברת והולכת אחרי הידיעות בדבר קשיים בביצוע לוחות־הטיסות מחמת המחסור בטייסים. בשבועות האחרונים אכן חלו מספר שיבושים בביצוע לוחות־הטיסות, בלי שהיה אפשר להאשים את הטייסים בהפרת החוק או הסכם העבודה.

על הסכמתם לעידכון מרכיב המט"ח בשכר הטייסים הודיעו נציגי ההנהלה עם חידוש המו"מ עם הטייסים. העידכון מתחייב עוד מן ההסכם הקודם, אולם ההנהלה סירבה עד כה למלא התחייבותה. היענותה אתמול באה, לאחר שההסתדרות התייצבה מאחורי עמדת הטייסים, שכל עוד לא יבוצע ההסכם הקודם, לא יפתחו במו"מ על הסכם חדש.

ח"כ רפי אדירי:

צפויה עלייה מסחררת בדיור לזוגות צעירים

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

חבר־הכנסת רפי אדירי, יו"ר מועצת המנהלים של חברת „שיכון עובדים", הודיע לאלי נחמיאס, יו"ר ועדת שיכון ובינוי במועצת פועלי חיפה, כי צפויה העלאה במחירי הדירות לזוגות צעירים בעתיד הלא רחוק.

לטענת חבר־הכנסת רפי אדירי, מתמודדת „שיכון עובדים" עם מצב של חוסר קרקע זמינה.

„קו פתוח" על סכרת מטעם קופ"ח – מחר

(עשית) – לשכת דובר קופ"ח הכללית תקיים מחר מבצע קו פתוח [illegible] בנושא הסכרת. המבצע ייערך בתל־אביב, חיפה ובאר־שבע, בהשתתפות 12 אנשי צוות, מומחים במחלת הסכרת אצל ילדים ומבוגרים. המבצע ייערך בין השעות 14־7.

המורה להתעמלות מר"ג אינו „האנס מן הדרום"

(ע). – המורה להתעמלות מרמת־גן, שנעצר בשבוע שעבר בחשד מעשה מגונה בתלמידה, אינו „האנס מהדרום" – קבעו חוקרי הצוות המיוחד של מקרי האונס והרצח בדרום, הפועל במשטרת מרחב הנגב.

שלשום הוחזר החשוד לטיפול במשטרת מרחב דן, לאחר שחקירת הצח"מ של מרחב הנגב הסתיימה לגביו.

כזכור, התלונן זוג הורים מרמת־גן נגד המורה להתעמלות. הם טענו, שבתם בת השמונה סיפרה, כי המורה עשה בה מעשים מגונים. המורה, בן 38, נעצר לחקירה במשטרה ובתוך כך גילו החוקרים דמיון מפתיע בין פניו לבין הקלסתרון של „האנס מהדרום". הם גילו אצלו שן קדמית שבורה העולה על שכנתה ועווית בפניו, כפי שהעידה החיילת מהדרום לגבי האיש שתקף אותה. יחד עם זאת הוברר, שהחשוד נהג לשכור מכוניות. ציון כל הפרטים הללו העלה את החשד, שמא מדובר „באנס מהדרום".

סאטירה עירונית – בתהלוכת פורים שתיערך היום בת"א

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

כוחות גדולים של משטרת מחוז תל־אביב ושוטרי לשכת התנועה בעיר יאבטחו היום את מסע העדלאידע שמארגן בית־הספר לאמנויות ברחוב בן־יהודה בתל־אביב.

תלמידי בית־הספר לאמנויות בשיתוף עיריית תל־אביב וגורמים נוספים, יקיימו את תהלוכת פורים החל מן השעה 11.30 לפני הצהריים. התהלוכה הססגונית, שכוללת תמונות סאטיריות מחיי העיר, תנוע לאורך רחוב בן־יהודה בקטע שבין רחוב ירמיהו בצפון ועד רחוב פרישמן בדרום.

מקים גייסה לצורך העדלאידע עגל שהובא מאחד הקיבוצים. העגל הצעיר ישמש כנון מחאה נגד העלאת המיסים בעיר, ונראה כי העגל וגלגל ענק שעליו מגול דמר, יהיו „כוכבי" האירוע בעיר.

הנהלת הקרקס ההונגרי, השוהה זה עתה בארץ הבטיחה להשתתף עם לוליינים, פיל ונמרים. ואת בתנאי שמגזר האוויר ישתפר. בראש התהלוכה יצעדו כמו בשנים קודמות ראש העירייה אריה גוראל, אולם הפעם נשמר בסוד נושא התחפושת שלו.

התהלוכה בחיפה

אריאלה ראובני, סופרת „דבר", מחיפה:

תהלוכת העדלאידע בחיפה, המוכרת יותר בשם „ארקי־פרבורה", תצא היום בשעה שלוש אחה"צ מרחבת העירייה אל הרחובות המרכזיים של הדר הכרמל. בתהלוכה ישתתפו כ־4000 נגנים, זמרים, רקדנים ומב־רגעור, כולם בתחפושות, וכן עשרות כלי רכב, במות ועליהן מבנות ענק עם קישוטים ושלטים על נושאים אקטואליים.

פורים בירושלים

שפע אירועים צפויים לתושבי ירושלים בחג הפורים, אך הכל מקווים כי מזג האוויר הסוער ששטף את הבירה בסוף השבוע ידעך ויאפשר את קיום האירועים. כבר ביום ו' נראו ילדים מחופשים ממהרים למסיבות פורים בגנים ובבתי הספר.

מחר תפעיל העירייה בירושלים קרית שמחה גדולה – „פורי־שלים" – באיזור תחנת הרכבת בגן הפעמון, משעה 10 בבוקר. האירוע יעמוד בסימן אירועי חג הפורים בבירה, ויוקמו שתי במות ועליהן יופיעו אמנים, ליצנים, להקות מחול ותזמורות.

התאטרון בתי המלון תפתח ביתני מאכל ומשקה במבנה עמים שונים, בתי־הקולנוע בירושלים יקרינו סרטים פורימיים.

במרכזים הקהילתיים ובבתי הנוער השכונתיים יתקיימו מופעים, ירידים, פארקים ועשרות מופעים וכן תהלוכות של תחפושות. אלפי חבילות של משלוחי מנות לפורים נשלחו לילדים המאושפזים בבתי־חולים ולקשישים במעונות הקשישים.

נבון קיבל תמיכת ‚העבודה' להעלאה מתונה של שכה"ל

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

לשכת מפלגת העבודה קיבלה בסוף השבוע החלטה התומכת בעמדת שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, לגבי אי־חידוש אגרת הלימוד והעלאה מתונה של שכר הלימוד.

לשכת מפלגת העבודה התכנסה אתמול לדיון בנושא שכר־הלימוד באוניברסיטאות. שר החינוך והתרבות סקר באריכות את בעיותיה של המערכת והדגיש, כי „לא יעלה על הדעת שיהיה אפילו סטודנט אחד שלא ילמד, מפני שאין לו אפשרות לשלם שכר־לימוד".

לדברי שר החינוך והתרבות, כל ההצעות על שכר־לימוד גבוה ועל מתן הלוואות לסטודנטים למימונו שאולות ממדינות אחרות, ואינן מכירות בבעיות הייחודיות למדינת ישראל. נבון ציין ששכר־הלימוד, העומד כיום על 700 דולאר, יועלה בהדרגה.

דודי ברמן, יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית, אמר בישיבה שהממשלה הפרה את ההסכם שעליו חתמה לפני שנתיים, כאשר הטילה אגרת־חינוך למשך שנתיים. „ממשלה שמפירה הסכמים כאלה בגסות צריך לפטר בגן מדמיע", אמר ברמן בהזכירו את הפגנת הסטודנטים שלשום. ברמן מתח ביקורת גם על שר האוצר משה נסים, ש„מודד" את הסטודנטים השותפים להועדה לשכר־הלימוד.

בתום הישיבה קיבלה הלשכה החלטה, שבאמר בה כי היא מביעה את דאגתה למעמד החינוך הגבוה.

הגימלאים: נסים מתעלם מן הנתונים על שחיקת הפנסיה

יו"ר הסתדרות הגימלאים, אוריאל אברהמוביץ, מתח בסוף השבוע ביקורת חריפה על שר האוצר, משה נסים, אשר לטענתו מתעלם ממסקנות ועדה פנימית במשרד האוצר, שקבעה כי הפנסיה של הגימלאים הקשורים להסדרי פנסיה תקציבית, נשחקה תוך שלוש שנים ב־26.7 אחוז.

הסתדרות הגימלאים מציינת, כי למרות שוועדת הכספים של הכנסת תבעה מן האוצר לשלם פיצוי שחיקה כדי להקל את מצוקתם של הגימלאים, מסרב משרד האוצר לעשות כן ללא כל נימוק ענייני.

לטענת אברהמוביץ, מעביר משרד האוצר מסר לציבור, לפיו לא נימוקים צודקים משפיעים על מקבלי ההחלטות ואלו מתחשבים רק בקבוצות לחץ המפעילות כוח.

הסתדרות הגימלאים גם טוענת, כי העברת הדיון והטיפול בענייני המוסד לביטוח לאומי מוועדת העבודה לוועדת הכספים משקפת את כוונתו של משרד האוצר להשתלט על הביטוח הלאומי ולהסל את עצמאותו המבוססת על חוק.

עמדה זו באה לידי ביטוי גם בהצעות האוצר להגדיל את הפרשות העובדים השכירים לביטוח הלאומי ולהקטין את קצבות הזיקנה ב־30 ש"ח לחודש באמצעות שינוי שיטת החישוב.

נוכח עמדה זו של האוצר, אמורה מזכירות הסתדרות הגימלאים להתכנס ביום ג' הקרוב כדי להחליט על צעדי־מחאה פעילים של הגימלאים שנועדו להגן על מעמדו העצמאי של הביטוח הלאומי. בשלב ראשון יערכו אסיפות־מחאה של גימלאים בירושלים ובתל־אביב.

תלמידים תקפו שוטרים שבאו לחפש סמים בקיוסק ביה"ס

הפשיטה – בעקבות מידע על אספקת סמים מסוכנים לתלמידים בשעת ההפסקה ■ יריות באוויר וגז מדמיע

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

קבוצת שוטרים מתחנת המשטרה בנצרת שבאו אתמול בבגדים אזרחיים לבית־הספר התיכון, לערוך חיפוש אחר סמים בקיוסק של בית־הספר התיכון בשכונה המזרחית בנצרת, הותקפו עם כניסתם לחצר על־ידי התלמידים ועל־ידי תושבי השכונה. שמשות מכוניותיהם נופצו באבנים ושוטר נפגע. השוטרים נאלצו להשתמש לשם הגנתם בגז מדמיע ולירות יריות אזהרה באוויר. חמישה תלמידים, בני 17־16, נעצרו ויוקמו מעצרים נוספים.

ההחלטה לערוך את החיפוש התקבלה לאחר מידע שהצטבר בתחנת המשטרה המקומית על שבקיוסק בית־הספר התיכון נמכרים לתלמידים, בשעת ההפסקה, סמים מסוכנים.

מפקד מרחב העמקים, ניצב־משנה יוסי כהן, כינס לאחר התקרית, בתחנת המשטרה בנצרת את ועד ההורים של בית־הספר ואת סגן ראש עיריית נצרת, והבהיר להם שהוא רואה בחומרה רבה את התופעה ששוטרים מותקפים על־ידי תלמידים ומבוגרים, במהלך פשיטה אחר סמים. „המשטרה", אמר מפקד המרחב, „נחושה בדעתה לאכוף את החוק ולהילחם בנגע הסמים, ביחוד כשמדובר בהפצתם בין תלמידים".

נחמקין הורה להפסיק ההליכים נגד ישובים שלא שילמו על חכירת קרקע

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בעמק

שר החקלאות, אריק נחמקין, הורה באחרונה להפסיק את ההליכים המשפטיים נגד שלושה קיבוצים ומושב באיזור הכנרת, לאחר שמינהל מקרקעי ישראל הגיש נגדם תביעות אזרחיות בגין אי־תשלום על חכירת קרקעות המינהל.

המדובר בקיבוצים האון, עין־גב ומעגן, ובמושב כפר־חיטים. בית־המשפט הוציא בזמנו צווי־עיקול נגד היישובים הללו, שבוטלו מאוחר יותר בהוראת השר נחמקין. קיבוץ האון חייב 334 אלף ש"ח, מעגן חייב 547 אלף ש"ח, עין־גב – 779 אלף ש"ח ומושב כפר חיטים – 178 אלף ש"ח.

השר נחמקין הפעיל אישית לחצים על המינהל לביטול התביעות, בטענה כי ניתן להגיע להסדר בין הקיבוצים למינהל, ואמנם בארכות המינהל כתב בשבוע שעבר לבית־המשפט בנצרת, כי „בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, מוגשת בזה בקשה להפסקת התובענה שהוגשה בתיק ללא צו הוצאות".

בעוד השר נחמקין הורה על ביטול ההליכים נגד קיבוצים בעלי חופים בכנרת, נדרשו בעלי חופים מטבריה לשלם מיסים כבעלי קרקע המיועדת לתיירות, ופירוש הדבר תשלום גבוה בהרבה לעומת קרקע חקלאית. דבר זה גורם להתמרמרות רבה בקרב בעלי החופים בטבריה.

מינהל מקרקעי־ישראל הגיש בימים האחרונים תביעות נגד בעלי חופים בטבריה על אי־תשלום בעבור חכירת אדמות המינהל, ובעלי החופים שוקלים הגשת צו על־תנאי נגד שר החקלאות, בשל יחסו המפלה, כדבריהם, בין בעלי החופים העירוניים לבעלי החופים הקיבוציים.

דובר משרד החקלאות אמר בתגובה, כי ההליכים הופסקו לאחר שנתקבלה הצעת פשרה לכל הצדדים. הדובר סירב לפרט את אופי הפשרה באומרו כי הודעה בנושא תפורסם בקרוב. השר נחמקין אישר לא מכבר כי הורה לראש מינהל מקרקעי ישראל לעכב את ההליכים נגד הקיבוצים וכעת, כאמור, נסגרו התיקים לגמרי.

1600 ילדים נפגעו!

1600 ילדים נפגעו בכבישים בשנת 1986.

הילדים הם הקבוצה הפגיעה ביותר בקרב נפגעי תאונות הדרכים בגלל מגבלותיהם הטבעיות:

★ חוסר יכולתם לאמוד מהירות ומרחק של מכוניות.

★ תפיסה חזותית לא מלאה של המתרחש בכביש.

★ שמיעה לא מפותחת וחוסר יכולת להעריך מרחקים ומהירויות.

כל אלה מקטינים מאד את יכולת הילדים להבחין בסכנה ולהיזהר מפניה במועד.

הילדים אוהבים לחקות מבוגרים. על כן, הקפד תמיד על כללי ההליכה הנכונה כך שהילדים יראו בך דוגמא טובה וילמדו ממך כיצד להיות זהירים.

כמבוגר המודע היטב לסכנות שבכביש, חלה עליך, גם חובה מוסרית ואנושית להדריך ילד כיצד לחצות נכון ואף להושיט לו יד לעזרה בעת הצורך.

הכנס למבצע הבטיחות להולכי הרגל.

מלה של זהב

משרד התחבורה • המינהל לבטיחות בדרכים

ועד קרית־חיים (ארלוזורוב)

הודעה

בנושא המיסוי העירוני

● בעקבות מאבקנו להקטנת נטל המיסים בקריה, סוכם בין החתום מטה ובין ראש העיר מר אריה גוראל להחזיר את רחובות „הקבוצים" ו„הפלוגות" לאיזור מיסוי – סיווג ג'.

● כמובן לאחר בדיקה הוברר לנו כי בהודעות המיסוי לשנת 87/88 נפלו טעויות ב־700 דירות בקריה. הודעות תיקון נשלחו השבוע לתושבי הקריה הנוגעים בדבר.

● ועדת ההנהגות בראשותו של החתום מטה, ממשיכה בפעולתה ודנה בצורה עניינית וציבורית בכל הבקשות המופנות אליה.

בברכה

גיורא פישר

סגן ראש העיר – חיפה

יו"ר ועד קרית־חיים

מרץ 1987

מחר יום שני 16.3.1987

בשעה 10.00 לפנה"צ

יוחלף

מספר הטלפון של משרדי

מרכז תנובה

(מגדל 'דסקו', רחוב דניאל פריש 3

תל אביב)

המספר החדש

543-1-543

למכירה מלגזה

תוצרת „לנסינג – בגנל" („קדמה")

דגם 4000

כושר הרמה 2000 ק"ג

שנת יצור 1975

במצב טוב.

לפנות בטלפון 286141 שלוחה 79

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

ישראל ציטולבסקי ז"ל

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה

ביום ג', כ"ו אדר תשמ"ז, 17.3.87 בשעה 16.00 אחה"צ, בבית העלמין ברמות השבים.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 15.45 בבית המנות, רח' משאבים 14 הדר השרון.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

שמואל חרך ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

מחר יום שני כ"ו באדר תשמ"ז 16.3.87 בשעה 4.30 אחה"צ

בבית העלמין של מושב כפר מל"ל ברמות השבים.

המשפחה

הודעת הועדה המקומית להבנין ולבניה, נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 119 בגוש 8231 רח' גלומב – שרת מס' 37 בחריגות: שתי יציאות לגג, עד 6% בניה. ת.ב. 1640.

את התכנית מס' 32/87 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלראי

יו"ר הועדה המקומית

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה ללא עת של יקירתנו

ציפי קרסנה

בת דב ורבקה הם

ההלויה היום יום א' י"ד אדר תשמ"ז 15.3.87 בשעה 15.30 בכפר יהושע.

המשפחה

ובית כפר יהושע

דבר היום

האומץ לאמץ

על הממשלה להחליט, ולהבהיר ברבים, כי מסקנותיה והמלצותיה של ועדת הבירור בפרשת פולארד יאומצו על ידה. התחייבות כזאת לא תהיה מחווה נדיבה מצד הממשלה, אלא הכרה מאוחרת בחובתה לתת דין־וחשבון על המעשים והמחדלים שסיבכו את ישראל בשערוריית ריגול עם הטובה שבידידותיה.

שר החוץ שמעון פרס נקט בסוף השבוע ביוזמה נכונה בהתייצבו במחנה התובעים כי המלצות רוטנשטרייך־צור יחייבו. לחץ חיצוני, מהציבור הישראלי ומארה"ב, כפה על הממשלה לסגת מהתנגדותה המוחלטת לחקירה, אך יצחק שמיר עדיין מצטייר כמי שמנסה לשמור על העוגה מבלי לאכול אותה בסרבו להתחייב מראש לקבל את המלצות ועדת הבירור, והוא ממחיש את חולשתה של זו. פרס, שגם הוא לא בלט בנכונות לחקירה עד להחלטת הקבינט, השכיל להבחין בהזדמנות שיצרה עיקשות שמיר. אכן, על שרי המערך לדרוש בממשלה כי המלצות רוטנשטרייך־צור יחייבו אותה. בלאו הכי, על הממשלה לזכור כי דעת הקהל תגיב בחומרה אם תתכחש הממשלה להמלצות הוועדה, לכשתבואנה.

הציפיה מוועדת הבירור היא שתחקור את פרשת פולארד לכל שלביה: מבנה קהילית המודיעין וסמכויות הוועדות השונות בה, אופן פיקוחו של הדרג המדיני על הקהילייה הכפופה לו, האירועים הקשורים במישרין בגיוסו של ג'ונתן פולארד ובהפעלתו באמצעות סלע ואחרים, תפקוד הדרג המבצע והמדיני בפרשה מאז מעצר פולארד ועד עתה. אל לוועדה להפלות לטובה או לרעה דרג זה לעומת אחר, ואל לה להגביל את סקרנותה למועדי האירועים או במספר העדים שתזמן. יש כאן הזדמנות נדירה לטאטא את האבק מהרגלים מזיקים שהשתרשו במגזר חשוב זה של המערכת הישראלית ולהציע פתרונות לבעיות.

כדי להשלים את החסר לוועדה יש לגייס בכנסת רוב ברור ומיידי לחקיקה שתכפה עדות בשבועה על המוזמנים להעיד בפני הוועדה.

גם אם הממשלה חייבת להניח לוועדת הבירור לבצע את עבודתה במירב הכושר, אסור לשרים להתפרק מסמכותם ולתרץ אוזלת יד בהמתנה להמלצות הוועדה. למשל, עליה לשקול הוצאת רפי איתן ואביאם סלע לחופשה, בלי לפגוע בזכויותיהם, עד שתמצא הוועדה אחרת. בה בעת חייבת הממשלה להיערך לטיפול במשברים המאיימים להתרחש – ובראשם הוקעתה על מגעיה הבטחוניים עם דרום־אפריקה, עד כדי סיכון הסיוע האמריקאי לישראל.

היכה דוד באלופיו?

מאת עליזה ולך

מוקדם לקבוע מי גבר על מי ב„חירות" ומי התקפל לפני מי; הסדר ה„יולי" שהושג יתורגם למונחים מעשיים רק בהמשך השבוע ואולי כבר היום

שבוע שקט עבר על הכוחות ב„חירות". ביום א' שעבר פורסם, כי בישיבת ששת שרי התנועה – הראשונה בפורום זה מאז הוועידה המופרעת לפני שנה – הגיעו להסכמה על סדר־היום של המושב השני של ועידתם ועל כמה מעקרונותיו. למשל, שכל ראשי המוסדות ייבחרו במושב זה, ושכל אחד מהשרים לא יוכל למלא יותר מתפקיד אחד. וכמובן, שיצחק שמיר ייבחר ליו"ר התנועה. כפתור ופרח. אווירת התרוממות פשתה בתנועה ושיכבה את חרדתה מפני הצפוי במושב השני בעוד שבועיים.

היו שפירשו את הסיכום שהושג כהתקפלות של דוד לוי. הוא ויתר על תביעתו האולטימטיבית לכפל תפקידים – ממלא־מקום ליו"ר התנועה ובתוקף מעמדו זה יו"ר המרכז – עלצו יריביו. לוי עשה מהלך מבריק, אמרו נאמניו. הוא פורר את הברית שמיר־ארנס־שרון ופתח פתח להתארגנויות חדשות לקראת ההתמודדויות על תפקידי ראשי המוסדות. ומעל לכל, בגירסת נאמני לוי, הוא גבר על משה ארנס, שהתנגד למיסוד התפקיד של ממלא־מקום ליו"ר התנועה.

מי גבר על מי עדיין מוקדם לקבוע, שכן ההסכמה שהגיעו אליה שרי „חירות" כללית מאוד בשלב זה, ורק השבוע, ואולי כבר היום, יעשו מאמץ נוסף לגבש אותה ולפרוט אותה לפרטים הטכניים, שחלקם מהותיים מאוד. בינתיים ברור שהשמחה על אחוות הרעים היתה מוקדמת מדי. הסיכום הראשוני נזיל מאוד והפיך, ואינו מלמד דבר על האווירה במושב השני של הוועידה. כבר עתה ברור שיש בין המחנות נקודת־מחלוקת עקרונית מאוד, שהיא מוקד הפורענות האפשרית.

ראשי מחנה לוי אינם מעלים בדעתם שההסכמה החובקת־כל תאסור על התמודדויות בין־אישיות על ראשות מוסדות התנועה. אנשי מחנה ארנס אינם מעלים בדעתם שההסכמה לא תהיה טוטאלית והם תובעים שתחול גם על חלוקת־תפקידים מוגדרת ושוויונית. על־פי נוסחה זאת, ועל־פי מאווייהם האישיים של ראשי התנועה, ממלא־מקום יו"ר התנועה יהיה דוד לוי, יו"ר המרכז יהיה אריאל שרון ויו"ר המזכירות יהיה משה ארנס.

הקטע המעניין בהסדר המוצע, או המעורער, הוא ההתנגשות בין מאווייהם של ארנס ולוי. לוי, כידוע, שואף אוויר פסגות ולכן בישר למנחם בגין „יש לך ממשיך". רק זמנית הוא מסתפק במילוי־מקום ליו"ר התנועה. משה ארנס אינו פוסל את עצמו לראשות התנועה בעתיד, אך הוא מעוניין גם להבריא את תנועתו כדי שבסיס משענו יהיה איתן. לכן הוא רוצה בתפקיד יו"ר המזכירות, המתפעלת את אגפי התנועה. בהקשר זה ראוי להזכיר את ביקורתו הנוקבת על אגף הארגון ב„חירות", שחלש על שינוי פניה של התנועה ושבראשו עמד בשנים האחרונות מיכה רייסר, מנאמני־נאמניו של דוד לוי. האחד רוצה להבריא את התנועה מלמעלה, בדמותו, והאחר רוצה להבריא אותה מלמטה, בדמותה ההיסטורית.

לוי לא יאפשר לארנס לקבל את התפקיד בלי מאבק. כשמדובר בעמיתיו להנהגה הוא פוסל את גישת ה„מגיע לי". רק אם יזכה ארנס בתפקיד בהתמודדות יאמר לוי „שאפו".

(המשך בעמוד 8)

קשה להיות יהודי

מאת תנה זמר

אלמלא קנתה ישראל את תורת־הסרק שלפיה יש הבחנה בין גולה לתפוצה, לא היתה מגייסת יהודים לריגול; אולי גם לא היו לנו חצי מליון יורדים

אחת מתופעות הלוואי של פרשת פולארד היא חשיפתה של ארה"ב כגולה. לא להבדיל מארץ ישראל, דבר המובן מאליו, אלא להבדיל מתפוצה או „תפוצה". הרי בדורנו נולדה הבחנה חדשה בין גולה לתפוצה, בלחצם של אחינו מארצות הרווחה, אולי דווקא הציונים שבהם, שלא נוח להם בהגדרה כיושבי גולה. למושג גולה מתלווה הוראה של מצוקה ואפליה, של ישיבה כפויה בארץ לא־לך. תפוצה זה משהו יותר אלגנטי, מתאים יותר לסיר בשר באקלים של חירות.

הקשר האסוציאטיבי של גולה הוא מקום שבו ליהודי אין שיוויון זכויות, שבמקרה הטוב הוא נהנה בו מחסותו של שליט נאור מפני שרירות שכניו בני עכו"ם. וכיצד זה נעז להגדיר יהודים במדינות דמוקרטיות במחצית השניה של המאה העשרים כיושבי גולה? הרי שיוויון זכויות להם, וכל ההזדמנויות פתוחות לפניהם, ורבים מהם עתירי השפעה בדעת הקהל ובמסדרונות השלטון, שלא לדבר על עולם המדע והרוח, ועל אצולת ממון. והרי הם הנדיבים ואנחנו מוטבי הנדיבות. הם תומכים בנו ופועלים למעננו ומתייצבים מאחורינו. הם הכתובת, ואנחנו הפונים. אז איך נגדיר את מקום מושבם כגולה?

וכך נודעה הגדרת התפוצה לא כשם נרדף לגולה כפי שהוא מופיע בתפילות ובפיוטים, אלא כהבחנה בין מקום שבו רע ליהודים לבין מקום שבו טוב להם. בין מקום שבו יושבים מאונס לבין זה שיושבים בו מתוך בחירה. בין מקום של ישיבת־ארעי עד שתבוא השנה שהיא השנה הבאה בירושלים, לבין מקום של קבע שממנו ירושלים נראית כמקלט לאחים אחרים.

ואנחנו, ברוב פכחון, השלמנו עם ההבחנה הזאת, הסכמנו לה מטעמי נחות ומטעמי תועלת, עד שהתחלנו להאמין בעצמנו בהגדרה האנטי־ציונית הזאת, ממש רשמית. הדאי שנשארו בינינו אנשים שמעולם לא קיבלו את המסקנה הזאת, ירחמיאלים בתוך־תוכם, אנשים שלא הסתגלו לרוח הזמן, שעדיין דבקים באמונה ציונית, כי כל מקום שאינו ישראל הוא גולה. אבל אנשים אלה הם מיעוט.

אלמלא כן לא היו לנו חצי מיליון יורדים ב„תפוצה". אלמלא כן, היינו מתעקשים התעקשות דון־קישוטית, כבן־גוריון בשעתו, לקרוא לילד בשמו. אבל התבטלנו בפני גבירים, ואולי טחו עינינו מראות שלא כל הנוצץ זהב הוא, וקיבלנו את ההגדרה החדשה.

והנה, נתגלה טפח גולה גם בגדולה של הדמוקרטיות, בארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות והפתוחות בפני יהודי כמו בפני כל אזרח אחר. גם בה נחשפה חולשה יהודית החבויה מתחת לעוצמה היהודית. הצלילים שאנחנו שומעים מיהודים בארה"ב, דוברים־מטעם או דוברים בשם עצמם, מהדהדת בהם חרדה מפני האשמות של נאמנות כפולה, אם לא למעלה מזה. זו איננה חרדה בעלמא ואיננה נובעת ממנטאליות גלותית. היא נובעת ממציאות של גולה. שכה אכן יש האשמות כאלה ויש החשדות כאלה, גם אם הן מוסוות ומעודנות כיאה למדינה נאורה.

היה איש מודיעין יהודי שריגל לטובת המדינה היהודית. מבחינה אמריקאית פנימית, זה צריך להיות מקרה פרטי, שאינו מלמד דבר וחצי דבר על שום יהודי אחר, שאין בו שמץ קולקטיביות, כשם שמקרי ריגול אחרים נשארו מקרים פרטיים שאיש לא הקיש בהם מן הפרט אל הכלל. העובדה שפולארד שונה כלשהו משאר המקרים, מבחינה פנים־אמריקאית, גם בתחושת היהודים וגם בתחושת שכניהם, איננה אלא רישום סייסמוגרפי של מציאות תת־קרקעית – הפעם אחד או שניים בסולם ריכטר, שבנסיבות אחרות עלול להתגלות בו דירוג גבוה יותר. כי גם תפוצה היא גולה.

הדברים אלה אינם באים לגרוע מאומה מחומרת העניין, בכל הנוגע לישראל. אדרבא, הם רק מוסיפים לחומרה. לקלות־דעת שהצגנית, לחוסר־תבונה שבמחטף, לכפיות טובה ולאי־ראיית הנולד, נוספת גם אי־התחשבות באינטרסים יהודיים.

יתכן אמנם שגם האמריקאים מנהלים סוג מסויים של פעילות ריגול בישראל. שמענו על כך, בהקשר פולארד, תוכחה חוצבת להבות אש מפי ח"כ עוזי לנדאו. אך כדי לשכנע, חסרה בסוף דבריו הודיה, או לפחות איום בהודעה,

(המשך בעמוד 8)

הסורים בביירות: הישג חלקי

מאת דן אבידן

את הקרבות בין המיליציות המוסלמיות הפסיקו חיילי אסד, אך נירמול זה, שלא הגיע לפרברים הדרומיים של מערב העיר, לא נהפך מנוף להסדר חדש בין העדות בלבנון

בנאום שנשא ב־8 במארס הביע נשיא סוריה חאפז אסד שביעות רצון מהתוצאות שהושגו עד עתה מההיערכות המאסיבית של צבאו במערב ביירות לפני כשלושה שבועות. במרוצת תקופה זו הצליח הכוח הסורי המונה כ־10,000 חיילים, להביא להפסקת הלחימה בין המיליציות המוסלמיות היריבות ולהשכין סדר יחסי בעיר. הצבא הסורי סגר בסיסים חשובים של המיליציה הדרוזית ושל תנועת „אמל" השיעית במערב ביירות והשתלט גם על הבסיס החשוב ביותר של תנועת החיזבאללה ברובע בסטה, שם הוחזקו בעבר כמה מבני הערובה הזרים. נוסף לכך החרימו הסורים נשק רב מידי המיליציות, עצרו חלק מאנשיהן ובאופן כללי השליטו נורמליזציה במערב ביירות עד כדי עליית שער הלירה הלבנונית.

מלכתחילה התכוונו הסורים להציב את חייליהם גם ברובע הדרומי של מערב ביירות המשמש מעוזן החשוב של התנועות „אמל" וחיזבאללה השיעיות. אולם שלב זה בתוכנית הסורית עדיין לא יצא לפועל מחשש שיגרום לעימות ישיר בין החיילים הסורים ללוחמי החיזבאללה ולמשבר ביחסי סוריה־איראן.

האיראנים מצידם לא ראו מלכתחילה בעין יפה את ההיערכות הצבאית הסורית המאסיבית במערב ביירות. בעיניהם נועדה יוזמה זו לצמצם את המעורבות האיראנית בענייני לבנון ולאיים על בעלי בריתם, החיזבאללה. חששות האיראנים גברו, לאחר שהשתלטו החיילים הסורים על מחנה „פתחאללה" ברובע בסטה והרגו באכזריות 23 לוחמים שיעים.

בעקבות תקרית זו הבהירו כמה ממנהיגי החיזבאללה כי כל ניסיון של הסורים להשתלט על מעוזים בדרום מערב ביירות יגרום לעימות ישיר בין שני הצדדים. גם כמה מנהיגים חשובים באיראן גינו את טבח ה־23 והשמיעו אזהרות לעבר הסורים. האיראנים שיגרו לדמשק כמה מנציגיהם הבכירים, בהם שר־החוץ עלי ולאיתי, השר הממונה על „משמרות המהפיכה" מוחסין רפיק דוסת ושר־הפנים מוחתשמי פור. שר־הפנים האיראני נועד בשבוע שעבר עם הנשיא אסד לשיחה ממושכת שלא הפיגה, כנראה, את המתיחות ביחסי שתי המדינות. כמה שעות לאחר פגישה זו הכריז אסד בנאומו כי לבנון היא שטח השפעה סורי מובהק וכי שום גורם חיצוני (רמז לאיראן) אינו רשאי לכפות הסדרים על הקבוצות הלבנוניות היריבות. אולם בינתיים אין הסורים נוקטים יוזמות נוספות בלבנון העלולות לחולל משבר גלוי ביחסים עם איראן. מכאן הימנעות אסד מלהורות לחייליו להיערך לפי שעה בשכונות השיעיות בדרום מערב ביירות, חרף הפצרותיהם של כמה מנהיגים לבנוניים מוסלמים חשובים וראשי הארגונים הפלשתיניים הפרו־סוריים שלא יירתעו מלאלץ את לוחמי „אמל" להסיר את הסגר הממושך שהם מטילים מתוך שכונות אלה על מחנות הפליטים הפלשתינאים. התחשבותם של הסורים בעמדותיו של מנהיג „אמל" נביה ברי תורמת אף היא להשהיית התוכנית לפריסת יחידות סוריות בשכונות הדרומיות של מערב ביירות, כל עוד אין תומכי ערפאת מפנים את כל המאחזים שתפסו בשעתם מידי השיעים ממזרח לצידון.

נוסף לכך אין הסורים מצליחים, לפי שעה, להפוך את הסדרי הנורמליזציה במערב ביירות למנוף שיקדם הסדרים מדיניים בין העדות הלבנוניות היריבות. ביוזמה סורית גיבשו לאחרונה חמשת המנהיגים המוסלמים הבכירים במערב ביירות תוכנית להנהגת רפורמות במיבנה המימשל הלבנוני. תוכנית זו מקצצת בסמכויות הנשיא הנוצרי־המארוני ומנגד מרחיבות את הסמכויות של ראש הממשלה המוסלמי־סוני ושל יו"ר הפרלמנט שהוא בן העדה השיעית. כן נכללו בתוכנית כמה הצעות להגדלת חלקה של העדה השיעית בשלטון כגון מסירת תיק האוצר בממשלה לבן עדה זו. הנשיא ג'ומייל סירב לאמץ את כל תוכנית הרפורמות של המנהיגים המוסלמים, ובמיוחד התנגד לקיצוץ סמכויות הנשיא המארוני. ראש הזרוע הצבאית של הפלנגות סמיר ג'עג'ע דוחה את תוכנית ההסדר מכל וכל. ראשי הכנסיה המארונית בירכו על התוכנית בתנאי שהיא תוביל בסופו של דבר לשמירת אחדותה וריבונותה של לבנון ולנסיגת כל הצבאות הזרים ממנה. המנהיגים הנוצרים, לעומתם, אינם מוכנים לפי שעה לאמץ את תוכנית ההסדר המוסלמית והביעו התנגדות אף לעצם היערכות הצבא הסורי במערב ביירות. הנשיא ג'ומייל נסוג מהתנגדותו התחילית לכניסת הצבא הסורי למערב ביירות שלא בתיאום איתו וביטא את השלמתו עם נוכחות זו בחידוש המגעים בין נציגיו לבין נציגי הנשיא על תוכנית הרפורמות.

מבחינת הסורים המשימה הבוערת כיום היא הבטחת המשך הנורמליזציה של החיים במערב ביירות. הקושי נובע מהמשך החיכוכים בין השיעים לפלשתינאים בפרברים הדרומיים של מערב ביירות כתוצאה מהסגר שמטילים לוחמי „אמל" על מחנות הפליטים. מצב זה עלול לאלץ את הסורים להרחיב את הפריסה של חייליהם ולהסתכן בהתנגשות החיילים הסורים עם לוחמי החיזבאללה ואולי גם עם לוחמי „אמל". בכל מקרה המתיחות הקיימת בין החיזבאללה לצבא הסורי טומנת בחובה סכנה לעימות בין שני הצדדים. אולם, גם אם יצליחו הסורים להתגבר על הבעיות שעדיין ניצבות בפניהם בתחום הבטחון השוטף במערב ביירות, אורבים להם קשיים לא מעטים בניסיונותיהם לקדם הסדר בין העדות היריבות בלבנון השסועה.

עד דלא ידע

מאת מיכאל בר־זוהר

ראש הממשלה אמר שמי שצריך לדעת יודע ומי שלא יודע גם לא צריך לדעת. צודק.
אז ככה:
ראש הממשלה לא ידע שפולארד מרגל בשבילנו בארצות־הברית.
פולארד לא ידע שישראל תזרוק אותו לכלבים.
שר־הבטחון לא ידע שהרמטכ"ל ימנה את סלע לתפקיד בכיר.
הרמטכ"ל לא ידע ששר־הבטחון לא יודע את זה.
שר־החוץ לא ידע ששר־הבטחון לא ידע שסלע יתמנה לתפקיד בכיר.
היועץ המשפטי לא ידע.
רפי איתן לא ידע שאסור למודיעין הישראלי לפעול בארצות־הברית.
השר שרון לא ידע על פרשת פולארד ואמר שזו סתם השמצה נגדו.
השר ארנס לא ידע מה עושה רפי איתן בלשכה לקשרי מדע.
רפי איתן לא ידע שהשר ארנס לא יודע מה הוא עושה.
היועץ המשפטי לא ידע.
פולארד לא ידע שיגרשו אותו מהשגרירות.
ראש־הממשלה לא ידע גם על פרשת השב"כ, שעליה לא ידע גם שר־הבטחון וגם לא שר־הבטחון.
המוסד לא ידע שעמירם ניר זומם מזימות עם האמריקאים.
יעקב נמרודי לא ידע שאל שווימר לא ידע שעמירם ניר לא ידע שהכסף מהאיראנים הלך ישר ל„קונטראס".
המנכ"ל הכללי של משרד החוץ לא ידע שהמנכ"ל המדיני יערוך שורת מינויים בזמן שהוא יהיה בחו"ל.
היועץ המשפטי לא ידע. את זה כבר אמרתי?
המנכ"ל המדיני של משרד־החוץ לא ידע שהקצינים מתנגדים למינוי עמוס ירון בגלל פרשת סאברה ושאתילה.
ראש־הממשלה לא ידע שהכנסת החליטה בעד ועידה בין־לאומית.
ממלא מקום ראש־הממשלה לא ידע שהכנסת החליטה נגד ועידה בין־לאומית.
ראש־הממשלה לא ידע שמילוא ישמיץ את פרס בעניין פולארד.
ראש הממשלה לא ידע שפרשת פולארד לא נסגרה.
ראש הממשלה צדק: מי שצריך לדעת יודע ומי שלא יודע לא צריך לדעת.
אבל 63% מהציבור רוצים בהמשך ממשלת האחדות הלאומית. הם וודאי יודעים מה שהם אומרים.

„מה עוללתם לנו?"

מאת יוסי מלמן, הארטפורד, קונטיקאט

מלבד ההשלכות החמורות של פרשת הריגול על יחסי ירושלים־וושינגטון, היא השפיעה קשות על יחסי ישראל עם יהדות ארה"ב שנפגעה תחושת בטחונה העצמי

„יהיה בסדר, גם המשבר הזה יחלוף. אין מקום לדאגה", הבטיח והרגיע אותי אבי פזנר בירושלים. ואיך יכולתי שלא להאמין לו. פזנר, חשבתי לתומי, חייב לדעת טוב יותר. הוא הרי שירת כמה שנים בשגרירות ישראל בארה"ב, מכיר את מבואות השלטון, התוודע אל הקהילה היהודית וזמן קצר טרם שיחתנו היה כאן בביקור, כדוברו של ראש הממשלה יצחק שמיר בארה"ב. אבל כאן, בהארטפורד, בירתה של מדינת קונטיקאט, בחוף המזרחי, עמדתי על גודל טעותו, המשקפת את גישתו המתנשאת והשאננה של הממשל הישראלי.

המשבר הזה – פרשת פולארד – לא יחלוף כל־כך מהר, כפי שההנהגה הפוליטית של ישראל, מתוקף הרהורי ליבה, היתה רוצה. ויש בהחלט מקום לדאגה. הפרשה הזאת נפלה על היהודים ככדור ברזל שחבט על ראשם. פרשת פולארד תוסיף לרדוף את ישראל. „הקהילה היהודית כאן, ואני מבינה שכך גם בכל ארה"ב, פשוט מזועזעת", אמרה לי פריצי ספאיין, אחת הפעילות המרכזיות והמסורות ביותר של הפדרציה היהודית בהארטפורד – ארגון הגג, המאגד בתוכו את כל הארגונים היהודיים בעיר ובנותיה.

הארטפורד היתה עד לאחרונה עיר תעשיה. „יונייטד איירקרפט", חברת האם של יצרני מנוע הלביא „פראט אנד ויטני", ממוקמת כאן, אבל אט־אט היא משתנה למרכז מסחרי־פיננסי, שבמוקדו חברות ביטוח גדולות. הקהילה היהודית כאן מונה כ־26 אלף נפש מתוך אוכלוסיה של כ־600 אלף. רובם אמידים, מבוססים ותומכים מובהקים של ישראל. כך גם פריצי ספאיין. „אנחנו פשוט איננו יכולים להאמין מדוע עשיתם לנו את זה", היא אומרת. ראשי הקהילה היהודית בארה"ב מתקשים לתת תשובות לצאן מרעיתם. בפעם הראשונה, זה שנים רבות, שהם ניצבים בפני בעיית „הנאמנות הכפולה". הציבור האמריקאי, באמצעות התקשורת רבת העוצמה, מנצל את פרשת פולארד כדי לעורר את הבעיה. פעיל יהודי אחר, ג'רי וגנר, שופט בבית־המשפט של מדינת קונטיקט, סיפר לי כיצד הגן לפני שלושים שנה על עובד במשרד החוץ, שפוטר בשל נטיותיו „הציוניות". זה היה בעיצומו של „ציד המכשפות" מצד סנטור ג'ו מקארתי נגד הקומוניסטים. רדיפת הציונים היתה אז תוצר לוואי של המערכה המרכזית נגד „האדומים". „חשבנו שזה מאחורינו, שכחנו את אותם ימים", מציין השופט וגנר, „אך הנה באה פרשת פולארד ומזכירה לנו שוב את הסיוטים".

לא רק עתונים גדולים וחשובים, כמו „ניו־יורק טיימס", בוחשים בקדירה הזו, אלא בעיקר עיתוני הפרובינציה שהם בעלי התפוצה הגדולה ביותר ומעל לכל בעלי ההשפעה הרבה ביותר על „הרוב הדומם". ה„הארטפורד קוראנט", במאמר מערכת, גינה לא רק את ניסיונה הנואל של ישראל לרגל נגד בעלת־בריתה, אלא הוסיף והציב סימני שאלה לגבי נאמנותם של יהודי אמריקה למולדתם.

כשהפרו את אחד מכללי הברזל, שהם עצמם קבעו – שאין מגייסים יהודים למודיעין הישראלי – פגעו האחראים על הפעלתם של בני משפחת פולארד בעצב הרגיש ביותר של החברה היהודית בארה"ב. בכך הם חשפו גם את חולשתה. על אף עוצמתה, השפעתה הפוליטית ויכולתה הכספית, סובלת הקהילה היהודית מחוסר בטחון, חוסר בטחון שהוא בעצם המשך של מנטליות הגיטו והגלות. חוסר הבטחון שהודחק, הופנם וטואטא מתחת לפני השטח ועתה בגלל החלטה אחת מטופשת שב צף ועלה אל פניו. מעבר לכשלון המודיעיני של מי שהוגדרו „רבי־המרגלים של ישראל" ההשלכות החמורות שיש ועוד יהיו לפרשה המבערת הזו על יחסי ירושלים־וושינגטון, תפגע שערוריית הריגול בקשרים ההדוקים של יהדות ארה"ב עם ישראל. „אנו מזועזעים ונפגעים עד עומק נשמתנו, לא רק כיהודים אלא כאזרחים נאמנים של ארה"ב", סיכמה בפני פריצי ספאיין את התחושה שהיא, כך נדמה, משותפת לרבים מששת מיליוני היהודים בארה"ב. „האם תלמדו מזה לקח?" לא רציתי לומר לה שאת השאלה הזו צריך להפנות לאדונים פרס, שמיר, רבין, שרון וארנס. ועל כן אני מסופק בעניין התשובה.

אוויר לנשימה

מאת יוסף מיכלסקי

המחסור בו מורגש באיזור חיפה. האומנם קיים קונפליקט בין מפעלים קיימים ומתוכננים והתעסוקה בהם לבין החרדה להידרדרות איכות הסביבה?

בחודשיים האחרונים, ינואר ופברואר, נרשמו בחיפה 20 חריגות חמורות מהתקן המאקסימלי המותר של איכות האוויר, שהוא 2000 מיקרוגרם של מזהם גופרתי למטר מעוקב של אוויר ביחידת המדידה של חצי שעה. להמחשת חומרת החריגות האלה נציין, שבהתאם לתקן הישראלי, שהוא מאוד ליבראלי ומרשה למעשה לשרוף דלק או פחם עם תכולת גופרית של 3.2 אחוזים (לעומת תכולה של אחוז אחד, כמקובל באירופה ובארה"ב), מותרת חריגה, פעמיים בשנה, בשיעור עד 1560 מיקרוגרם. חריגה של 2000 מיקרוגרם היא איפוא על סף סיכון בריאותי חמור והדבר אמנם הורגש היטב בחיפה, בעיקר באיזור הקריות ונווה־שאנן.

השירות לאיכות הסביבה טוען, שכל עוד לא תופחת כמות המזהמים באוויר של חיפה והקריות אין מקום באיזור הזה לעוד מפעל מזהם, תהיה חשיבותו אשר תהיה. הכוונה היא לתחנת־כוח חדשה, בעלת הספק של 1100 מגווט בחיפה, ולמפעל פטרוכימי נוסף, בבעלות בתי־הזיקוק והמפעלים הפטרוכימיים. בעיקר כועסים בשירות לאיכות הסביבה על בתי־הזיקוק. במשרדו של ד"ר אורי מרינוב מגדירים אותם „התפוח הרקוב בסל הפירות", כלומר הגורם המזהם הגדול באיזור המפרץ. ד"ר אורי מרינוב ועוזרו, ד"ר שלמה ברובנדר, טוענים שיעלה בידם למנוע הקמת מפעלים אלה, אם יזמיהם לא ישקיעו את הסכומים הדרושים – שעשויים להסתכם במיליוני דולרים – כדי להבטיח שאיכות האוויר באיזור לא תיפגע עוד יותר. במקרה כזה, מבטיחים השניים, לא יעזרו ליזמים לא השרים הממונים ולא הממשלה כולה. „בהתאם לחוק, ואנחנו עדיין מדינת חוק, הממשלה מנועה מלטפל בנושאי התיכנון; אלה נתונים לטיפולן הבלעדי של ועדות תכנון ובניה מחוזיות והוועדה הארצית. ועדה זו הוכיחה בעבר שאין היא חותמת גומי. הממשלה דאגה להבטיח שייצרו אצלנו מזון בריא, היא עושה מאמצים כדי לשמור על איכות המים; עליה להבין – וכמוה צריכים להבין כל הנוגעים בדבר – שגם האוויר הנקי הולך ואוזל. אין עוד מקום לתמרונים ולסחבת בכל הנוגע לשמירת איכות האוויר", קובע ד"ר מרינוב.

מקוממים אותו הרמזים של האינטרסנטים למיניהם, יוזמי הפרוייקטים ונציגי המוסדות השונים, כאילו העמידה על משמר איכות האוויר היא המכשול העיקרי בדרך להקלת האבטלה באיזור חיפה מוכה האבטלה. „הפועלים", הוא מדגיש, „הם הקורבנות הראשונים של מפגעים סביבתיים. משום כך התייצבו האיגודים המקצועיים במערב בראש המחנה הנאבק נגד מפגעים כאלה. במערב, אבל לא בישראל". ד"ר מרינוב מתכנן להפגש עם מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ודסמן ולגייס אותו למאבק משותף, כדי לאלץ את היזמים להשקיע מה שצריך להשקיע במיתקנים לסילוק מפגעי זיהום סביבתי.

מעניין אם יצליח בכך. על־כל־פנים, במסיבת העתונאים שקיים שר האנרגיה משה שחל בנושא המפעלים החדשים השתתפו כל „התותחים הכבדים" של חיפה, לרבות ראש העיר אריה גוראל, שהתנגד בזמנו לפריקת פחם בחיפה והוא עדיין מצהיר על מחויבותו לנושאים הסביבתיים, וכן משה ודסמן וחברי הכנסת תושבי חיפה. כולם הביעו תמיכה חד־משמעית בהקמת המפעלים, בזמן הקצר ביותר וללא עיכובים. כמובן, כולם גם חזרו והדגישו שהדאגה לבריאות תושבי האיזור היא נר לרגליהם ואינה נופלת מדאגתו של ד"ר מרינוב ואנשיו. „לא נקים את המפעלים לפני שנערוך סקרים על איכות הסביבה והכל ייעשה בתיאום עם השירות לאיכות הסביבה", הצהיר שר האנרגיה משה שחל.

(המשך בעמוד 8)

ששה לרוחב, בזוגות.

המושבים במחלקת אמבסדור של טו.וו.א הם בעצם "כורסאות עסקים". אלה המושבים המרווחים ביותר במחלקת עסקים טרנסאטלנטית כלשהי, והם מסודרים בזוגות, כך שאתה יושב תמיד ליד המעבר או ליד החלון.

משענת לרגליים. אפשרות להטיה עמוקה. שפע של מרחב מסביב, והמון מקום להתמתחות. מטוסים רחבי־גוף לאורך כל הדרך. שאל את סוכן הנסיעות שלך.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב.

TWA

מכתבים למערכת דבר

מטמורפוזה [illegible]

במאמרו „הגורל יגרור את הסרבן" („דבר", 6.3.87) מצביע נתן רוטנשטרייך, בצדק, ש„הרעידה הבין־לאומית ויהיו סמכויותיה ומעמדה אשר יהיו לא היא העיקר. השאלה העיקרית היא אם אנו מבקשים להגיע לשלום עם העולם הערבי ועם התנועה הלאומית של הערבים הפלשתינאים, ואם אנו מוכנים לפשרה עם רצונם להגיע למעמד מדיני". (ההדגשות שלי — צ.ש.), כלומר עם המדינה הפלשתינאית העצמאית ב„גדה" ובחבל עזה.

גם אם נניח, שהפלשתינאים יסתפקו ב־6300 קמ"ר רבועים ולא יראו במדינתם בסיס למלחמה על מטרתם, לפי אמנתם הפלשתינית, חיסול ישראל — גם אז מן הראוי היה, מבחינת היושר האינטלקטואלי, שידידי מנעור פרופסור רוטנשטרייך יודיע במאמרו אם יש איזה גבול שמעבר לו לא נוכל לסגת אפילו למען השלום — ולוא הטופוקסט — או שגבול כזה אין. „הפשרה הטריטוריאלית" בנוסח „תכנית אלון", שבמשך כעשרים שנה נחשבה לשפיות בהתגלמותה לעומת ארץ־ישראל השלמה — אין במערך איש הדוגל בה ברצינות. ואם היא לא מקובלת שולית על־ידי חוסיין, שכידוד שטח פי שניים גדול מארץ־ישראל המערבית, כלום היא תתקבל על־ידי יאסר ערפאת, שיצטרך מפירנתו הוערודית לחותר ולוא „לתיקונים הלטורליים", שלא לדבר על ירושלים. מצרים, מדינה בעלת מיליון קמ"ר רבועים לא ויתרה על מילימטר ממדבר סיני, ומדינה פלשתינית קטנטנה, אשר תצטרך לקלוט פליטים, תיאות ומה יהיה אם שום ויתור שלנו לא יתקבלו נותר על הציונות?

כל המדינאים הציוניים ניסו להגיע לידי הסכם עם הערבים, עוד בימים שלא היו לערבים 22 מדינות עצמאיות וכשהמטרה היה להם שנכל לסייע להם בהשגת עצמאותם (הסכם וייצמן–פייסל). שמעתי, לפני הקמת המדינה, את חיים וייצמן מספר באסיפה בכפר שמריהו, שמנסיונו הגיע למסקנה שאין סיכוי להסכמת הערבים לציונות. ואעפ"כ לא אמר נואש מהציונות הדגל, בתנועת העבודה, כהשתרשותנו בשטח כדרך הראשית בהגשמתה. הוא לא היתנה אותה בשלום עם הערבים.

הרוויזיוניסטים לעומת זאת האמינו בציונות קלה, דיפלומטית. כאורח פרוזקלי אימצו את דרכם זו בתקופתנו פרופסור רוטנשטרייך וחבריו היונים במערך, אפילו מבלי להרגיש במטמורפוזה.

צבי שילוח
הרצליה

הדירות [illegible]

תפקידו של שר הביטחון לדאוג לבטחון ישראל בכל המישורים. תפקיד זה אינו כולל להכריז על הערכות לקראת העתיד, האם יש לצפות לעימות או שאין להעלות על הדעת מלחמה עם סוריה וכו'. דברים אלה יפים גם לשר הביטחון הנוכחי יצחק רבין, שבדרך כלל והיד בכל גישותיו לעניינים ממלכתיים. אבל ההכרזות בדבר סבות עתידיות הוא עוסק יותר מדי. בפרט לאור העובדה שבעבר טעה טעות חמורה ביותר באותו עניין.

בשנת 1973 כשישה שבועות לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים, היה מר רבין אורח הכבוד של מועדוני רוטרי בצפון הארץ במסיבה רבת משתתפים במלון דן־כרמל. אותו ערב הגיש למאות האורחים הערכת מצב. בין היתר אמר בביטחון מוחלט: במשך 6–4 השנים הקרובות, אין לצפות למלחמה עם ארצות ערב. אזכור שישבנו ליד שולחן מספר אנשים שלא הבננו את אשר אמר רבין, רגזנו על הערכה מוטעית זו, באשר למלחמות בין ארצות ערב ובין ישראל, יש דינמיות־תקופתית מיוחדת במינה. ולמו שישה שבועות מהרצאתו של רבין ורבבות המקו מבתי־הכנסת למנוה ליחידותיהם — מלחמת יום כיפורים.

חייב אדם ללמוד לקח. אם שר ביטחון הוא, ודאי שאין תפקידו ל„הרדים" את העם.

יהודה אריאל
נהריה

שאלות באליות [illegible]

למה אסרה היהדות על המלך להרבות לו סוסים? כדי שרעש הסוסים, המונם ושאונם לא יסיחו דעת העם ממעשיו של המלך, מתכנותיו ומכשודנו לנהל ענייני עמו. בהתפתחות התרבותית בעולם מאז הוחלפו בימינו הסוסים במה שאנו קוראים „כלי תקשורת" ואין לך ביום עסקן או „מנהיג" שאין לו שורה של „סוסים" כאלה וככל שהוא מצויד בהרבה מהם הוא בולט יותר ושמו הגדול הולך לפניו. כל חיינו מתנהלים לפי עוצמת שעטת הסוסים המטשטשת את הראייה ומאחזת את העיניים עד שאינך יודע מיהו העסקן הטוב ומיהו הרע.

ואימתי מתחילים להבחין בסכנה סוסית זו? כאשר מתרחשת צרה על העם ואז הכל מתחילים להבין בהסוואה ובמרמה. הדבר התחיל במלחמת יום הכיפורים ובימינו פרשת השב"כ, ארנסט יפת, הנשק לאיראן ופרשת פולארד. ואז מתחילים לשאול מי עשה, מי הורה, מי פיקד, מי פיקח וכדומה.

השאלות באליות. האומה המורה היא שאנו עניים במנהיגים בעלי שיעור קומה, הכל כשר למופעי יוהרה, לזלזול באינטליגנציה של הציבור ולתוצאות איומות כמו הרס היחסים עם ארה"ב. במצב אומלל זה על העם להתעורר מהר מאוד, לתבוע מאותם הצנועים המסתתרים בפינותיהם לצאת וליטול לידיהם את ענייני האומה, ולהתייצב ביום הבוחרות.

חיים שר־אבי
תל־אביב

[illegible]

הופתעתי והצטערתי לגלות מכתבתה של יעל פישביין („דבר", 19.2.87) שאפשר לשהות בבית־הספר יותר מ־4 שעות ולדווח על נושא אחד בלבד — על הקשיים להשגת מורים למקצועות טכנולוגיים — בעיה שהיא בהחלט אינה ייחודית למוסדות קיבוציים דווקא. בנוסף לכך גיליתי, שאפשר גם לדווח לא נכון — לא באמ[צעות] על־ידי או על־ידי המשתתפים האחרים, שהדרך להשגת המורים היא על־ידי תשלומי סכומים מופרזים „עד פי שלושה".

ארבע שעות שהתה הכתבת בשני בתי־ספר קיבוציים בלתי־סלקטיביים ושכחה לדווח, שאין בבית־הספר המשותף חוף הכרמל במעגן מיכאל, למשל, מגמות כלל, וזאת על מנת להימנע מסטיגמות חברתיות ועל מנת לאפשר לכל תלמיד מיצוי כל הפוטנציאל הטמון בו. כמו כן לא דווח, שמתנהלת בבית־הספר המשותף מערכת לימודים בקבוצות הטרוגניות בלבד.

הכתבת שכחה לדווח שבבית־הספר פיתחו 4 תוכניות ייחודיות לבגרות, שיותר מ־80% מתלמידי בית־הספר ניגשים לבחינות בגרות — ומהם יותר מ־60% לבגרות מלאה — ומצליחים בה, שתלמידיה מגישים כ־100 עבודות [?] מבחינות הבגרות בכל שנה ושנה או שמתנהלת בבית־הספר השתלמות מורים קבועה — מין „בית־ספר למורים" — בתחומים שונים ולאורך כל השנה.

לא מצאנו בכתבה מלה על האגף הטכנולוגי הייחודי בו מיישמים את המגמה של חינוך טכנולוגי מתקדם לכל, ובו התלמידים מבצעים פרוייקטים טכנולוגיים מהמתקדמים ביותר.

לא שמענו דבר על האתוס החינוכי שמתקיים במוסד החינוכי גן־שמואל בו לומדים ומצאו את ביתם יותר מ־80 תלמידי חברות נוער. לא קראנו דבר על התממה הלימודית המחושבת שבמוסד זה ועל עוד פעילויות ייחודיות אחרות הקיימות בשני בתי־הספר הקיבוציים — ודיווח עליהן לקוראי „דבר" — אין.

על כך פליאתי וצערי.

ד"ר יהודה הופרט
מנהל ביה"ס חוף הכרמל
מעגן מיכאל

יעל פישביין מעירה:

הידיעה הקצרצרה ב„דבר" התייחסה לאספקט אחד משותף לבתי"ס קיבוציים ועירוניים. הנתונים על התשלומים למורים נמסרו בפגישה על־ידי מר הופרט. אני מסכימה איתו שהחינוך הקיבוצי כמי שהוצג בסיור ראוי לסיקור מורחב.

על[illegible]

בכתבה בעיתון „דבר" מיום ו', 6.2.87, מאת יעל פישביין, באמר בכותרת „עליה של ממש במספר הנכשלים בבחינות הבגרות באנגלית". אדרבה, חלה עליה במספר המצליחים השנה — 79% מהנבחנים עברו סופית.

גוף הכתבה מתייחס לאחוזי התלמידים שעברו את הבחינה בלבד (ציון הבחינה), ובלי להתייחס ל„ציון בית הספר" („מגן"), אין זה הוגן או מקובל להתייחס אך ורק לציוני בחינה בלבד. אפילו יתייחסו אך ורק לציוני הבחינה, יש לזכור, שרק 5,000 תלמידים ניגשו לבחינה ברמה של 3 י"ל, בה נכשלו רבים, לעומת 25,000 שניגשו לרמות 4 י"ל ו־5 י"ל.

בשאלון 3 י"ל נבחנו 5,000, עברו את הבחינה 46%, עברו סופית (לאחר התחשבות עם ציוני בית ספר) 54%; בשאלון 4 י"ל נבחנו כ־13,000, עברו את הבחינה 68%, אולם עברו סופית 72%, וברמת 5 י"ל נבחנו 12,000, עברו את הבחינה 92% ועברו סופית 95%.

כותרת הכתבה מטעה את הקורא, וגם תוכן הכתבה (בהתייחסו רק לציוני בחינה בלי ציוני בית ספר) אינו נותן את מלוא התמונה.

רפאל גפן
מפקח על הוראת האנגלית

יעל פישביין מעירה:

תמוה שהמפקח הנכבד מתייחס לנבחנים ברמה הנמוכה (3 י"ל) כאילו היו תופעה שולית, שהרי אלו התלמידים הפגיעים ביותר לרפורמה בבחינות הבגרות. ממדי הכישלון של תלמידים אלה הם החשובים ביותר בתמונה הכוללת.

יש [illegible]

ועדת העבודה והרווחה של הכנסת דנה בשביתת עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים. הוועדה הודיעה בצדק מהשכר הנמוך של רובם וקראה לשר האוצר לא להכריח אותם לעבוד ב„שכר רעב" על פי צו של בתי־המשפט („דבר", 3.3.87). ואכן, מן ההכרח להעלות את שכרם בהקדם.

הרשו לי לספר לחברי הוועדה הנכבדים, כי לאלפי עובדי מדינה אחרים העובדים בדרגות הגבוהות ביותר, כמו אלו של רוב עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים בעלי ותק דומה, יש שכר נמוך יותר ב־126.85 ש"ח מזה של השובתים. זאת בגלל התוספת הייחודית להן זכים זה שנים עובדי בתי־החולים. ההפרש הזה הוא ללא התוספות לשעות נוספות או משמרות שמקבלים חלק מהעובדים בבתי־החולים.

אנא הביעו הזדעזעותכם גם מהשכר הנמוך יותר של העובדים הללו ועשו ככל יכולתכם לתיקון העוול מבלי שהם ייאלצו לזעזע את הארץ בשביתות והתנגשויות אלימות כפי שראינו זה מקרוב.

אלי ענבל
אור יהודה

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מגיע לחיפה

ג'ימי קרטר (בתמונה), נשיאה לשעבר של ארה"ב, יקבל בסוף החודש תואר ד"ר כבוד של אוניברסיטת חיפה. באו רותו ערב הגיגית של אגודת השוחרים של האוניברסיטה הוא ישמיע דברים בנושא תפקידו של הנשיא בעיצוב וניהול מדיניות החוץ של ארה"ב, נושא שלדבריו הוא אקטואלי ואקוטי במיוחד בימים אלה. נשיא האוניברסיטה אפרים עברון מסר על כך וציין כי הרעיון להעניק לקרטר את התואר הועלה לאחר שנודע כי הנשיא לשעבר עומד לבקר בארץ, ובהתחשב בתרומתו בחתימת הסכמי קמפ דיוויד. עברון ציין את תפקידו של קרטר בהשגת ההסכם ואמר כי קרטר היה מוכן בשלבים של המסע הארוך לסכן את עתידו הפוליטי כדי להגיע למטרה זו. הוא הוסיף, כי שוחח עם קרטר על הצעת מוסדות האוניברסיטה והנשיא לשעבר התרגש מאד מהבשורה והסכים לשאת דברים באירוע של אגודת השוחרים. קרטר יגיע לארץ בלווית רעייתו.

יוסף מיכלסקי

קורת גג

רישום של הציירת הישראלית רעיה טלמור נבחר לעיטור מעטפת היום הראשון של בולי האו"ם לשנת מציאת מחסה לחסרי קורת גג בעולם. הציירת השתתפה בטקס שנערך לכבודה באו"ם מטעם הפדרציה העולמית של אגודות למען האו"ם.

הנציג הישראלי יוחנן ביין אמר כי מחסה לחסרי קורת גג הוא הרעיון עליו נוסדה מדינת היהודים. „כאשר פקד הרעב את אפריקה, ישראל לא רק שלחה עזרה אלא גם הוצאה את אחיה משם למקלט בטוח בישראל", ציין ביין.

עולם הדממה

ראש הממשלה יצחק שמיר (מימין), היה אורח העיר אילת. יחד עם רפי הוכמן (משמאל), ראש עיריית אילת, יצא למצפה התת־מימי וגדה מן הדגים.

הגיטריסט

נגן הגיטרה הקלאסית, אנדרה סגוביה הספרדי (בתמונה משמאל), זכה בשבוע שעבר לתואר ד"ר כבוד במוסיקה מטעם ביה"ס מוסיקה של מנהטן, ניו־יורק. התואר הוענק לו על־ידי מנהל ביה"ס גדעון וולדרופ (מימין). סגוביה האגדי ישהה שבועיים בביה"ס וינחה שלוש כיתות לדוגמא, לפני שיחל במסע הופעות ברחבי ארה"ב.

שמחת חסידים

חסידי חב"ד לא יהיו בבתיהם בחג הפורים. הם החלו כבר ב„מבצע הפורים" המסורתי, במהלכו יבקרו אלפי מתגרבים בכל יחידות צה"ל, בתחנות־משטרה, בבתי־חולים, בתי־אבות, בתי־סוהר — ובכל מקום שבו נמצאים יהודים שהנסיבות מקשות עליהם את הרגשת החג. החסידים יקראו את „מגילת־אסתר", יחלקו „משלוח־מנות" מאת הרבי מליובאוויטש ויביאו את שמחת הפורים.

צוותים מיוחדים של נשות חב"ד יבקרו ביום הפורים אצל 2,000 אלמנות־צה"ל ויביאו להן ולילדיהן שי מיוחד של „משלוח־מנות".

מרכז צעירי־חב"ד בכפר חב"ד הכין בשנה זו כ־250,000 חבילות „משלוח־מנות" לצורך המבצע.

בתצלום: ילדי כפר חב"ד מבקרים במחלקת הילדים של ביה"ח אסף־הרופא ומעניקים לחולים „משלוח־מנות".

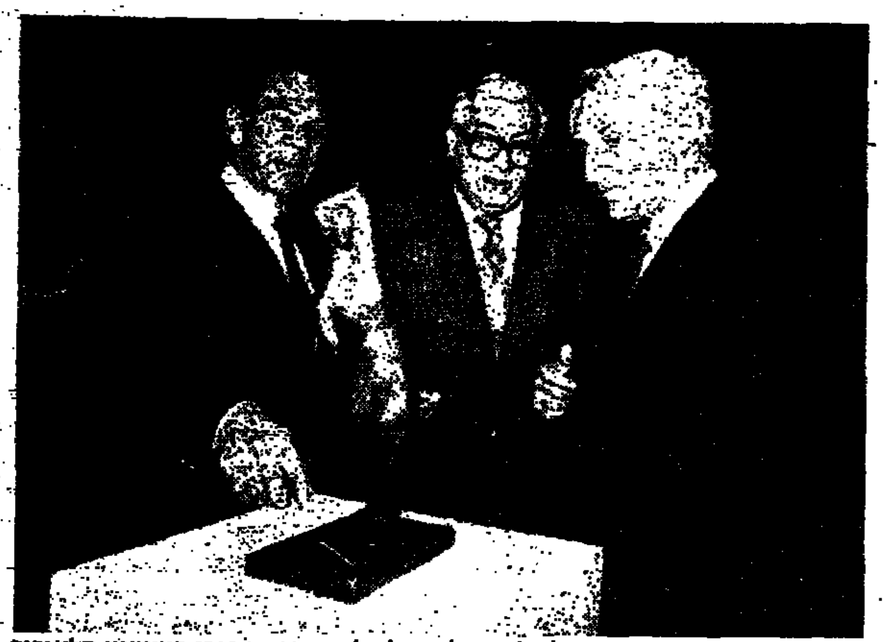

ביום ו' נפתחה תערוכת 100 שנה להולדתו של הפסל אלכסנדר ארכיפנקו במוזיאון תל־אביב. התערוכה מאורגנת בשיתוף עם הגלריה הלאומית בוואשינגטון והיא מאוסף מוזיאון ת"א. התערוכה הוצגה בוואשינגטון בנובמבר ובפברואר האחרונים. בצילום נראים, משמאל לימין: מורי קופלר מקנדה, בעל ה„סופרפארם" ותורם חשוב למוזיאון, מרק שפס מנהל המוזיאון וראש עיריית ת"א שלמה להט. במרכז — פסלו של ארכיפנקו. צילום: יונתן סלינגר

דבר אלי בפרחים

רעיית הנשיא אורה הרצוג ביקרה בתערוכת הפרחים „אביב 87" בעמק חפר, בה הוצגו יותר ממיליון פרחים של מגדלי הפרחים בישראל. בתמונה: הרצוג מקבלת זר פרחים משמוליק קים (מימין), מנכ"ל תאגיד אביב ויזום התערוכה. צילום: מאיר מאיר

חוזה פה

שובר הקופות הדרום־אמריקאי חוזה חוזה (25 מיליון עותקים עד כה), הגיע לארץ כאורח כבוד של קרן תל־אביב־יפו. חוזה חוזה נחשב ליורשו של הזמר הנודע חוליו איגלסיאס. הוא יגיע בתחילת אפריל לסבוב הופעות בארץ. בתמונה: חוזה חוזה (במרכז) עם שגריר מכסיקו בארץ (מימין) וציין הבלתי נמנע משמאל.

ברידג'

פסטיבל במאראקש

מאת ארנונה שפאן

אחד מכפרי הנופש היפים ביותר במועדון הים התיכון נמצא במאראקש שבמרוקו, ישראלים עדיין אינם יכולים לבקר בו והבל, במיוחד צריכים להצטער שוחקי הברידג' משום שבכפר זה נערכת כל שנה (בעידודה של חצר המלוכה המרוקאנית) תחרויות ברידג' בהן משתתפים שחקנים מהשורה הראשונה. התחרויות נערכות בשיטת ה„סופ־בוטום" עליה עמדנו פעמים רבות ולכן החוזה של „בלי שליט") פופולארי מאוד ומסביר מדוע בחרו בו השחקנים ביד הבאה:

```
            ♠A72
            ♥KJ94
            ♦KQ65
            ♣65
♠985                  ♠10654
♥73        צפ         ♥Q86
♦10945   מז  מע       ♦J82
♣Q842      דר         ♣1093
            ♠KQJ
            ♥A1052
            ♦A7
            ♣AKJ7
```

מחלק: מזרח
פגיעים: מזרח מערב

לאחר שדרום פתח ב־2 בלי שליט, בחר צפון לשחק בחוזה האופטימי של 7 בלי שליט, למרות שברשותו כלים לברור חלוקת היד של דרום, ומציאת ההתאמה בהארט בצפון בדרך שבידי דרום שלושה אלופים ושני מלכים. הוליט על החוזה הסופי של 7 בלי שליט, והיה היחיד בכל התחרות שהגיע לחוזה זה.

מערב הוביל בעשירית דיאמונד, הכרוז זכה עם המלך ברומם והמשיך מיד בנסיך הארט, מזרח כיסה במלכה, הכרוז נשם לרווחה וזכה עם האלוף. אולם בשלב זה עדיין לא מונה החוזה בכיסו של הכרוז, בידיו רק 12 לקיחות, שלוש בספייד, ארבע בהארט, שלוש בדיאמונד ושתיים בקלאב. על הכרוז לבחור בין עקיפה בקלאב לבין משחק לחץ, הכרוז בחר במשחק לחץ, הוא שיחק את המלך האלוף והמלכה ספייד, האלוף והמלכה דיאמונד (השליך קלאב מידו) והמשיך בהארט כשהוא מגיע למצב הבא:

```
            ♠---
            ♥K
            ♦6
            ♣65
♠---                  ♠10
♥---       צפ         ♥---
♦10      מז  מע       ♦---
♣Q84       דר         ♣1093
            ♠---
            ♥2
            ♦---
            ♣AKJ
```

הכרוז שיחק את המלך הארט ומערב נקלע ללחץ בין העשירית דיאמונד לבין הקלאב והחוזה האופטימי בוצע.

★ ★ ★

● נמסר לנו שהשנה יהיה הברידג' ענף תחרותי במסגרת משחקי הפועל. המשחקים יתקיימו באילת בין 6 – 9 במאי על המעוניינים לפנות לרכזי הספורט במקומות העבודה או לאיתן לוי (ת.ד. 829 אילת טל. 059־76666).

היכה דוד באלופיו?

(סוף מעמוד 7)

ארנס, כאמור, מעוניין בסיכום מראש על חלוקת־העבודה, אך אם לא תושג, אין הוא מוציא מכלל אפשרות התמודדות על אחד התפקידים, אלא שבמקרה זה אין שום ודאות שיתמודד דווקא על תפקיד יו"ר המזכירות.

במסגרת ההסכמה המוקדמת, הלא מגובשת, נקבע לא רק שכל אחד מהמועמדים יוכל למלא רק תפקיד אחד אלא גם שההתמודדויות, אם יהיו, יתקיימו ברומנית. כלומר, הצירים יתבקשו לסמן את מועמדיהם לכל התפקידים על פתק הצבעה אחד, כדי למנוע סיבובי הצבעות שבהן מעמיד עצמו מובס בסבב בחירות אחד לבחירה בסבב בחירות על תפקיד אחר. אם לא יהיה מנוס מהתמודדויות במושב השני של הוועידה יתמודד ארנס מול לוי על תפקיד ממלא־המקום.

ארנס זילזל עד כה בתפקיד ואף טען שהוא מיותר. עם זאת, במצב היחסים בינו ובין לוי יימצאו בוודאי בין מקורביו שייעצו לו להתמודד עליו מול לוי מטעמים טאקטיים. ההנחה של אלה היא, שלמחנה שמיר־ארנס־שרון יש רוב בוועידה, ואם יביס ארנס את לוי בהתמודדות, יוציא את לוי ממעגל התאווה לתפקיד בכיר אחר. מפלה כזאת עשויה להיות עניינית ויוקרתית מוויתה־הראיה של לוי, אבל גם של מתנגדיו, ולכן המאמץ כדאי.

קשה להיות יהודי

(סוף מעמוד 7)

שאנחנו נקצץ בסיוע־החוץ המאסיבי שלנו לארה"ב... מממשלות ישראל אפשר לצפות להבנה רבה יותר, והיא אכן קיימת, אלא שאינה מיתרגמת תמיד לביצוע. בעניין הקונקרטי שלפנינו, היו — בכל השלבים — משגים חמורים שבמעשה ומשגים חמורים שבמחדל. במצב של תלות מוחלטת בארה"ב, שאליה תימרנה את עצמה ישראל בשני העשורים האחרונים, זהו פשוט חוסר־אחריות.

ולחוסר־האחריות הזה כלפי העם היושב בציון מתוסף חוסר־אחריות כלפי העם היהודי היושב בארה"ב. ישראל הכניסה לא פעם בעבר רגישות גבוהה ותחושת אחריות רבה כלפי גורל יהודים בארצות המצוקה. מסתבר שהרגישות הזאת ותחושת האחריות הזאת חלות אינן על היהודים בארצות הרווחה. זהו רק אספקט אחד של העוקים הצומחים מאימוץ תורת־הסרק שלפיה ניתן וצריך להבחין בין גולה לתפוצה.

אויר לנשימה

(סוף מעמוד 7)

עם זאת הביע בו במקום התנגדות להתקנת קולטנים בארובות של תחנת הכוח המתוכננת בחיפה, כפי שתובע השירות. את התנגדותו נימק השר בהוצאה הגבוהה הכרוכה בכך — כ־200 מיליון דולר — ובנסיון שהצטבר מהפעלת תחנת הכוח מאור־דוד בחדרה, הפועלת ללא קולטנים, מה שמעיד לדעתו שאין בהם צורך. יצויין, שכל אלה שהשתתפו במסיבת העיתונאים, גם אם דאגתם לאיכות הסביבה היא כנה, נתונים ללחצים של גורמים פוליטיים וכלכליים ורק בעתיד אפשר יהיה לדעת כיצד יושפעו מכך בעיות היזום.

בשירות לאיכות הסביבה טוענים, ששורש הרע הוא העדר מודעות מספקת לנושא וחוסר מדיניות ברורה להבטחת איכות הסביבה. במערב הנאור ההשקעות בתחום הזה הן חלק אינטגרלי של כל פרוייקט חדש ושיעורן מגיע ל־15 אחוז

בממוצע מגודל ההשקעה הכוללת. בארץ רחוקים מזה מאד, מציינים בצער אנשי הרשות. פה ושם מתחילים להשקיע במיתקנים לסילוק מפגעים במפעלים קיימים, כגון ב„חיפה כימיקלים", אך אין נוהל מחייב בנדון. „אם מתכוונים להשקיע כמיליארד דולר בתחנת הכוח החדשה ו־100 מיליון דולר במפעל פטרוכימי בשלבו הראשון, ואחר־כך עוד 260 מיליון דולר בשלבו הסופי, הרי יש לשריין בתכנית של המפעלים את הכספים הדרושים למתקנים למניעת הזיהום". לדעת ד"ר מריגוב וד"ר ברובנדר אין ברירה אלא להכריח את היזמים, שאינם מתייחסים בשלב זה ברצינות לבעיות הזיהום, להתחשב בבריאותם של תושבי האיזור.

השניים קובלים במיוחד על הנהלת בתי־הזיקוק, שלטענתם „מצפצפת על הכל וממשיכה לעשות ככל העולה על רוחה, מתוך שיקולי רווח ודאיה אינטרסנטית צרה, בלי להתחשב בהשפעות החמורות שיהיו למעשיה על האיזור הגדול והמאוכלס בצפיפות".

(רשימה ראשונה בסידרה)

לפני 60 שנה

קיקע קרים בין מאמאדים ויהודים

לונדון. ממוסקבה מודיעים, כי ועדת הקרקעות של הברית הסוביטית, אשר בראשה הוא קאלינין, החליטה לאחר ישיבה סוערת, כי המאמאדים מוסרי הקרקע הם בעלי הדין־קדימה בחלוקת קרקעות קרים הפנויים להתישבות, ולאחר שיסופקו צרכיהם, יוקצב מותר האדמה ליהודים.

פקודה על זכיונות רוטנברג

בגליון המיוחד של עתונה הרשמי של ממשלת א"י נתפרסמה „הפקודה על זכיון החשמל שנת 1927". לפי הסיכום המובא ב„דואר היום" מתחלקת הפקודה לשני חלקים: הראשון דן בניצול מי הירדן והירמוק לשם יצירת חשמל והספקתו; השני — בניצול מי הירקון.

מוסוליני על בכורי הפאשיזם באגודות הספורט

רומא. בנאומו במועצת המיניסטרים על מצבה הפנימי של איטליה אמר מוסוליני, כי כל ההסתדרויות הספורט שבארץ המונות חברים במאות אלפים, והתוכו מסביב לדגל הפאשיסטי.

דבר

לפני 40 שנה

ירושלים העברית מרחיבה גבולה בעצם ימי המצור

ראשית התגשמותו של חלום הישוב היהודי בירושלים לחבר את מרכז העיר עם שכונת המערב הקיצונית, נראתה אתמול עם הנחת אבן הפנה לשכונה החדשה בנה שאנן, לעולים, לחיילים משוחררים ומשתכנים. מפעל בנין זה, המבוצע על ידי חברת „שיכון" בימי מצור וחנק, מסמל את הרוח האיתנה המפעמת בלב הישוב.

נידון למוות

דה ברינון, מי שהיה ציר וישי בצרפת הכבושה, נידון בורסייל למות בעוון שיתוף פעולה עם הגרמנים.

נחתמה ברית צרפת־אנגליה ל־50 שנה

דונקירק. חוזה הברית האנגלי־צרפתי נחתם כאן היום. מצד בריטניה השתתף מיניסטר החוץ בוין ומיניסטר ההגנה אלכסנדר. מצד צרפת חתם מיניסטר החוץ ז'ורז' בידו.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

קונצרט מיוחד
במלאת 75 שנה
ל„הדסה"
מנצח: זובין מהטה
סולנית: אידה הנדל
כנור
תכנית מיצירות:
ברוקנר, ברהמס, בטהובן
ירושלים, בנייני האומה
הערב — 15.3.87, 9.00 בערב

מוסיקה קלאסית קלה
קונצרט מס' 4
דב זלצר
מנצח
יהורם גאון
זמר וקריין
גילה אלמגור
קריינית
יצחק פרלמן[?]
כנור
המקהלה הלאומית „רינת"
בהדרכת סטנלי ספרבר
בתכנית:
קטעים מיצירותיו של
דב זלצר
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 18.3.87, 8.30 בערב
כניסה לקונצרט זה כנגד
כרטיס לקונצרט מס' 4 בלבד

קונצרט מיוחד
„צעירים בהיכל"
בשיתוף קרן התרבות
אמריקה־ישראל
זאב דורמן
מנצח
שלו ערזאל[?]
בנו צ'מבלו
איתן גלוברזון[?]
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
באך, פרוקופייב ודבוז'ק
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 21.3.87 8.30 בערב

קונצרט לנוער מס' 3
„מבעורים"
אריה ורדי
מנצח
בתכנית מיצירות:
מוצרט, בארד, באך, מוצרט
מנדלסון, פרוקופייב, סטרווינסקי
בטהובן ודספייני
תל־אביב, היכל התרבות
יום א', 22.3.87, 5.00 אחה"צ

קונצרט למנויים מס' 8
סר אלכסנדר גיבסון
מנצח
אודי מינסקר[?]
כנור
מיכאל והרן
צ'לו
ברוס אייזנשטיין[?]
אבובו
זאב דורמן
בגן באסון
בתכנית:
בלילינ: הפתיחה „קרנבל"
היידן: סימפוניה קונצ'רטנטה
אלגר: סימפוניה מס' 1
תל־אביב, היכל התרבות
סדרה ה: יום ה', 26.3.87
סדרה ד: מוצ"ש, 28.3.87
ירושלים, בנייני האומה
יום ה', 26.3.87 8.30 בערב

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקראת: תכנית מס' 4554 שינוי לתכנית מתאר מס' 1682 — שינוי יעוד לתחנת־תדלוק בכביש פילון — צפת שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3190 מיום כ' באייר התשמ"ה (26.4.85) עמוד 2113. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: — גוש 13545 חלק — חלקה 2. עיקרי מטרת שינוי התכנית: — שינוי יעוד לתחנת תדלוק מסוג ד'.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית הגליל העליון קרית־שמונה וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כ"ג בשבט התשמ"ז
22.2.1987

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון

מניות ירושלים ירדו בשתי נקודות נוספות

● בית"ר י־ם – בית"ר ת"א	1:1
● בני־יהודה – לוד	1:2
● מכבי ת"א – הפועל ת"א	0:1
● מכבי נתניה – הפועל כפ"ס	0:2
● שמשון ת"א – מכבי יבנה	0:2
● מכבי חיפה – בית"ר נתניה	1:8
● מכבי פ"ת – מכבי יפו	0:1
● הפועל פ"ת – הפ' באר־שבע	0:0

הצבע שב וחזר ללוחי הליגה הלאומית. לאחר שמאבק האליפות הצרוק מכל תוכן הכתר כבר מונח היה על ראשה של בית"ר ירושלים, חזרה אתמול בני־יהודה לתמונה והכניסה מתח לצמרת.

שער בדקת הסיום העניק לבני־יהודה נצחון 1:2 על הפועל לוד ואיפשר לה לצמצם את הפער לשבע נקודות. המוליכה תרמה אף היא להיווצרות העובדה החדשה כאשר סיימה בתיקו 1:1 במשחק „המשפחתי" עם בית"ר ת"א.

למקום השלישי העפילה מכבי ת"א לאחר נצחונה 0:1 ב„דרבי הגדול" על הפועל ת"א, שמשך כרבבת צופים אולם רשם שיא שלילי של הבבטות.

בתחתית לא חלו שום שינויים ומאבק של שלוש האחרונות הוכרע עם סיום השליש השני. בית"ר נתניה ספגה תבוסה, כהרגלה, 8:1 מרגלי מכבי חיפה, מכבי יפו נכנעה למכבי פ"ת 1:0 ומכבי יבנה נחלה אכזבה ביתית מול שמשון 2:0.

בית"ר ת"א והפועל באר־שבע שיפרו מעט את מעמדן. באר־שבע בפתה תיקו אפס עם הפועל פ"ת והתרחקה בנקודה נוספת מהאזור המסוכן.

מכבי נתניה, שגברה 0:2 על הפועל כפ"ס, התקרבה לצמרת ושמרה על קו התקדמות נאה.

26 שערים הובקעו במחזור הגשום ושוטף הבוץ, שלא נכנע לאיתני הטבע וראה סיום מלא של כל המשחקים.

הישג מצויין קבע זאהי ארמלי, שהבקיע רביעיה לרשת בית"ר נתניה.

אזולאי בעט כדור עונשין ודריקס נגח את שער הנצחון

מאת יעקב אלמוג

שער נגיחה מרהיב ביופיו של חלוץ מכבי ת"א, אלי דריקס, העניק אתמול לקבוצתו נצחון יוקרתי ב„דרבי" העירוני מול הפועל ת"א – 0:1 (0:1).

משחק ה„דרבי" עצמו היה בינוני ברמתו, למרות שמספר האירועים בו היה רב ברחבת שני השערים הבודדים ולשני השוערים גם יחד, גינזבורג ואלתר מהפועל, היתה תעסוקה רבה.

שחקן אחד בלט מעל כולם. זהו מגן מכבי דוד אזולאי, אשר תיפקד כמגן מושלם ויציב. הוא תקף ללא הרף מאגף שמאל, סגר הרמטית את אגפו והיווה מטרד להגנת הפועל, שהיתה אתמול חלשה ומבולבלת.

צמד הבלמים אקוזייה ועמר גילה חולשה מדהימה וזה האחרון ניסה אומנם להצר את צעדיו של אלי דריקס, אך ללא הועיל.

בהפועל בלט בחולשתו עושה המשחק, משה סיני, שנשמר בקפדנות ע"י ארז לולו הצעיר. מאמן הפועל ת"א ניסה אתמול את שני הקשרים הצעירים ברנס ומועלם, אך הם איכזבו לנוכח יכולתם העלובה.

החלוצים כמו שבתאי לוי ומודיס זאנו נכשלו בכל המצבים, אשר ניקרו בדרכם. גם גילי לנראו, שהחליף את מועלם, לא יכול לשנות את יכולתה הגולשה של קבוצתו.

בדקה ה־28 ניתנה הזדמנות בירה להפועל להבקיע שער, לאחר שאבו פרץ מאגף ימין, מסר למרכז הרחבה ושבתאי לוי בעט חלש לקרות שערו של גינזבורג ולחוץ.

בדקה ה־30 הובקע שער הנצחון: דוד אזולאי בעט כדור עונשין משמאל ודריקס התרומם גבוה, מעל אקוזייה ונגח מעל ידיו המושטות של אריה אלתר – 0:1.

בדקה ה־50 כמעט שהבקיע דריקס שער נוסף, לאחר שנגח מקרוב לרגלו של יהודה עמר, שהרחיק מקו השער. בדקה ה־54 החטיא בני טבק ממרחק של 2 מ', לאחר מסירה מדויקת של אלי דריקס.

בדקה ה־70 ניתנה להפועל הזדמנות לאזן את התוצאה, אך משה סיני בעט מ־5 מ' לגופו המזנק של גינזבורג. בדקות הסיום ניסו שחקני הפועל להשוות, אך הם נתקלו בשיפוט עוין של יעקב שייבר.

רגלו של כהן צדק גרמה לשער עצמי

מאת עמי דוזנברג

שער עצמי, בפתיחת המשחק, הספיק אתמול לשחקני מכבי פ"ת לזכות בנצחון ביתי מול קבוצת התחתית של מכבי יפו – 0:1 (0:1).

200 הצופים שחזו במשחק התאכזבו, לנוכח תצוגת הכדורגל העלובה של שתי הקבוצות. ברוב דקות המשחק נע הכדור ללא מטרה והשוערים נראו משועממים למדי.

כבר בהתקפתם הראשונה במשחק הצליחו שחקני אם המושבות לעלות ליתרון: איל בגלייבטר בעט כדור לעבר השער, הכדור פגע ברגלו של המגן היפואי, יעקב כהן צדק, הטעה את שוערו ודהר לרשת – 0:1.

השער גרם להלם בקרב ה„בולגרים". שחקני פ"ת ניצלו זאת ליצירת לחץ על שער יפו, אך החטאות מסמרות שיער של חלוציהם הותירו את התוצאה בעינה עד לסיום המחצית.

במחצית השניה היו אלה היפואים שתקפו ללא הרף את שער יריבתם, אבל חוסר מזל בהתקפתם מנע מהם לזכות בשער שיוויון מוצדק.

שלום תקוה היתל באורחיו וקבוצתו הבקיעה שנישער

מאת דוד בכר

יכולת מעולה של שלום תקוה הקנתה אתמול לקבוצתו, מכבי נתניה, נצחון ביתי על קבוצתה השאננה של הפועל כפר־סבא – 0:2 (0:0).

שחקני „עיר היהלומים" זכו בנצחון מוצדק, שכן הם שיחקו בשאפתנות רבה והירבו לתקוף את השער הכפר־סבאי. בשורותיהם בלט החלוץ המסוכן שלום תקוה, שהיתל כל הזמן בהגנת כפ"ס והיה מעורב בשערים לזכות קבוצתו.

האורחים מהשרון איכזבו שוב. משחקם היה בלתי מאורגן והם הירבו לשחק כדורגל לא תכליתי. לאחר מחצית ראשונה, חסרת אירועים מעניינים, התעורר המשחק במחצית השניה.

בדקה ה־61 פרץ שלום תקוה לעבר השער והוכשל בתוך הרחבה. את כדור העונשין מ־11 מ' בעט לפינה והכניע את השוער הכפר־סבאי, אך השופט צבי שריד הורה על בעיטה חוזרת, משום שמגיני כפר סבא נכנסו לפני הבעיטה. תקוה בעט שוב, אך הפעם הצליח השוער הכפר־סבאי להדוף את הכדור.

כעבור תשע דקות שוב היתל תקוה במגיני כפר־סבא וסמוך לשער הוכשל ע"י תמיר ברחיים. הפעם ניגש חיים בר לבעוט את כדור העונשין מ־11 מ' והשוער הכפר־סבאי נאלץ להוציא את הכדור מהרשת – 0:1.

שחקני „עיר היהלומים" המשיכו לתקוף ובדקה ה־87 הם אף הבקיעו שער נוסף, לאחר שתקוה פרץ לעבר השער, חלף על־פני שלושה מגיני כפר־סבא ומול אדיר שמיר לא התקשה לקבוע את תוצאת המשחק – 0:2.

אוחנה נגח ליתרון וצמח בעט לשויון

מאת יוסי משורר

שחקני בית"ר ירושלים ויתרו נראו על אתמול מת"א וסיימו את „דרבי" הבית"רית בתיקו – 1:1 (1:1).

אין ספק, כי מלמיליאן וחבריו הפגינו אתמול את אחד ממשחקיהם החלשים ביותר העונה. כל מגיני הקבוצה הירושלמית לא תפקדו כראוי. ורלית ההגנה היתה רעועה, שחקני הקישור לא הצליחו להכתיב את קצב המשחק והחלוצים בכלל לא הורגשו.

לשחקני ת"א קשה לבוא בטענות, שכן מצבם הקשה בתחתית הטבלה לא מאפשר להם לשחק כדורגל יפה לעין והם נאלצים להפגין משחק לחימה ללא פשרות.

לאחר פתיחה שקטה הצליחו הירושלמים לעלות בדקה ה־27 ליתרון מפתיע: שירזי פרץ מהאגף הגביה כדור מדויק לאלי אוחנה, שבנגיחה מקרוב קבע – 0:1.

חניכיו של רוני נרימן לא נבהלו מהשער ולעבור שבע דקות הצליחו להשוות את התוצאה, לאחר שיוסי מורחי הדף כדור עונשין של יהודה קבב הישר לרגליו של רוני צמח, שבבעיטה מקרוב קבע את תוצאת המחצית – 1:1.

רק בדקות הסיום של המשחק נזכרו חניכיו של דרור קשטן להציג טפח מיכולתם. הם לחצו ללא הרף על שערו של ג'רבי, אך אוזלת ידם של החלוצים מנעה את שינוי התוצאה.

הניחוש הנכון

1. מכבי יבנה – שמשון ת"א	2
2. בית"ר י־ם – בית"ר ת"א	X
3. חיפה – בית"ר נתניה	1
4. בני יהודה – הפועל לוד	1
5. מכבי פ"ת – מכבי יפו	1
6. הפועל פ"ת – באר־שבע	X
7. מכבי נתניה – כפר־סבא	1
8. מכבי ת"א – הפועל ת"א	1
9. נהריה – הפועל ר"ג	X
10. בית־שאן – הפועל חדרה	1
11. דימונה – מכבי שעריים	X
12. הפועל מרמורק – טבריה	X
13. עמידר – הפועל י־ם	X
14. בית"ר רמלה – עכו	2

מלך השערים

1. מלמיליאן (בית"ר י־ם)	12
2. אלי אוחנה (בית"ר י־ם)	12
3. אלי יאני (כפ"ס)	11
4. יגאל מנחם (מכבי נתניה)	9
5. אלי דריקס (מכבי ת"א)	9
6. כאמיר נהרי (כפ"ס)	7
* זאהי ארמלי (חיפה)	7
* סמי מלכה (בית"ר י־ם)	7

ככב השבת

זאהי ארמלי

לאחר תקופת שפל ממושכת שב החלוץ הבינלאומי של מכבי חיפה לכושר הבקעה מעולה. ארמלי הוכיח אתמול, כי עדיין יש לו מה ל„מכור" לכדורגל הישראלי. הוא היתל ללא הרף בהגנתה החלשה של נתניה והשווה את שיא הבקעת השערים במשחק אחד של אלי אוחנה – 4. אומנם להביס את בית"ר נתניה זאת לא משימה קשה, אך להבקיע ארבעה שערים במשחק אחד אינו דבר של מה בכך.

בחירת המחזור

אבי הדד (שמשון ת"א)
דוד אזולאי (מכבי ת"א)
ירון פרסלני (מכבי חיפה)
שמעונוב (שמשון ת"א)
אבן־צור (בית"ר ת"א)
ברייליובסקי (מכבי חיפה)
ברוך ממן (מכבי חיפה)
בגלייבטר (מכבי פ"ת)
שלום תקוה (מכבי נתניה)
זאהי ארמלי (מכבי חיפה)
אלי דריקס (מכבי ת"א)

במחזור הבא

- מכבי ת"א – מכבי יבנה
- הפועל ת"א – מכבי נתניה
- כפר־סבא – הפועל פ"ת
- באר־שבע – מכבי פ"ת
- מכבי יפו – בני־יהודה
- הפועל לוד – מכבי חיפה
- בית"ר נתניה – בית"ר י־ם
- בית"ר ת"א – שמשון ת"א

שוב „דרבי" ת"א יערך ביום שלישי בשמינית הגביע

„דרבי" תל־אביבי בכדורגל, שוב בין קבוצות הפועל ומכבי, שיערך ביום שלישי, יעמוד במוקד משחקי שמינית גמר גביע המדינה.

בהגרלה שנערכה ביום שישי באולפני רשות השידור בת"א נקבע עוד, כי מובילת הטבלה הלאומית, קבוצת בית"ר, תארח את השניה בטבלה, בני־יהודה ת"א. „דרבי" נוסף יערך בפתח־תקוה בין קבוצות מכבי והפועל. יצויין, כי בשלב זה של הגביע יתמודדו 12 קבוצות לאומיות וארבע קבוצות ארציות. הרי פירוט משחקי שמינית הגמר:

- מכבי נתניה – שמשון ת"א
- הפועל ת"א – מכבי ת"א
- כפר־סבא – הפועל טבריה
- מכבי פ"ת – הפועל פ"ת
- הפועל חדרה – מכבי יפו
- הפועל י־ם – מכבי חיפה
- הפועל חולון – בית"ר ת"א
- בית"ר י־ם – בני־יהודה

היום „אליפות העולם לוותיקים

למעלה מ־400 רצים מחו"ל וכן כ־180 רצים מישראל יטלו חלק באליפות העולם בריצה לוותיקים, שתפתח היום בעמק־חפר ובנתניה.

היום יתקיימו באיצטדיון בגבעת־חיים טקס פתיחת האליפות. לאחר מכן יתקיימו מרוצי השדה למרחק של 8 ק"מ. מחר תהיה בנתניה אליפות העולם בריצת 10 ק"מ וביום שלישי האליפות בריצת 25 ק"מ.

ישראל מאיימת על צ'כיה בטניס מובילה 2:1; עוד נצחון יספיק

שירות „דבר"

ראדיקראלובה (מלפנית הסוכנויות הידיעות) – נבחרת הטניס של ישראל עומדת לפני סנסציה בטניס העולמי אם תצליח היום אחה"צ לזכות באחד משני משחקי היחיד במסגרת משחקי גביע דייויס של הבית העליון נגד צ'כיה. בסיום שני הימים הראשונים מוליכה ישראל 1:2. מנסדורף וגליקשטיין ניצחו בשני משחקי היחיד ביום הראשון בעוד שבזוגות זכו הצ'כים.

בשבת אחר הצהרים הצליחו הצ'כים מצ'יר ושמיד להמתיק מעט את הגלולה של היום הראשון, כאשר בתום מאבק זוגות שנמשך יותר משלוש שעות והיו בו עליות וירידות לשני הצמדים ניצחו את גליקשטיין ומנסדורף 1:3 (2:6, 6:4, 6:8, 6:8). זה היה משחק בו שתי הנבחרות הטילו למערכה את כל האסים שלהם. הישראלים כדי לזכות בהכרעה כבר ביום השני והצ'כים כדי לזכות בנקודה שתאפשר להם להמשיך את המאבק היום בשני משחקי היחיד.

היום ב־3 אחה"צ יפגוש עמוס מנסדורף את הצ'כי המנוסה בן ה־31 תומאס שמיד (או קארל נובאצ'ק) שיחליף את הענק מילאן שרייבר (2.03 מ'), שנפגע ברגלו השמאלית ונאלץ לפרוש במערכה החמישית נגד גליקשטיין.

הכדורים כאות נפשו, כלל העברות גב־יד מסובבות קטנה שהיקשו של מצ'יר לענות בעוצמה. מנסדורף גם שיפר את חבטת הפתיחה ומחץ כדורים בזוויות ללא מענה מצד הצ'כי בקבעו – 2:6.

המערכה השלישית היתה של מצ'יר שהתעודד מעט, הירבה להפגין משחק רשת מול ירידה קלה ביכולת של מנסדורף להתרכז ולמצוא מענה למשחק הרשת – 6:3 לחובתו. אבל מצ'יר, שעייפותו בלטה מאד, לא יכול היה להתמיד בקצב של המערכה השלישית ונכנע ברביעית – 3:6.

גליקשטיין כדרכו

את המשחק השני נגד מילאן שרייבר פתח גליקשטיין כדרכו באיטיות כשהוא בוחן את יריבו הגבוה הידוע בחבטות פתיחה רצחניות. הגישושים היו הדדיים, אלא שהפעם תודות לאוירה הסטאטית של האולם ומהלכיו האיטיים של הכדור, נכנס שלמה יותר מהר לסיגנון משחקו הרב־גוני והצליח להפיק את מירב החבטות שלו ולהפתיע את שרייבר שנאלץ להסתגל לקצב שהכתיב הישראלי.

רק בסיום המערכה הראשונה הצליח גליקשטיין להוביל בבטחון וסיים – 5:7. במערכה השניה שלט כבר היטב כשיריבו טרם מפגין מלוא היכולת – 4:6. בשתי המערכות הבאות – השלישית והרביעית –

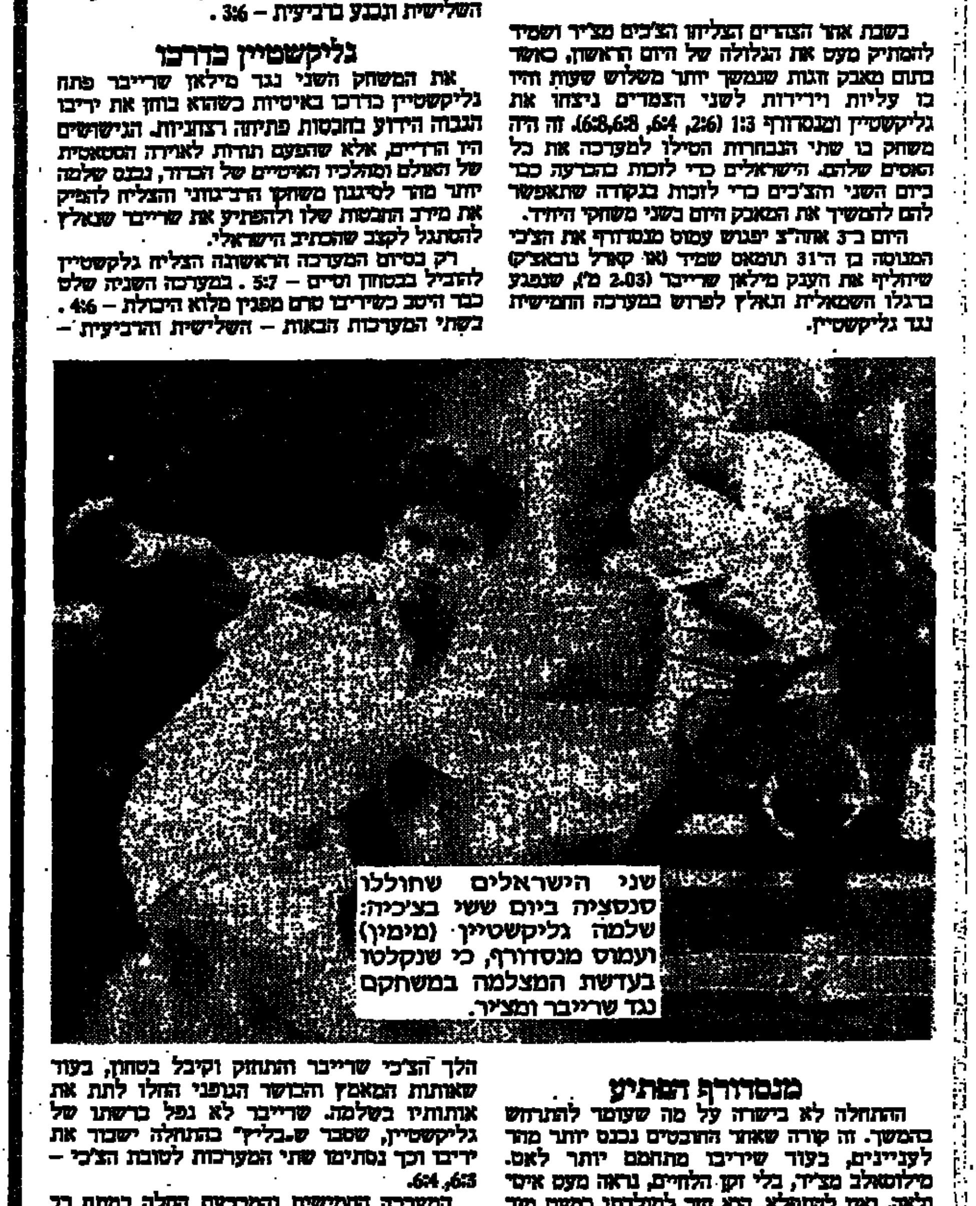

שני הישראלים שחוללו סנסציה ביום ששי בצ'כיה: שלמה גליקשטיין (מימין) ועמוס מנסדורף, כי שנקלטו בעדשת המצלמה במשחקם נגד שרייבר ומצ'יר.

מנסדורף המתיש

ההתחלה לא בישרה על מה שעומד להתרחש בהמשך. זה קורה שאחד החובטים נכנס יותר מהר לעניינים, בעוד שיריבו מתחמם יותר לאט. מילוסלב מצ'יר, בלי זקן הלהיים, נראה מעט איטי ולאט. ואין להתפלא, הוא חזר למולדתו כמעט מיד [illegible] בייסקין, פלורידה ונראה עליו כי התעייף מן האירוע ההוא בו הגיע לפיסגה בלתי־רגילה.

מנסדורף קלט במהירות, כי מצ'יר מרבה לשנות בחזרות חבטות ה„בק הנד" – גב היד, וכי אינו מרבה לעלות לרשת כפי שהוא רגיל לסיים את התקפותיו. עובדות אלה, בתוספת היות המשחק משוחק בתוך אולם ועל מגרש איטי, איפשרו לעמוס לנצל עד תום את מומחיותו לחבוט את הכדורים בדייקנות רבה אל הפינות המרוחקות של המגרש מימין ומשמאל ועל הקו החיצון ממש. עמוס לא נתן למצ'יר שום הזדמנות להשאר יציב בכיוון אחד של החבטות ובדרך כלל התמיד לשלוח לכיוון גב היד של יריבו והתוצאה היתה החזרה של מצ'יר אל תוך הרשת.

המערכה הראשונה נטתה לכאן ולכאן עד אשר עמוס שבר את חבטות הפתיחה של מצ'יר אף כי בעצמו סבל מחוסר דיוק בהרבה מהחגשות הראשונות שלו, אך הצליח בהגשות השניות והמתוחכמות לאלץ את מצ'יר להחזיר ממצב של כדור גבוה ומסובב ובכך לא לאפשר חבטת מחץ כמענה ראשון – 4:6.

העובדה שהוליך ביתרון במערכה הראשונה נסכה בעמוס בטחון והוא השתחרר כליל מלחצים במערכה השניה. במערכה זו באה לידי ביטוי היכולת הנפלאה של עמוס במשטח, ללא השפעת רוח, לחלק את

הלך הצ'כי שרייבר והתחזק וקיבל בטחון, בעוד שאותות המאמץ והכושר הגופני החלו לתת את אותותיו בשלמה. שרייבר לא נפל ברשתו של גליקשטיין, שסבר ש„בליץ" בהתחלה ישבור את יריבו והכך נסתיימו שתי המערכות לטובת הצ'כי – 6:3, 6:4.

המערכה החמישית והמכריעת החלה במתח רב כששני היריבים ממעטים [illegible] ומעדיפים לסמוך על שבאות הרשת. משחקן לצד זה או אחר, אבל אז, כאשר התוצאה היתה 2:3 לזכות גליקשטיין והחלה הפסקה, התאונן שרייבר על הקרקע בהגלו הוא החליט, בהתייעצות עם הקפטן שלו יאן קודאש, לפרוש ולהשאיר את הנצחון בידי ישראל – 0:2 בסיום היום הראשון.

ארגנטינה מוליכה נגד הודו 1:2

בעת ובעונה אחת נערכים גם יתר המשחקים בבית העליון בגביע דייויס, כשאת ישראל מעניינת התוצאה בבידדלהי. בתום היום השני מוליכה ארגנטינה 1:2 נגד הודו. המנצחת במשחק הזה תיפגוש את המנצחת במשחק ישראל – צ'כיה. הארגנטינאי ממוצא יהודי מרטין חייטה ניצח בחמש מערכות את האלוף ההודי ראמש קרישנן בעוד שהותיק בין שחקני הודו ויג'אי אמריטראג', שזו השנה ה־19 בה הוא מייצג את הודו, ניצח את דה פניה.

יתר התוצאות: אוסטרליה – יוגוסלביה 1:2, מערב־גרמניה – ספרד 1:2, מקסיקו – בריטניה 0:2, שוודיה – איטליה 1:2, ארה"ב – פראגוואי 0:1, צרפת – דרום־קוריאה 0:3.

גורדנה הצעיד ה„זהובים" להפרש 7 נקודות מהפיסגה

מאת מאיר לוי

שער בדקת הסיום העניק אתמול לקבוצת בני יהודה ת"א נצחון ביתי על קבוצתה השאננתית של הפועל לוד – 1:2 (0:1).

אין ספק, כי שערו של דוד גורדנה החזיר לליגה את המתח והעניין במאבק על הכתר הלאומי. עד להבקעת שער הנצחון עברו דקות רבות של חרדה על שחקני ואוהדי בני יהודה.

האורחים מלוד שיחקו בשאפתנות רבה. הם לא נבהלו מיתרון הביתיות של שחקני שכונת התקוה ולעיתים אף הצליחו לאיים אל שערו של אסיאג.

שחקני בני יהודה איכזבו שוב. למרות נצחונם, הם לא שיחקו כיאה לקבוצת צמרת ורק אלילת המזל העניקה להם בסיום את הנצחון המיוחל.

בדקה ה־21 הצליחו שחקני שכונת התקוה לעלות ליתרון ראשון, לאחר ששלמה שירזי נגח מתוך הרחבה כדור חזק לקורה ולרשת – 0:1.

עד לסיום המחצית הראשונה המשיכו שחקני בני יהודה לתקוף את השער הלודאי, אך משחק הקרבה של הגנת לוד הותיר את התוצאה בעינה.

במחצית השניה השתנו יחסי הכוחות במגרש. שחקני לוד החלו לתקוף את שער יריבתם השאננה. ואכן, בדקה ה־55 הצליחו הלודאים להשוות את התוצאה, לאחר שיגאל הלל הגביה כדור קרן ודוד שרביט קבע בנגיחה אדירה – 1:1.

הלודאים, בראשותו של רונן הלל, שהיתל ללא הרף בהגנת ה„זהובים", המשיכו לתקוף, אך השער נפל דווקא בעבר השני של המגרש: בדקה ה־89 הגביה מישל דיין כדור קרן הישר לראשו של דוד גורדנה, שבנגיחה מקרוב קבע את תוצאת המשחק – 1:2.

רביעיה של ארמלי השלימה השמיניה

מאת יצחק ציבין

קיקה: כך ניתן לכנות את משחק הכדורגל המצחיק בין קבוצות מכבי חיפה ובית"ר נתניה – 1:8 (1:4).

שחקני בית"ר נתניה הפכו כבר מזמן לבדיחה עצובה. אף אחד מהם לא ראוי לשחק בליגה הלאומית. הנתניתים משמשים „בשר תותחים" לכל קבוצות הליגה. אתמול נהנו מכך שחקני מכבי חיפה, שלאחר שבעה מחזורי ליגה ללא נצחון, מחצו את יריבתם, שלא אחת עוררה רחמים.

מסכת השערים נפתחה כבר בדקה ה־10, לאחר שדניאל ברייליובסקי פרץ לעבר השער ומסר כדור פז לסלקטר, שמקרוב קבע – 0:1.

כעבור שמונה דקות היה זה ליאור רוזנטל, שפרץ מהאגף ומסר כדור מדויק לזאהי ארמלי, שפתח את מסכת ארבעת שעריו בבעיטה מקרוב לרשת – 0:2.

בדקה ה־27 הוכשל ברייליובסקי בתוך רחבת העונשין. את כדור העונשין מ־11 מ' בעט ציון מרילי לחוץ. כעבור חמש דקות הפתיעו הנתניתים בשער מצמק, בעזרתו האדיבה של הבלם החיפאי, אלי כהן, שהבקיע מקרוב את שערו המופתע – 1:2.

הנתניתים המשיכו להשתעשע באשליות עד הדקה ה־40. אז היה זה שוב דניאל ברייליובסקי, שמסר כדור מדויק לארמלי, שמקרוב קבע – 1:3.

כעבור ארבע דקות ביצע ברייליובסקי מבצע איש, כשחלף על־פני חמישה משחקני נתניה ומול השוער קבע ללא קושי – 1:4.

גם במחצית השניה נמשך ה„פורים" החיפאי. בדקה ה־65 שוב היה זה ה„מהנדס" ברייליובסקי, שבעט מקרוב לשער הנתניתי. פילוסוף הדף את הכדור הישר לרגלי ממן, שקבע מקרוב – 1:5.

כעבור ארבע דקות היה זה שוב ממן, שניצל מסירה מצויינת של ברייליובסקי ובנגיחה מקרוב קבע – 1:6.

כעבור דקה פרץ מרילי מהאגף ושלח את ארמלי לעבר השער, שמול השוער הנתניתי המסכן קבע ללא קושי – 1:7. ארמלי לא התמהמה ובעבור שבע דקות הבקיע את שערו הרביעי, בבעיטה מתוך הרחבה – 1:8.

בדקות הסיום השתעשעו שחקני חיפה עם הכדור, עובדה זו הצילה את יריבתם מספיגת שערים נוספים.

גביע רמי לוף הערב בת"א

משחק הכדורסל המסורתי לזכרו של רמי לוף בין נבחרת אוניברסיטת ת"א לבין נבחרת הנח"ל ייערך הערב ב־6 באולם האוניברסיטה.

הבולטים בנח"ל הם חן ליפין, תומר שטינהאואר והילי זמורה. בנבחרת האוניברסיטה ישחקו ניב בוגין, אמיר ביגו ויאיר ברעמר.

הליגה הלאומית

הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. בית"ר ירושלים	20	12	7	1	21–42	43
2. בני־יהודה ת"א	20	8	12	–	16–28	36
3. מכבי תל־אביב	20	8	7	5	16–30	31
4. הפועל כפר־סבא	20	8	7	5	20–26	31
5. שמשון תל־אביב	20	6	12	2	11–19	30
6. מכבי נתניה	20	8	6	6	22–22	30
7. מכבי חיפה	20	7	8	5	14–23	29
8. הפועל לוד	20	7	7	6	12–19	28
9. הפועל פתח־תקוה	20	7	7	6	17–23	28
10. מכבי פתח־תקוה	20	7	7	6	15–20	28
11. הפועל תל־אביב	20	5	11	4	15–17	26
12. הפועל באר־שבע	20	4	10	6	12–10	22
13. בית"ר תל־אביב	20	4	7	9	28–19	19
14. מכבי יבנה	20	3	8	9	24–14	17
15. מכבי יפו	20	2	7	11	31–13	13
16. בית"ר נתניה	20	2	1	17	60–10	7

מחזור 20: עובדות ומספרים

מכבי נתניה 2 (0)
הפועל כ"ס 0 (0)

● חיים בר (80), שלום תקוה (87)
ציון המשחק: 5
המצטיין: שלום תקוה
המאכזב: [illegible]
שופט: צבי שריד
צופים: 1500
מגרש: נתניה

★ מכבי נתניה: [illegible]
★ הפועל כפר־סבא: [illegible]

מכבי פ"ת 1 (1)
מכבי יפו 0 (0)

● יעקב כהן־צדק (16, עצמי)
ציון המשחק: 5
המצטיין: יעקב אזובל
המאכזב: צדוק מלכה
שופט: רחמים דיגאנבי
צופים: 200
מגרש: פ"ת

★ מכבי פ"ת: פביאן 6; אזובל 7, פרסלני 6, צופין 6, זאן 5; א. לוי 5, נוריאל 5, בגלייבטר 6; שעשוע 6; רפי כהן 5 (מ. כהן), בן־שמעון 5 (קוסטיקה).
★ מכבי יפו: נמרוד אברהם 5; קירט 5, כהן־צדק 5, בוטפיקה 5, מ. דוד 5; סלימן 5, מורחי 5, אלקלומברה 5; אמינה 5, מלכה 4, דגמי 4.

מכבי חיפה 8 (4)
בית"ר נתניה 1 (1)

● זאהי ארמלי (18, 40, 70, 77), ברוך ממן (65, 69), משה סלקטר (10), דניאל ברייליובסקי (44)
● אלי כהן (32, עצמי)
ציון המשחק: 6
המצטיין: זאהי ארמלי
המאכזב: אילן עזריה
שופט: בני כהן
צופים: 2000
מגרש: קרית אליעזר

★ מכבי חיפה: רן 6; ארזוני 6, אלי כהן 5, קליגנר 6, מרילי 5; ל. רוזנטל 6, אבוקרט 5 (סלוסי 5), ממן 6, ברייליובסקי 8; ארמלי 8 (מורחי), סלקטר 5.
★ בית"ר נתניה: פילוסוף 5; סימנטי 3, סאסי 5, סרוסי 4, גלם 4; יוסי יונה 4, שגיא 3, סנדרס 3; תשובה 6, אודי 5, עזריה 2 (סוביבה 5).

שמשון ת"א 2 (1)
מכבי יבנה 0 (0)

[illegible]

מכבי ת"א 1 (1)
הפועל ת"א 0 (0)

● אלי דריקס (30)
ציון המשחק: 5
המצטיין: דוד אזולאי
המאכזב: משה סיני
שופט: יעקב שייבר
צופים: 8000
מגרש: בלומפילד

★ מכבי ת"א: גינזבורג 6; קרמר 3, אבי כהן 5, קריס 5, אזולאי 7; לולו 5, גולדברג 5, אלון נתן 5 (גריאב), מיקי כהן 5, טבק 5 (נורי), דריקס 7.
★ הפועל ת"א: אלתר 5; זאנה 5, אקוזייה 4, עמר 5, פינטו 5; הורשליקוביץ 5, ברנס 5, מועלם 5 (לנראו 4), סיני 5; ש. לוי 4, זאנו 5.

בית"ר י־ם 1 (1)
בית"ר ת"א 1 (1)

● אלי אוחנה (27)
● רוני צמח (35)
המצטיין: יחזאל אבן־צור
המאכזב: אבי כהן
שופט: עזריה צבי
צופים: 8000
מגרש: בלומפילד

★ בית"ר ירושלים: מורחי 5; אבי כהן 4 (גולדה), ברהדוש 4, אשש 4 (שמואלי), שירזי 6; מלמיליאן 5, מלכה 5, קדוש 5; שורץ 4, אוחנה 5, ואנדרמולן 4.
★ בית"ר ת"א: ג'רבי 5; קבב 6, ידיד 5, צמח 5, אבן־צור 6; עמר 5, י. כהן 5, ניסים כהן 6; מורחי 6; י. כהן 5, אדרי 5 (לביא).

הפועל פ"ת 0
הפועל ב"ש 0

ציון המשחק: 4
המצטיין: מריו אבובביצקי
המאכזב: ניר לוין
שופט: יאיר פילנגר
צופים: 400
מגרש: פ"ת

★ הפועל פ"ת: ג'רבי 5; לסרי 4, מרסיס 6, קושושוילי 5, גיא לוי 6; קריסי הרוזי, חן 4, פולקן 5; איליה 5, בסון 4, לוין 4.
★ הפועל באר־שבע: זכרי ביצקי 6; ברחום 4, דודי 6, אילוז 6, נבון 4, רהן 4, ברשתי 6 (שושני), עורן הרוזי, אוחנה 4, בישן 4, ריבנן 4 (אוחיון).

בני יהודה 2 (1)
הפועל לוד 1 (0)

● שירזי (21), גורדנה (89)
● דוד שרביט (55)
ציון המשחק: 6
המצטיין: דוד גורדנה
המאכזב: [illegible]
שופט: [illegible]
צופים: 500
מגרש: שכונת התקוה

★ בני יהודה ת"א: אסיאג 5; סלמן 5, אריב 6, סגל 5, עלד 5; מליחי 5, אול חיים 6, דיין 5, ברקוביץ 4, גורדנה 7, שירזי 6.
★ הפועל לוד: [illegible]

הפועל חולון מוליכה ראש־חץ משולש בצמרת הליגה הארצית

מאת ברוך דגון

ראש חץ, הבנוי שלוש קבוצות, נוצר בפסגת הליגה הארצית עם סיום השליש השני של המשחקים. הפועל חולון שמרה על הבכורה, אולם גם להפועל חיפה ולהפועל ירושלים 34 נקודות, והשלוש מתחלקות, איפוא, בתעודת השליש המצטיינת.

בתמונה נותרו, עם זאת, שתי קבוצות נוספות: הפועל יהוד, המפגרת בנקודה בודדת אחרי המשולש בצמרת, והפועל חדרה, המרוחקת מהם בשלוש נקודות.

חולון איבדה שתי נקודות בקרב הצמרת עם יהוד, שהסתיים בתיקו אפס. אותה תוצאה כפתה גם מכבי רמת־עמידר על הפועל ירושלים. הנהנית העיקרית היתה הפועל חיפה, שרשמה נצחון חוץ על הכח ר"ג 0:1 והשתוותה אל שתי יריבותיה. חדרה היתה היחידה, שנחלה הפסד – 1:0 להפועל בית־שאן.

הפועל דימונה לא שיפרה את מעמדה בתחתית לאחר שנכשלה בהשגת נצחון ביתי מול מכבי שעריים – 1:1. לעומת זאת הורע מצבה של בית"ר רמלה, שנוצחה במגרשה 2:1 ע"י הפועל עכו.

שני משחקים נכנעו ל"גנרל חורף" ויערכו במועדים שונים. בית"ר נהריה תארח את הפועל ר"ג מתותיים ואילו למפגש בין הפועל מרמורק לבין הפועל טבריה לא נקבע מועד בגלל השתתפות הטבריינים במשחקי הגביע.

בית־שאן 1 הפועל חדרה 0

שלום לוי, הלוך הרכש החדש מחיפה, פרץ שער ראשון לקבוצתו, כאשר שלח את חדרה לביתה ללא נקודות.

חדרה היתה, אולי, גיבורת הגביע בשבת שעברה, אולם במשחק החוץ שלה היא הציגה יכולת ירודה ולא הצדיקה את מקומה בצמרת.

המארחים תקפו ברוב שלבי המשחק וסיכנו שוב ושוב את שער חדרה. אורי אלכו היה הכח המניע של המקומיים ויצר להבריו שפע של מצבי הבקעה מצויינים. אלה הוחמצו פעם אחר פעם עד ששלום לוי נטל יוזמה בדקה ה־66 והבקיע את שער הנצחון.

בדקה ה־88 הורחק המארח מרדכי לוסקי בגלל העלבת הקוון.

שפט דאוד סוהיל לעיני 1000 צופים בבית־שאן.

הפועל עכו 2 בית"ר רמלה 1

רמלה בצרות. ההפסד הביתי החריף את מצבה בתחתית וחשף אותה במלוא מערומיה.

הבית"רים לא יכולים להלין על התוצאה, שכן, ברוב דקות המחצית הראשונה היו העכואים עדיפים ותרגמו את יתרונם לשני שערים מהירים בתוך שש דקות. בדקה ה־31 הבקיע רוד גנון שער ראשון וכעבור חמש דקות הוסיף יצחק בזוזרגי שער.

המארחים נזכרו לשחק רק לאחר ההפסקה, אולם התקפותיהם נבלמו בבוץ או נהדפו ע"י הבלם העכואי המצויין, יונה מוסקוביץ. מאיר בלוסטיין צימק מנקודה הלבנה בדקה ה־62, אך התנופה המחודשת של בית"ר בוששה לבוא.

שפט יצחק בריצחק לעיני 100 צופים ברמלה.

הפועל חיפה 1 הכח ר"ג 0

רוני מלכה זכה בנשיקות רבות של חבריו לאחר שהבקיע שער נצחון חשוב בדקות הסיום.

חיפה היתה, אמנם, עדיפה ברוב השלבים, אך היא חסרה רגל מסיימת. גם הבוץ והגשם מנעו משחק ראוי לשמו והפריעו לחלוציה להסתדר בתוך רחבת הכח.

"הכוחניקים" לא נפלו במידה רבה מיריביהם, אך הם חסרו מזל ולא סיכנו כמעט את השער החיפאי.

שער הנצחון הובקע ע"י מלכה בדקה ה־82 לאחר עבודת הכנה של חיים ברישאן, השחקן המצטיין בשדה.

שפט אריה פרוסט לעיני 150 צופים בר"ג.

הפועל יהוד 0 הפועל חולון 0

שתי הקבוצות הציגו יכולת טובה חרף התנאים הקשים, אולם חלוציהן לא מצאו את נתיבות ההבקעה.

יהוד נהנתה מעדיפות מסויימת, שנבעה מביתיותה, אולם היא לא היתה מכרעת ולא העניקה לה יתרון משמעותי. גם החולונים תקפו וסיכנו, אך הם שמרו יותר ממארחיהם על ההגנה והסתפקו בתיקו.

ישראל ששון החזיק הציג יכולת גבוהה ודילג מעל שלוליות המים, אך מסירותיו לא נוצלו ע"י המארחים.

שפט חיים ליפקוביץ לעיני 1000 צופים ביהוד.

רמת־עמידר 0 הפועל ים 0

חניכיו של שייע פיינגנבוים היו מעט מאוכזבים בסיום, אולם לאור התרחשויות במגרש היתה התוצאה מוצדקת.

שתי היריבות התחלקו שווה בשווה בהתקפות, בעמדות ההבקעה ובהחמצות. ליד שני השערים נרשמו אירועים רבים והמשחק הבוקשה היה מעניין.

התוצאה נבעה מהעמידה הטובה של שתי ההגנות כמו מרשלנות החלוצים.

שפט יוסף דיאמנט לעיני 500 צופים ברמת־עמידר.

הפועל דימונה 1 מכבי שעריים 1

במשך דקות ארוכות השתעשעו שחקני דימונה באשליה, כי ירשמו נצחון ביתי, אך יצחק צבי הפריד את חלומם עשר דקות מהסיום.

דימונה היתה ראויה לנצחון בזכות שליטתה הברורה בשדה. אריה תורג'מן דחף אותה לעבר שער אורחיה ויצר לה עמדות נוחות, אך דימונה לא מצאה את הדרך אל הרשת. רק פעם אחת, בדקה ה־42 הצליח אלי ברכרוך להבקיע את שער שעריים.

גם במחצית השניה נמשכה שליטת המקומיים, אולם היא היתה עקרה ולא תכליתית. בדקות הסיום ירדה דימונה להגן על שערה וספגה שער מהמם בדקה ה־80.

שפט יעקב ממן לעיני 100 צופים בדימונה.

טבק בלי אש: בני טבק מחמיץ מול השוער אלטר

במחזור הבא

- ● רמת־עמידר – בית"ר נהריה
- ● הפועל ים – הכח ר"ג
- ● הפועל חיפה – בית"ר רמלה
- ● הפועל עכו – הפועל מרמורק
- ● הפועל טבריה – הפועל דימונה
- ● מכבי שעריים – הפועל יהוד
- ● הפועל חולון – הפועל בית־שאן
- ● הפועל חדרה – הפועל ר"ג

הליגה הארצית

	הקבוצה	מש׳	נצ׳	תיקו	הפ׳	שערים	נק׳
1.	צפרירים חולון	20	9	7	4	9–22	34
2.	הפועל חיפה	20	9	7	4	14–24	34
3.	הפועל ירושלים	20	10	4	6	20–26	34
4.	הפועל יהוד	20	9	6	5	17–23	33
5.	הפועל חדרה	20	8	7	5	20–26	31
6.	הפועל עכו	20	7	8	5	19–23	29
7.	מכבי רמת עמידר	20	8	5	7	19–17	29
8.	מכבי שעריים	20	6	10	4	12–18	28
9.	הפועל בית־שאן	20	5	11	4	21–19	26
10.	הפועל טבריה	19	7	4	8	25–27	25
11.	הפועל רמת־גן	19	5	9	5	11–10	24
12.	הכח רמת־גן	20	5	6	9	120–12	21
13.	הפועל מרמורק	19	5	5	9	27–21	20
14.	בית"ר רמלה	20	3	11	6	26–16	20
15.	בית"ר נהריה	19	3	7	9	21–13	16
16.	הפועל דימונה	20	2	7	11	29–13	13

"בראבו" מכבי ת"א

אין הצלחה כהצלחה עצמה אומר פתגם ידוע. מי שהגה אותו בוודאי שלא כיוון להצלחה המסחררת של כדורסלני מכבי ת"א שביום החמישי בערב, עוד לפני שניתנה שריקת הפתיחה למשחק המפתח עם ריאל מאדריד, העלו את הספורט הישראלי פעם נוספת אל גג העולם.

כל אלה באירופה אשר אינם חפצים בנו בכדורגל המנסים לדחוק את רגלינו גם בענפי ספורט אחרים – יודעו שיהיים ב־2 באפריל ויאלצו לראות באולם הכדורסל בלוזאן קבוצה ישראלית בגמר של גביע אירופי. ואם ישחק לנו המזל – ואין שום סיבה שלא מול טרסר מילאנו שכבר ידעה נחת מרעה של מכבי – יחזור הגביע האירופי פעם שלישית לארון הגביעים בתל־אביב.

המכבים הגיעו לגמר כמו אלופים אמיתיים. ממצב של שכיבה על הקרשים, כאשר כולם כבר מספידים אותה ואפילו מספידים אותה אחרי שתי התבוסות, בתחילת הדרך מול טרסר מילאנו בבית ומאוחר יותר בבר אורטז בשער על הבר־ראשון (?) [illegible] ומאגי יחד עם הארזי לאסון, שעשה COME BACK מוחץ, העלו לגבהים בלתי רגילים, כאשר הם מחפים איתם את הקבוצה כולה ומנצחים בשני משחקי מפתח בערים כמו מילאנו ומאדריד, לראשונה בתולדותיהם. לא בכדי חולה הזינגה המבכית שעות לפני המשחק במלון במאדריד, כשלי בלתנסן שלוף בקבוק שמפניה וקורין מאגי שואג "מכבי ת"א מספר אחד".

משחקי גביע אירופה בכדורסל העונה היו המצפכים מהרבה בחינות. לכל הקבוצות היו עליות וירידות ובעיקר לוליגודיים קובנה, שפתחה חזק וסיימה בדממה דקה להוציא את המשחק האחרון נגד אורטס בו ניצחה על אף חסרונו של מאבנים. מסתבר, כי הדיבורים אודות מסירת משחקים כדי לפגוע פוליטית בקבוצה אחרת, נשארו בגדר דיבורים בלבד. הרוסים שיחקו כדורסל ולא עשו את החשבון של אף אחד, למרות שידעו כי אם יתנו את המשחק לאורטס – יקטנו סיכויי מכבי להגיע לגמר.

עכשיו נתונה מכבי ת"א בעיצומם של ההכנות לקראת הגמר בלוזאן. תהיה זו הופעה חמישית בזירה הבכירה הזאת, אלא שהפעם יתוסף לה מימד ממלכתי מיוחד: נשיא המדינה חיים הרצוג, שיעשה באירופה סמוך למשחק, יכבד את האירוע בנוכחותו, דבר שישווה לו חשיבות מיוחדת במינה.

בלוזאן כבר נערכים לגמר. נראה כי אוהדי טרסר מילאנו, שהיו בטוחים בעלית קבוצתם כבר רכשו, כך אומרים, 8000 כרטיסים ואילו לאוהדים הישראלים לא יוותרו יותר מ־2000 מקומות. אנו סומכים על האלפיים הללו שיעודדו יותר משמונת אלפי האיטלקים.

ערב המשחק עם ריאל מאדריד הבענו בטחון בנצחון מכבי ת"א וכך כתבנו:

"...אין לנו ספק, כי מכבי ת"א מסוגלת להעפיל לגמר בנצחון על ריאל למרות שהספרדים אינם יריב קל ובמגרשם הרועש, מול קהל חם ואוהד יהיה קשה להתגבר, אך אמונה לגמר לא עלה, אך גבריו על כל אחת מן הקבוצות שתמול האיר לך פנים הגיעו לגמר האירופי בלוזאן 1987."

בזירה האירופית מצויים המכבים במעמד שיא ואין שום סיבה בעולם, שאוהדי הקבוצה שהגדולו לטרסר במילאנו, לא יחזרו על מבצע דומה גם במאדריד. אנו אופטימיים וממשיכים להחזיק אצבעות.

אין שום סיבה בעולם לא להמשיך ולהאמין כי כדורסלני מכבי ת"א מסוגלים לגבור שוב על טרסר האיטלקית. משוקים על מגרש נייטראלי, שהוא בדרך כלל טוב למכבים. ברור שתשרור שם אוירה ביתית, כי האוהדים יודעים להגיע מכל אתר ואתר. גם נשיא המדינה יתרום תרבה לחיזוק הבטחון הקבוצה כולה, בהימצאה כרגע בשיא יכולתה, תעניק לנו את החוויה המרגשת אחרי שנות יובש כל כך ארוכות.

"בראבו" עמוס ושלמה

טניסאי ישראל חוללו סנסציה. בהופעת הבכורה שלהם בבית העליון של גביע דייויס הצליחו להפתיע את צ'כיה, שהיא אחת ממעצמות הטניס הגדולות בעולם. יום התחרויות הראשון הוכיח, כי יש שכר למאמצים המושקעים בטניסאים שלנו. זהו ענף אינדיווידואלי קשה, לא משחק קבוצתי שאפשר לשאוב בו עזרה ותמיכה מחברים ברגעים של חולשה. על הטניסאי לדלות מעצמו על המשטח את מירב המשאבים הפיזיים והרוחניים. עמוס מנסדורף כבר הגיע מסתבר לבגרות הזאת בעוד ששלמה גליקשטיין עולה לשחק עם מוטיבציה בלתי רגילה, כאשר מדובר בכבוד הלאומי של מולדתו, למרות שבזירה המקצוענית הרגילה הוא שבע אכזבות וכשלונות בזמן האחרון.

בשבוע שעבר, לקראת המשחק עם הצ'כים כתבנו בין היתר במדור זה:

"... על הנייר נושים הצ'כים לצד הצ'כים באשר הם משוקים במבצרים. אולם במנים כבר היו דברים מעולם, באשר הצתחתים יותר מתעלים הנבכים. כי טניס הוא משחק אישי הכל שחקן מצבי עם עצמו להלום ברגע שניתן האות להתחלת המאבק. סוף השבוע הקרוב מבנים את הוכבי הטניס שלנו למבחן בריא. מי יודע אולי בצליחו להולל סנסציה. אנחנו מקווים שכן."

מסתבר שצדקנו. מה שלא תהיה התוצאה בסיום המפגש בין ישראל לצ'כיה – ראוי הצמד עמוס מנסדורף ושלמה גליקשטיין וכל צוות ההכנה לשבחים ותודות. איך שלא יהיה אנו כובשים את המקום הראוי לנו בטניס העולמי.

אהרן לזר

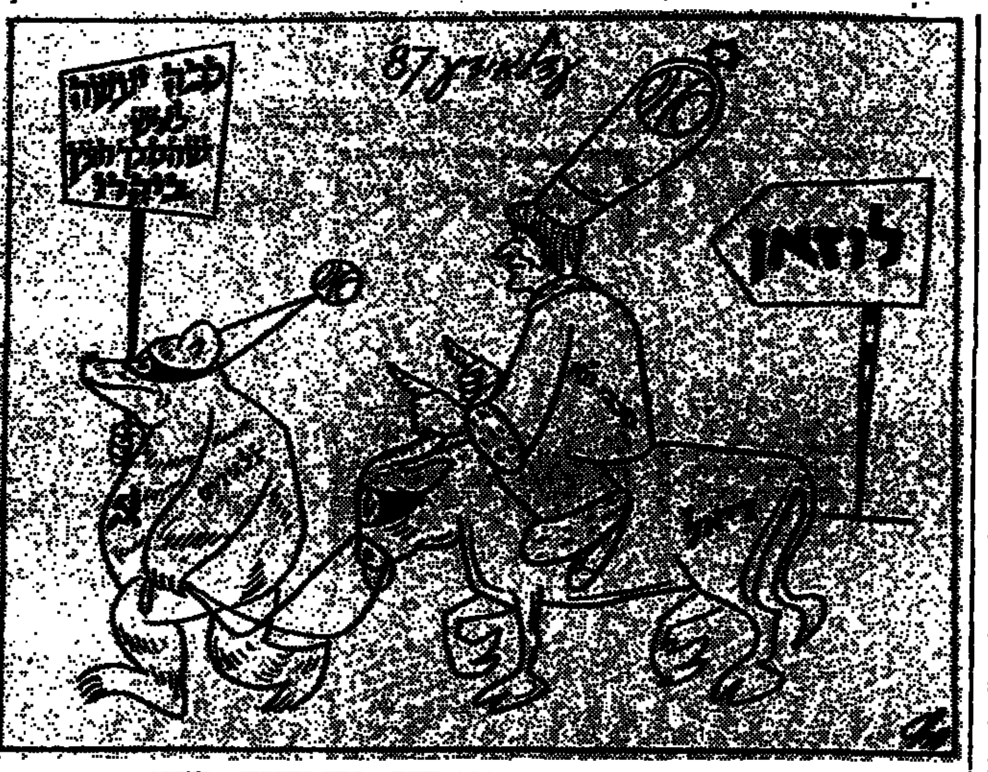

הצופים מחרימים את ה"דרבי": רק 3500 כרטיסים נמכרו בשבת

●●● שוא שלילי. רק 3500 כרטיסים נמכרו ל"דרבי" הגדול בין מכבי והפועל ת"א. מנהלי הקבוצות טענו כי מעולם לא נמכרו כליכך מעט כרטיסים למשחק "דרבי". אין ספק כי קשה לרמות זמן רב את הצופים. ●●●

●●● השוחד תמיד אשם. לשחקני ואוהדי הפועל ת"א היו אתמול טענות חריפות לשופט המשחק, יעקב שינר. לטענתם, שריקותיו הצורמות קיפחו אותם קשות, כמו התעלמות מהכשלתו של משה סיני בתוך הרחבה. בסיום המשחק ניסה משה סיני להתנפל על השופט. גם כמה מאוהדי הפועל, שפרצו למגרש ניסו לכלות את זעמם בשופט. ●●●

●●● נחת לאוהדים המאוכזבים. בסיום ה"דרבי" התל־אביבי מיהרו שחקני מכבי ת"א לעבר הגדר המפרידה בין המגרש לבין שער 11. השחקנים המאושרים הודו לאוהדיהם המסורים, שלא נטשו אותם, למרות תולשתם הרבה עד למשחק השבת. ●●●

●●● ויכוח על מגרש. מחלוקת חריפה נתגלתה בין מנהלי הפועל ומכבי ת"א לבין מנהלי בית"ר ירושלים. התל־אביבים רוצים לקיים את שני משחקי גביע המדינה באיצטדיון בלומפילד ואילו הירושלמים טוענים שלפחות 30000 צופים יגיעו לשני המפגשים המסקרנים ולכן יש לקיימם באיצטדיון בלומפילד. היום תערך פגישה נוספת בין הצדדים וכולם מקווים, כי תושג הסכמה. ●●●

●●● המאמן המסכן. אוהדי מכבי יבנה תבעו בסיום משחק קבוצתם מול שמשון ת"א לפטר את מאמן הקבוצה, אליהו עופר. לדעת האוהדים הזועמים, האשמה להפסדיה של יבנה נעוצה במאמן, שהגיע ליבנה רק לפני שלושה חודשים. ●●●

●●● שערים ועיקולים. זאהי ארמלי, שלאחרונה עיקל את צי מכוניות הוולבו של מכבי חיפה, הוכיח אתמול כי הוא עדיין מסוגל להבקיע שערים. ארמלי הבקיע ארבעה שערים ומיתן במעט את הביקורת החריפה של מנהלי קבוצתו כלפי צעדיו המשפטיים נגד הקבוצה. ●●●

ארסנל הודחה מהגביע האנגלי

קבוצת הכדורגל ארסנל, שתקוותיה היו לזכות העונה בשלושת התוארים החשובים בכדורגל האנגלי, הודחה במגרשה בשלב רבע הגמר על הגביע האנגלי, לאחר שהפסידה להטנהדרן (?), קבוצתו של המאמן הנודע אלמון ג'ון 3:1.

ווטפורד-הקבוצה המאורחת. ארסנל הצליחה להבקיע את השער הראשון על־ידי איאן אליסון, אולם האורחים הגיבו בשלושה שערים רצופים, שניים מהם על־ידי לותר בליסט שהבקיע את השער הראשון ואת האחרון ממש בדקה האחרונה. ג'ון בארנס הבקיע את השער הנוסף.

קובנטרי עשתה היסטוריה כשתופיע בפעם הראשונה בתולדותיה לחצי גמר הגביע האנגלי. גם היא השיגה נצחון חוץ על שפילד ואנסדיי גם כן בתוצאה 1:3.

שני הנציגות מן העיר ליברפול ניצחו בליגה בשבת. המוליכה ליברפול ניצחה באוקספורד 1:3, כששניים מן השערים הבקיע הסקוטי הבינלאומי ג'ון חרק ואילו את השער הנוסף הבקיע הוולשי איאן ראש שזה היה שערו ה־32 העונה.

אברטון הכניעה את סאות'המפטון 0:3, כששער ראשון היה עצמי של הבלם הבינלאומי רייט.

ליברפול בראש הטבלה עם 64 נקודות מ־32 משחקים לפני אברטון 58 מ־31 משחקים.

אסתהמפטון, שכשורותיה הופיע לראשונה ליאם בריידי שנרכש מהקבוצה האיטלקית אסקולי ב־100,000 לישט לא מנע הפסד ביתי לנוריץ' 2:0.

נצחון חוץ השיגה גם צ'לסי על מנצ'סטר־סיטי 1:2. באותה תוצאה ניצחה לוטון את מנצ'סטר־יונייטד כשאת השערים למנצחת הבקיעו ניק הרפר ובראיין סטין וליונייטד הבקיע הקפטן בראיין רובסון.

לסטר–צ'רלטון 0:1 קווינס פארק ריינג'רס־נוטינגהאם 3:1.

שני משחקי רבע הגמר הנוספים באנגליה יתקיימו ביום היום בו תארח וימבלדון את בת עירה טוטנהאם ויגאן מן הליגה השלישית תארח את לידס מן הליגה השניה.

בליגה השניה הושגה תוצאה גבוהה כאשר קריסטל פאלאס הביסה את בירמינגהאם 0:6. בראש הטבלה צועדת בורסממות 62 נקודות ומקדימה בנקודה את דרבי שניצחה את שרוסבורי 1:2

גם בסקוטלנד נערכו משחקי רבע הגמר הגביע את הנצחון הגבוה השיגה דנדי בחוץ על קליידבנק 0:4. גם סנט מירן השיגה נצחון חוץ על רייט רוברס מן הליגה הנמוכה 0:2. שני המשחקים האחרים נסתיימו ללא הכרעה. דנדי יונייטד מול פוראפאר 2:2 והארטס עם מאדרוול 1:1

ריינג'רס עלתה לראש טבלה הליגה הסקוטית עם 54 נקודות ומשחק חסר לאחר שניצחה את המילטון 0:2 בעוד שהאלופה סלטיק השניה בטבלה ע 52 נקודות הפסידה לאברדין 1:0

קייב–בשיקטאש 0:5

קבוצת הכדורגל הסובייטית דינמו קייב, שזכתה אשתקד בגביע אירופה למחזיקות גביע, הבטיחה למעשה את הופעתה בחצי גמר גביע אירופה לאלופות כאשר הביסה באיזמיר את בשיקטאש איסטנבול 0:5 כשוותיק משחקי הקבוצה הסובייטית אולג בלוחין הבקיע שני שערים.

משחק זה נערך שלוש פעמים באיסטנבול בגלל שלג כבד שירד בעיר. לכן הועתק המשחק לאיזמיר השוכנת לחוף הים התיכון. ביום רביעי תארח דינאמו את התורכים במשחק הגומלין ברבע הגמר גביע אירופה לאלופות.

במשחק רחוי נוסף, שהיה במסגרת גביע אירופה למחזיקות גביע בשלב רבע הגמר, ניצחה מלמה במגרשה את איאקס אמסטרדם 0:1.

קלן – באיירן 1:1

המשחק המסקרן שנערך במחזור ה־20 בבונדסליגה בין קלן ללא שוערה סוני שומכר המושעה והאלופה באיירן מינכן נסתיים בתיקו 1:1. נצחון חוץ השיגה הורדר ברמן על קייזרסלאוטרן 1:3 ונצחון חוץ השיגה גם לברקוזן על פורטונה דיסלדורף 2:3

המבורג לא יכלה במגרשה וסיימה בתיקו 1:1 עם בוכום. בראש הטבלה מוליכה באירן עם 28 נקודות לפני המבורג 27 ולברקוזן עם 26.

את הנצחון הגבוה ביותר השיגה דורטמונד על מאנהיים 0:6.

תוצאות נוספות שאלקה – הומבורג 0:4, נירנברג – פרנקפורט 1:0, שטוטגרט – אורדינגן 0:2, מנשנגלדבאך – בלאו־וייס ברלין 1:2.

עשרה שערים בגביע הספרדי

מחזיקת הגביע הספרדי בכדורגל סיגוסה, אותה מאמן הוולשי ג'ון טושאק, הביסה במשחק הגומלין ברבע גמר הגביע הספרדי את אלתיקו מאיורקה מן הליגה השניה 1:10 לאחר 0:0 במשחק הראשון.

האלופה ריאל מאדריד הכניעה את אוסאסונה 1:4, לאחר 1:2 במשחק הראשון.

כן עלו לחצי הגמר שתי האתלטיקות ממאדריד ומבילבאו.

● האלופה הבלגית אנדרלכט נזקקה לבעיטות עונשין מ–11 מטר כדי לנצח פ.צ. ליאז' 3:4, ועלתה לחצי גמר הגביע הבלגי.

חרף מזג האויר הסוער קבלת פנים חמה למכבי ת"א

מאת משה כהן

מזג האויר הסוער לא הרתיע כמה עשרות מאוהדי מכבי ת"א להקביל ביום שישי את פני השחקנים, ששבו עטורי תהילה ממאדריד.

שחקנים וחברי ההנהלה לא הסתירו את התרגשותם מההופעה החמישית של הקבוצה בגמר גביע אירופה לאלופות. חלקם כבר הולו לחשוב על משחק הגמר. כך למשל מבור כוכב מכבי ת"א, קוין מאגי, כי המפתח לנצחון קבוצתו נמצא בשמירה על הרכז האיטלקי, מייק דאנטוני. "ללא דאנטוני יתקשו הגבוהים של מילאנו לבטא את יכולתם, כיוון שלא יגיעו אליהם כדורים", הוא הסביר. אגב, מאגי היה ללא ספק השחקן המצטיין של משחקי בית הגמר, כשלזכותו יש ממוצע נקודות מצויין של 26.8 נקודות למשחק ●●●

●●● יו"ר מחלקת הכדורסל, שמעון מזרחי, נסע היישר ממאדריד ללוזאן, כדי לנסות לשריין כרטיסים רבים ככל שניתן למשחק. על־פי תקנון משחקי הגמר מגיע לכל קבוצה רבע מהכרטיסים. אבל האולם בלוזאן הוא בעל תכולה של 10000 מקומות, כך שהמאבק הוא על שאר 5000 הכרטיסים. במכבי חוששים, כי האיטלקים כבר דאגו לרכוש את רוב הכרטיסים ●●●

●●● אישים רבים מיהרו לברך את המכבים על הישגם המרשים וכמה מהם אף הודיעו על בואם ללוזאן כדי לעודד את הקבוצה. כך למשל יחזה במשחק נשיא המדינה, חיים הרצוג. גם שרים וחברי כנסת, שישהו באותה העת באירופה עשויים לחזות במשחק.

●●● מייק לארגי ממשיך לסבול מחוסר מזל. את שני אימוניה האחרונים של קבוצתו הוא החמיץ בגלל מחלה. מנהלי הפועל ת"א מקוים, כי לקראת המשחק המכריע מול הפועל חיפה יחלים לארגי ממחלתו. בינתיים לא ברור מצבו של חיים זלוטיקמן. ביום שני הוא אמור לעבור בדיקה סופית, שעל־פי תוצאותיה יקבע אם הוא יוכל ליטול חלק במשחק ●●●

●●● במשחק אימון, שנערך ביום שישי, הביסה קבוצת הפועל חולון את מכבי ראשל"צ בתוצאה 97:122. ממשחק זה נעדר דייויד בורמוד. החולונים מתכוננים במרץ רב לקראת משחקם הקובע מול הפועל גליל־עליון. המשחק יערך מחר בערב ●●●

●●● שופט הכדורסל, סוד ותיקן, עומד לשפוט ביום שלישי במשחק גמר גביע אירופה למחזיקות גביע בין קבוצות ציבונה זאגרב ופזארו האיטלקית. המשחק יערך בינוסלאוויה ●●●

הערב חצי גמר גביע הכדורייד

הערב יערכו בזה אחר זה באולם הספורט העירוני בראשון־לציון שני משחקי חצי גמר גביע המדינה בכדוריד.

במשחק הראשון ב־19.00 תנסה קבוצת מכבי רחובות להפתיע את מוליכת טבלת הליגה הלאומית, קבוצת הפועל ראשון־לציון. מאמן המכבים, יצחק ליסמן, סבור שהמשחק יהיה שקול וקבוצתו עשויה להפתיע.

במשחק השני ב־20.45 תתמודד מחזיקת הגביע, קבוצת מכבי ראשון־לציון, עם מכבי ארזים רמת־גן. תאורטית, סיכויים עדיפים לראשונים, אך שחקני הארזים נמרצים העונה וביכולתם להפתיע.

מרתון ת"א יערך ביום חמישי

מרוץ מרתון ת"א השביעי יערך דוקא השנה לא בפורים, אלא מספר ימים אחריו – ביום חמישי.

לאור המסקנות מארגון המרתונים הקודמים ולאחר תאום עם המשטרה, עיריית ת"א ומשרד החינוך, הוחלט לקיים את המרוץ מספר ימים לאחר החג וזאת על מנת לא להכביד על התנועה בחג עצמו ולאפשר למספר רב של תלמידים להשתתף במארגן במרוץ העממי.

אות הזינוק למרוץ העממי, למרחק של כ־4 ק"מ, ינתן כ־89 בבוקר ברחוב ארלוזורוב מול בנין הוועד הפועל. עשר דקות לאחר מכן יזנקו רצי חצי המרתון וב־9.30 יצאו לדרך רצי המרתון.

המרוץ מאורגן זו הפעם השביעית ברציפות ע"י מרכז הפועל, עיריית ת"א ועתון "ידיעות אחרונות".

לשמשונים הספיקו 2 התקפות מתפרצות

מאת יצחק פרי

שחקני שמשון ת"א לימדו אתמול את שחקני יבנה כיצד משחקים כדורגל יעיל. השמשונים, בשתי התקפות מתפרצות, סיבבו את מכבי יבנה עמוק בירכתי הטבלה – 0:2 (0:1).

שחקני יבנה השו עצמם בסיום המשחק מקופחים מהתוצאה, שכן הם תקפו ללא הרף את שער שמשון ואף החטיאו בעיטת עונשין מ־11 מ', אך משחק הקרבה של ההגנה השמשונית וההחמצות חלוצי יבנה גרמו להפסד הצורב של הקבוצה המארחת.

לאחר לחץ יבנאי בפתיחות המשחק, הצליחו שחקני כרם התימנים לעלות ליתרון ראשון בהתקפתם הראשונה במשחק: אפרים ארביב הגביה כדור עונשין לעבר אבינועם עוזרי, שבבעיטה בהאדיר קבע – 0:1.

עד לסיום המחצית הפעילו שחקני יבנה לחץ אדיר על שער שמשון. בדקה ה־33 ניתנה להם הזדמנות מצויינת לאזן את התוצאה, לאחר שניסים ברדה הכשיל את דוד ועקנין בתוך רחבת העונשין; את כדור העונשין מ־11 מ' בעט ציון יעקב הישר לגופו המזנק של השוער השמשוני, חדד.

גם במחצית השניה נמשך לחצם הרצוף של שחקני יבנה. אבל שוב נפל השער בעבור השני של המנצחים: בדקה ה־75 מסר ראובן אלקבץ את הכדור לשוערה. יום טוב שוקרון, שהיה השחקן הטוב במגרש, חטף את הכדור ומזוית קשה קבע את תוצאת המשחק – 0:2.

שתי הרחקות ואפס שערים

מאת משה רוזנברג

במשחק חלש ועשיר בפגיעות גופניות נפרדו אתמול קבוצות הפועל בית והפועל באר־שבע בתיקו מאכזב – 0:0.

שתי הקבוצות ויתרו מראש על תצוגת משחק נאה לעין והסתפקו בכדורגל נוקשה ומרגיז. כבר בדקה ה־8 נאלץ שופט המשחק להרחיק מהמשחק את קייסי ועזרו, לאחר שהחליפו ביניהם מהלומות.

לשוערה הצעיר של פ"ת, בולקין, ניתנו במהלך המשחק שלוש הזדמנויות נוחות להבקעת שערים (דקות 5, 12, 52), אך בכל המקרים היתה ידו של השוער הבאר־שבעי, פריץ זבוביצקי, על העליונה.

מנגד ניתנו לאלי וייצמן (בדקה 44) ולאלתנה הזדמנויות נוחות להפתיע את הפתח־תקואים, אך הם החמיצו ברשלנות.

שריקות הבוז הממושכות של 400 הצפופים המודיעו היטב את תצוגת הכדורגל העלובה.

המוליכות בדרום נבלמו בתחתית

מאת ברוך דגון

קבוצת מכבי חדרה פתחה לעצמה מוקדמה ממצית של שתי נקודות במסגה התצורנית לאחר שנגברה על הפועל פירה 0:1. בדרום סיימו שתי המוליכות בתיקו.

בית"ר באר־שבע מהתחתית עצרה את הפועל קרית־אונו בתיקו אפס ואילו הפועל בתים סיימה בתוצאה 1:1 עם הפועל ירוחם.

הפועל רעננה עלתה למקום השני בצפון לאחר שהביסה את הפועל טירת־הכרמל 1:4.

ארבעה משחקים בוטלו בגלל הגשמים: מכבי עפולה – מכבי טמרה; הפועל קרית־שמונה – מכבי אור־עקיבא; הפועל טמרה – בית"ר חיפה; לודוס חולון – הפועל רמת־השרון. המשחק בין הפועל אור־יהודה לבין הפועל אשקלון לא נערך בגלל אי־הגעה לגבי שעת הפתיחה.

מחוז הדרום

בבאר־שבע: בית"ר באר־שבע – הפועל קרית־אונו 0:0. המוליכה נבלמה ע"י נציגת התחתית לאחר מאבק שקול. שפט בריגודי, 100 צופים.

בבית־שמש: הפועל בית־שמש – הפועל אזור 0:0. משחק חלש לעיני 200 צופים. שפט אלימלך.

בראשל"צ: הפועל ראשל"צ – הפועל רמלה 0:1. המארחים הבטיחו את מעמדם בליגה בשערו של איתן שלום בדקה ה־36. שפט קראי, 300 צופים.

בקרית־גת: מכבי קרית־גת – הפועל קרית־מלאכי 1:1. [illegible] יתרון זמני למקומיים בדקה השמינית. המגבירג השוותה בדקה ה־43. שפט קליין, 500 צופים.

בירוחם: הפועל ירוחם – הפועל בתים 1:1.

מחוז הצפון

בחדרה: מכבי חדרה – הפועל טירה 0:1. שערו של נחום יצחק בדקה ה־20 היקנה נצחון דחוק. שפט בבישני, 100 צופים.

במגדל־העמק: מכבי אחוזי בני־נצרת – הפועל טייבה 1:1. שערו של ח'אג' יחיא מטייבה (7) בפחק ע"י חדעיני בבעיטת 11 מ' בדקה ה־47. שפט ואבה, 500 צופים.

ברעננה: הפועל רעננה – הפועל טירת־הכרמל 1:4. הצגה מוצלחת של המארחים משעריהם של טימוקין (37,12) בכבר (84) ופרג'ון (90). לאורחים הבקיע ליברטי בדקה ה־47. שפט ברבנוך, 300 צופים.

בכפ"ס: הפועל עליה כפ"ס – הפועל קרית־אתא 1:1. שתי בעיטות מהנקודה הלבנה שמרו על איזון. למארחים הבקיע מיזאל (55) ורהאן הישווה (60). שפט מרסוד, 100 צופים.

במחזור הבא

●במחוז הצפון: מכבי עפולה – הפועל בני־טמרה; מכבי חדרה – בית"ר חיפה; מכבי אחי בני־נצרת – הפועל טירה; הפועל רעננה – הפועל טייבה; עליה כפר־סבא – הפועל טירת הכרמל; הפועל קרית־שמונה – הפועל קרית־אתא; מכבי טמרה – מכבי אור־עקיבא.

●במחוז הדרום: בית"ר באר־שבע – הפועל אור־יהודה; הפועל ירוחם – הפועל אשקלון; מכבי לודוס חולון – הפועל בתים; הפועל בית־שמש – הפועל רמת־השרון; הפועל ראשל"צ – הפועל אזור; מכבי קרית־גת – הפועל רמלה; הפועל קרית־אונו – הפועל קרית־מלאכי.

טבלאות ליגות א'

צפון

	קבוצה	מש׳	שערים	נק׳
1.	מכבי חדרה	20	10–24	27
2.	הפועל רעננה	20	13–21	25
3.	קרית־שמונה	19	12–17	24
4.	מכבי טמרה	19	10–17	22
5.	בית"ר חיפה	19	13–19	21
6.	הפועל טירה	20	21–19	19
7.	הפועל טייבה	20	25–18	19
8.	אח"י נצרת	20	15–15	18
9.	קרית־אתא	20	21–17	18
10.	הפועל טמרה	19	24–23	17
11.	מכבי עפולה	19	14–11	17
12.	עליה כפ"ס	20	24–20	17
13.	טירת־הכרמל	20	29–23	15
14.	אור־עקיבא	19	24–11	13

דרום

	קבוצה	מש׳	שערים	נק׳
1.	קרית־אונו	20	8–22	27
2.	הפועל בתים	10	9–18	27
3.	הפועל אזור	20	21–26	25
4.	מכבי קרית־גת	20	13–16	23
5.	קרית־מלאכי	20	15–15	23
6.	הפועל אשקלון	19	14–18	22
7.	הפ' ראשל"צ	20	20–27	21
8.	הפ' בית־שמש	20	19–19	20
9.	הפועל רמלה	20	18–18	18
10.	לודוס חולון	19	26–17	15
11.	הפועל ירוחם	20	23–19	14
12.	רמת־השרון	19	22–14	14
13.	בית"ר ב"ש	20	82–19	14
14.	אור־יהודה	19	18–10	12

ליגות ב'

● צפון א': הפועל בני־יעקב – הפועל צפת 1:2; הפועל בני־נצרת – בני־יהוד 1:2; מכבי שפרעם – מכבי קרית־ביאליק 1:3; מכבי גבעת־הקפות – הפועל מג'דל־כרום 0:2; הפועל סכנין – הפועל נצרת־עילית 0:1; מכבי עכו – בית"ר קרית־שמונה 0:4.

● צפון ב': הפועל תל־חנן – הפועל גבעת־אולגה 1:1; מכבי עוספייה – הפועל דלית־אל־כרמל 0:1; מכבי צופי חיפה – הפועל איכסאל 1:1.

● דרום א': הפועל כפר־קאסם – מכבי הרצליה 0:1; הפועל כפר־שלם – מכבי בתים 0:0; איחוד צעירי יפו – בית"ר פרדס־כץ 2:4; בית"ר כפר־סבא – בית"ר ראש־העין 0:2; מכבי שכון־המזרח – הפועל הרצליה 0:1; מכבי השקמה ר"ג – בית"ר כפר־יונה 1:5.

● דרום ב': הפועל באר־יעקב – עירוני אשדוד 1:2; סקצת נס־ציונה – הפועל אילת 1:2; הפועל אשדוד – בית"ר יבנה 0:2; הפועל מרחבים – הפועל שדרות 1:1.

בליגות לנוער

מועדון כדורגל צופי־יוסף חיפה – הפועל ר"ג 1:1; הפועל ים – מכבי חיפה 1:3; בני־יהודה ת"א – הפועל חיפה 0:2; מכבי פ"ת – מכבי יפו 0:4; הפועל פ"ת – הפועל באר־שבע 0:1; הפועל כפר־סבא – מכבי נתניה 0:1; מכבי ת"א – הפועל ת"א 0:1.

שיחה עם פרופ' יעקב אגמון:

שתילות לב: נוהל רפואי שגרתי, אך לא בארץ

המחסום בישראל: מיעוט תרומות. במספר ארצות קמו תנועות אזרחים נגד שתילות לזרים

מאת דנקה הרניש

קרוב ל־4,000 לבבות נשתלו בעולם מאז שתילת הלב הראשונה של פרופ' כריסטיאן ברנארד בבית החולים „חרוטה סקור" בדרום־אפריקה, בשנת 1967. מחצית מכלל השתילות האלו נעשו מאז 1985 והסטטיסטיקות מראות, כי 80% מן החולים, שעברו שתילת לב בשנים האחרונות נשארו בחיים שנה אחת לפחות לאחר השתילה, ו־55% עד 65% מן „הוותיקים" מבין אלה – חמש שנים ויותר. שתילות לב אינן עוד טיפול נסיוני. היום הריהן חלק אינטגראלי של הטיפול בחולי לב, כפי שהכריז אשתקד, באופן רשמי, משרד הבריאות האמריקאי.

פרופ' יעקב אגמון, מנהל מרכז „מסדה" למחלות לב במרכז הרפואי „בילינסון" בפתח־תקוה, סבור כי „הגיע הזמן להפוך גם בישראל את עניין שתילות הלב לנוהל מקובל, כפי שהצלחנו לעשות בתחום שתילת הכליות". לכאורה הדרך פתוחה, הוא אומר בשיחה ל„דבר": ב„הדסה" בירושלים קיימת כל התשתית, שר הבריאות לשעבר מוטה גור הסמיך מרכז רפואי זה לבצע שתילות לב, והרבנות הראשית הסכימה ששלושה רופאים ורב מטעמה יהוו את הגוף המוסמך לקביעת מועד המוות המוחי של החולה־התורם. מאז עברה כמעט שנה, שבמהלכה אושפזו ב„הדסה" מספר חולים־מועמדים לשתילת לב, אולם לא בוצעה שום שתילה – לא משום שלא נמצא לב מתאים לשתילה (אם כי גם זו היא בעיה, כפי שמציין פרופ' אגמון), אלא בגלל סירוב משפחות הנפטרים לתרום את הלב של יקיריהן.

„חולי עירך קודמים"

זוהי „בעיית הבעיות" – כך מגדיר פרופ' אגמון את הנושא הסבוך של תרומות אברים לשתילה, בעיקר לגבי שתילות לב וכבד. רק בכליות המצב שפיר פחות או יותר. המרכז לשתילת כליות ב„בילינסון", המבצע 80% מכלל שתילות הכליות בארץ, פועל במלוא תפוקתו, וזאת משום שאפשר להשתמש לשתילה בכליה מן המת, או שבן משפחה תורם אחת מכליותיו במקרה שיש התאמת רקמות. לעומת זאת, כדי להצליח בשתילת לב צריך שבתורם, שכבר מת מוות מוחי, עדיין יפעם הלב ויספק דם לעצמו. הנה בעניין זה נתקלים הרופאים בחומה של התנגדות מצד משפחות הנפטרים. התוצאה היא, שיש לנו מרכז לשתילות לב ב„הדסה", וכן יש חולים שטובים סיכוייהם להישרד בחיים, אם תיעשה בהם השתילה – אלא שהם נפטרים בהיעדר תרומות אברים.

היום יש לחולים אלה פתרון אחד בלבד: נסיעה לטיפול בחו"ל, ונראה כי גם פתרון זה עלול להיעלם באחד הימים. בארה"ב, המובילה בתחום השתילות, כבר התגבשה תנועת אזרחים נגד שתילות אברים לזרים, בסיסמה „חולי עירך קודמים", כי גם במדינה זו קיים מחסור באברים לשתילה, בעיקר של לב וכבד. תנועות דומות קמות לאחרונה גם בבריטניה ובבלגיה, שם פועלים מרכזים רפואיים מפותחים לשתילות לב וכבד.

אין נתונים רשמיים על מספר הישראלים שנסעו בשנה האחרונה לשתילות לב בחו"ל. על־פי אומדנו של פרופ' יעקב אגמון מספרם אינו עולה על עשרה עד חמישה־עשר. לעומת זאת מעריכים היום בעולם הרפואה, שמספר החולים הזקוקים לשתילת לב נע בין 25 עד 100 לשנה על כל מיליון תושבים. בהסתמך על הערכה זו אפשר לאמוד את מספר הישראלים, שהצלת חייהם תלויה בשתילת לב, ב־100 עד 150 איש לשנה – סבור פרופ' אגמון. הוא מציין, כי על־פי אותה ההערכה זקוקים כל שנה בארה"ב כ־10,000 חולים לשתילות כאלה, אך בפועל מבצעים כיום בכל המרכזים הרפואיים האמריקאיים לא יותר מ־900 שתילות לב לשנה.

תרופת הפלא: ציקלוספורין

פרופ' אגמון מסביר, כי הצד הטכני־הניתוחי בשתילות לב איננו מסובך יחסית. שנים רבות היה המכשול העיקרי – דחיית הלב הזר על־ידי גוף החולה. באותה עת עמדו לרשות הרופאים שתי תרופות לדיכוי מערכת החיסון – סטרואידים ואזוטיופרין. אולם פיתוחה של תרופה חדשה, הציקלוספורין, הביא לפריצת דרך ממש.

מקורו של הציקלוספורין הוא בסוג מסוים של פטריה שגדלה בנורווגיה. השימוש בתרופה זו החל בשתילות כליות ומהן עבר גם לשתילות לב. הודות לה נפתרה במידה רבה בעיית הדחיה בשתילות לב (והיא עוזרת גם בשתילות של אברים אחרים, אם כי בשיעור יחסי קטן יותר). ואמנם הציקלוספורין אפשר, מאז 1980, את חידוש שתילות הלב בקצב

פרופ' יעקב אגמון
לפרוץ את חומת הסירוב

מוגבר, לאחר מעין הצי־קפאון במשך מספר שנים בגלל שיעור הכשלונות הגבוה.

בתחום השתילות נודעת חשיבות רבה ביותר לאיכות השתלים, ומשום כך נקבעו קריטריונים מחמירים לגבי תורם הלב. הוא חייב להיות צעיר, בן 35 לכל היותר, ובריא בכל מערכות גופו. קיימת אפשרות לשמר את השתל של הלב למשך מספר שעות, אבל באופן זה מפחיתים את סיכויי ההצלחה של השתילה. התנאים האופטימאליים לשתילה הם, כאשר מקבלים את השתל סמוך ככל האפשר למוות מוחי, כשלבו של התורם מקבל עדיין אספקת דם תקינה – מציין פרופ' אגמון. עם זאת אין לשכוח, כי גם כאשר מתקיימים כל התנאים האלה, עדיין יש אפשרות של סיבוכים, בנוסף על תופעת הדחיה של השתל. פרופ' אגמון מסביר, כי הסיבוכים האלה קשורים בעיקר בדיכוי מערכת החיסון של החולה: [illegible] כליתית. זאת ועוד: בכעשרה אחוזים מן המקרים מתפתח בעורקים הכליליים, המספקים דם ללב, תהליך מואץ של טרשת עורקים, מסיבה שאינה ברורה עד היום.

מי ומי המועמדים לשתילה

פרופ' אגמון מספר, כי הקריטריונים להמלצה על שתילת לב הם עדיין אחת הבעיות הקליניות הקשות. על־פי המקובל היום ימליצו הרופאים על שתילת לב לחולה עד גיל 55, רק אם הגיעו למסקנה ששום טיפול כירורגי אחר או טיפול תרופתי לא ישפר את מצבו והוא הגיע מבחינת מצב לבבו „לסוף הדרך". קיימות בדיקות מוגדרות שעל־פיהן אפשר לקבוע, שהלב לא יוכל לתפקד אלא במשך תקופה קצרה יחסית. הקושי הגדול הוא בקביעת המועד המדויק, מציין פרופ' אגמון. אין למהר ולהפנות את החולה לשתילת לב מוקדם מדי, אך עם זאת אסור להמתין עד שמצבו יוחמר מאוד, מפני שאז יגדל הסיכון בשתילה ויקטן הסיכוי להצלחה. ההחלטה „מתי" דורשת איזון עדין.

כ־50% מן החולים הזקוקים לשתילת לב סובלים ממחלות של שריר הלב, כ־40% – ממחלות של העורקים הכליליים ו־10% הנותרים – ממחלות לב מולדות או ממחלות במסתמי הלב. פרט למחלת הלב, כל שאר האברים בגופו של המועמד לשתילה – ריאות, כליות, כבד ועוד – חייבים להיות במצב תקין. החולה עצמו צריך להיות בעל אישיות מאוזנת ומסוגל לעמוד בקשיים הנפשיים, הכרוכים בניתוח מסובך זה ובטיפול הממושך שלאחריו. פרופ' אגמון מייחס חשיבות רבה גם למערכת המשפחתית של החולה: חשוב שהחולה יוכל לקבל את כל התמיכה הנפשית מאשתו ומילדיו. „כמו בכל מחלה קשה, כך גם בשתילה החולה עומד רגעי משבר חמורים, ובלי תמיכת המשפחה לא רבים מסוגלים לעמוד בהם" – גורס פרופ' אגמון.

בנוסף למחסום שהזכרנו, המיעוט של תרומות לב, יש מגבלה נוספת: העלות הגבוהה של שתילות לב. בארה"ב היא מגיעה (כולל הטיפול שלאחר השתילה, הנמשך כחצי שנה) ל־150 אלף דולר. אילו אפשר היה להשיג שתל לב לכל אחד מכעשרת אלפים אמריקאים, הזקוקים מדי שנה לשתילה – מחירם הכולל של ניתוחים אלה היה מסתכם במיליארד וחצי דולר. במדינות אירופה נמוך יותר שכר הרופאים והאחיות, והוא הדין לגבי התרופות – ולכן מחירה של שתילת לב בבריטניה או בבלגיה הוא בערך כשליש מן המחיר בארה"ב.

לדעתו של פרופ' יעקב אגמון, העלות בארץ לא תהווה מכשול. „אם נגיע למספר של 20 שתילות לשנה, העלות אצלנו לא תהיה גבוהה יותר מאשר בארצות אירופה, וכאשר יגדל מספר השתילות, מחירן יהיה נמוך עוד יותר". לא זו היא הבעיה העיקרית. דעתו הנחרצת היא, שיש להתחיל בשתילות לב בארץ, וככל שנקדים – כן מוטב. „נפרוץ את חומת הסירוב אם נצליח להחדיר [illegible] אין מצווה גדולה מזו".

מחקר במכון וייצמן:

תמצית שום קוטלת אמבות

סטיוארט ורון, צעיר יהודי־אמריקאי, בעל תואר ראשון בביולוגיה וסטודנט לרפואה, פגש ב־1982 ידיד שלו והלה סיפר לו, כי כאשר שהה באפריקה כמתנדב מטעם „חיל השלום" ולקה בדיזנטריית אמבות, שהיא אחת המחלות הנפוצות ביותר באפריקה ובאזורים טרופיים אחרים – נרפא הודות לאכילת שום, כפי שיעצו לו אנשי המקום.

בעיני אמהות רבות – גם בישראל – אין בכך אולי חידוש גדול. כאשר אצל ילדיהן מופיעות אמבות, מציע להן הרופא תרופה מסוימת, מטרוגיל שמה, אבל יש גם אמהות שמעדיפות להאכיל את ילדיהן החולים בשום – בהצלחה לא פחותה בדרך־כלל.

השום הוא מה שקרוי „תרופת סבתא" לגבי כמה וכמה מחלות, ויש לו אילנות גדולים להיתלות עליהם, החל בפפירוסים מצריים מן האלף השני לפנה"ס, דרך אריסטו, היפוקראטס ואריסטופאנס היוונים, פליניוס הזקן ברומא וחכמי התלמוד ועד ללואי פסטר ואלברט שווייצר בעת החדשה. גם המדע המודרני מכיר בערכו התירפויטי של השום. ידוע, למשל, שהשום מכיל חומר הפועל נגד חיידקים, פטריות ואפילו סרטן, מעכב את התהוות טרשת העורקים ומפחית את תכולת הסוכרים והליפידים בדם – ומה לא. אבל הרפואה בת זמננו לא חקרה עד כה באופן מדעי, האם ומדוע וכיצד השום פועל.

ורון החליט, בעקבות פגישתו המקרית עם אותו מתנדב מ„חיל השלום", למלא חלל זה בהשכלה. לפני כשנה פנה במכתב לפרופ' דוד מירלמן מן המחלקה לביופיסיקה במכון וייצמן ברחובות, שהוא מראשי החוקרים בעולם של האמבות ושל השפעתן הפתוגנית, בבקשה לחקור אצלו בתחום זה. בהגיעו לארץ החלו השניים, יחד עם הסטודנט מונהייט והאסיסטנטית רבקה ברמה, לטפל בנושא. הם כתשו ק"ג אחדים של שום, עד שהמחלקה לביופיסיקה נודעה לשמצה בכל המכון בגין הריחות הנודפים ממנה, ומיצו מתוך הרסק הזה, בשיטות של כרומטוגרפיה, חומר בשם אליצין. אחר־כך ניסו חומר זה בתרביות של אמבות ומצאו, כי הוא קוטל יצורים חד־תאיים אלה אפילו כשהוא ניתן בריכוזים של כלום, כדי 30 מיקרוגרם (מיליוניות הגרם) לליטר – כמו גם שני מינים אחרים, בלתי־מזיקים, של אמבות.

לחוקרים התברר גם, כי האליצין הוא חומר בלתי־יציב. כאשר מאחסנים אותו במעבדה, הוא מאבד תוך ימים אחדים את סגולתו לקטול אמבות. מאידך פעילותו נשמרת היטב ואף גוברת, כאשר מחזיקים את שמן השום בתמיסת אלכוהול במקרר פשוט, או את האליצין עצמו בהקפאה עמוקה של מינוס 20 מעלות.

פרופ' מירלמן סבור, כי האליצין פועל את פעולתו המבורכת הודות לתכונותיו המתמצנות: האמבה קולטת חומר זה לגופה והוא הורס שם אנזימים מסוימים, הממלאים תפקיד חשוב בהעברת האנרגיה בגוף היצורים האלה. ייתכן שמנגנון זה מקנה לשום גם את תכונותיו כמשמיד של חיידקים ושל פטריות מסוימים.

עתה נותר לראות, אם מחקר זה יוצל לייצור תרופה יעילה יותר נגד דיזנטריית האמבות, בלי תופעות הלוואי האופייניות לתרופות הקיימות – ובלבד שלא ידבק בה ריח השום.

גידול מלונים חורפיים במים חמים מבריכות שמש

הבריכות הסולאריות בחוף הצפוני של ים־המלח, הגדולות מסוגן בעולם, מספקות כרגע ימות השנה חשמל – בכמות קטנה, אמנם – לרשת הארצית, באמצעות המים שבשכבותיהן התחתונות, המתחממים עד לטמפרטורה של 60 עד 90 מעלות. אולם בימי החורף, בהיות קרינת השמש חלשה יותר, אין הדבר כדאי מבחינה כלכלית.

כדי שהמים החמים בחורף לא יבוזבזו לריק, הגו מהנדסים ואגרונומים ממינהל המחקר החקלאי את הרעיון לנצל אותם לחימום חממה לגידול ירקות חורפיים. ואמנם, מאז חודש פברואר השנה נקטפים כאן מלונים מזן „גליה", הגדלים בחממות אלה.

החממות נבנו על גבי מצע מנותק, משום שהקרקע באיזור זה היא מלוחה ולכן אינה ראויה [illegible] המוזרמות בצינורות פלסטיים לחממות. הצינורות מונחים על גבי הערוגות, לכל אורכן, והמים שבהם מחממים הן את מצע הגידול והן את האטמוספירה. הצינורות עטופים בשרוולים פלסטיים מלאי מים, המשמשים לפיזור החום ולמיתון הטמפרטורות.

ליד חממה זו קיימת, לשם ביקורת, חממה שניה, שפועלת באופן רגיל. התברר שבחממה המחוממת הקדימו המלונים להבשיל בשבועיים עד שלושה שבועות בהשוואה לאלה שבחממה השניה. הקטיף בה החל כבר בתחילת פברואר, כאשר המחירים של מלוני „גליה" בחו"ל הרקיעו עד 2,000–3,000 דולר לטונה, וטעמם היה משובח.

לדעת ד"ר צבי קרחי, מנהל המו"פ בבקעת הירדן, אפשר כבר בשנים הקרובות להרחיב את שטח החממות עד ל־50 דונם, ובהמשך, [illegible] למאות דונם. כן קיימות תכניות לנצל את המים החמים של בריכות השמש לגידולים חקלאיים נוספים, בנוסף על המלונים.

תושבי חיפה חרדים מגנחת

מאת אריאלה ראובני

באיזו מידה יש קשר ישיר בין זיהום האוויר ובין התקפי גנחת (אסטמה)? עשרות שאלות מסוג זה ודומות להן הפנו לאחרונה רבים מתושבי חיפה והאיזור אל צוות מומחים של קופת־חולים, במסגרת מבצע „קו בריאות", שהוקדש הפעם למחלה זו, סימניה ודרכי הטיפול בה. לשאלה על הקשר הנסיבתי בין זיהום האוויר לבין התקפי הגנחת, בעיקר אצל ילדים, היתה משמעות מיוחדת עקב הפרסומים האחרונים בכלי התקשורת על הגידול במחלות ריאה אצל ילדים בחיפה בגלל זיהום האוויר באיזור.

שלושת חברי צוות – הרופאים ד"ר ראובן ברונשטיין ממרפאת לין וד"ר אנטוני לודר וד"ר יוסף ארן מבית־החולים „כרמל" – הדגישו, כי לפי שעה אין בארץ נתונים סטטיסטיים על הקשר הישיר בין זיהום האוויר ובין מחלות ריאה, אולם הנסיון בשטח מצביע על כך, כי באזורים עם זיהום אוויר גדול – רבים הלוקים בדרכי הנשימה. שאלות נוספות שהופנו אל צוות המומחים כללו: האם מזון מסוים עלול לגרום התקפי גנחת? האם הישנים עשויים למנוע התקפים או להפחית את תכיפותם? האם שחיה עוזרת למניעת התקפים? מה מידת יעילותם של טיפולים לא־קונבנציונאליים, כגון דיקור במחטים (אקופונקטורה), טבעונות והומיאופתיה?

המומחים הסבירו, כי הגנחת היא מחלה מורכבת, שהתקפיה מתבטאים בהתכווצות צינורות דרכי הנשימה. תופעות המחלה הבולטות הן שיעול ממושך, „צפצופי" בריאות וקוצר נשימה. הטיפול במחלה הוא בראש ובראשונה טיפול מונע: הימנעות מחשיפה לגורמים של התקפים חוזרים, של הצטננות, מתח נפשי, הרגישויות אלרגניות. אך טיפול תרופתי מונע. אחת התרופות לטיפול מונע, שהתגלתה באחרונה כיעילה, היא הלומודל; לגבי אופן נטילתה יש, כמובן, להיוועץ ברופא המטפל.

בארץ סובלים מגנחת כ־6 עד 7 אחוזים מן הילדים. בכ־60 אחוזים מן המקרים, בעיקר אצל ילדים, חולפת המחלה כמעט מאליה עד גיל ההתבגרות. מתוך 40 האחוזים הנותרים – אצל מקצתם ההתקפים נעשים עם השנים תכופים פחות וקלים יותר. אצל מרבית החולים אפשר כיום להקל את המחלה על־ידי טיפול מתאים באמצעות תרופות. כן מומלץ לעסוק בספורט, בעיקר בשחיה, שבה הוצאת האנרגיה היא המוגבלת יותר מאשר בענפי ספורט אחרים. המחלה נפוצה יותר אצל משפחות הסובלות מנטיה למחלות אלרגיות.

צוות הרופאים ציין, כי המגמה כיום היא לאפשר לחולים שלקו בגנחת, ובעיקר לילדים, לנהל אורח חיים תקין ככל האפשר. כדי להגביר את התמיכה הסביבתית לחולים עורכת באחרונה קופ"ח חוגים מיוחדים לחולי גנחת ולבני משפחותיהם.

סיריוס מחליף צבעים

סיריוס, מקבוצת הכלב הגדול, הוא הכוכב הזוהר ביותר בשמים. אורו חזק פי 30 מזה של השמש, ואלמלא היה מרוחק מאיתנו כ־8.5 שנות אור, לערך פי חצי מיליון ממרחקה של השמש, היה זוהרו מאפיל עליה בשעות היום – בעוד שבפועל אנו יכולים לראותו רק בלילה, כאשר השמש מוסתרת מעינינו.

אורו של סיריוס לבן מובהק – אבל הבבלים, היוונים והרומאים הקדומים תיארו אותו ככוכב אדום והשוו אותו על־כן עם כוכב־הלכת מאדים. כיוון שסיריוס נחשב לכוכב „יציב", לא ברור מה גרם לו לשנות את צבעו תוך פרק־זמן של כלום במונחים אסטרונומיים.

שנים רבות תהו האסטרונומים על חידה זו של ה„הלבנה" המהירה כל־כך של סיריוס. במאה ה־19 נראה היה לכאורה, שנמצא פתרון לתעלומה. אסטרונום אחד גילה ב־1844, שהמסלול של סיריוס בשמים איננו מעגלי, כי אם סינוסואידי, ומכך הסיק שלכוכב זה יש בן־לוויה, המשפיע על המסלול שלו בכוח הכבידה שלו. ואמנם בן־לוויה זה נתגלה כעבור 18 שנה ונמצא שכוכב זה, אשר כונה סיריוס ב', אורו חלש פי 10,000 מזה של הכוכב העיקרי. סיריוס ב' הוא מה שמכונה „ננס לבן", המתהווה כאשר כוכב רגיל מכלה את הדלק הגרעיני שלו, נהפך למשך זמן קצר ל„ענק אדום" ואחר־כך מתכווץ. כך צצה התיאוריה, שהאסטרונומים הקדמונים צפו לא בסיריוס א', אלא בסיריוס ב', בדיוק בשעה שהוא היה „ענק אדום" ואורו אז היה חזק מזה של סיריוס א'.

אך מאוחר יותר הושלכה תיאוריה זו לסל: תהליך הפיכתו של ענק אדום לננס לבן נמשך לא כמה מאות או אלפי שנים, כי אם כ־10 מיליון שנים.

החידה נשארה, איפוא, בעינה – אך שלושה אסטרונומים אמריקאים סבורים עתה, שמצאו את הפתרון המיוחל, בעזרתו האדיבה של הלוויין הבין־לאומי העל־סגול „אקספלורר". הם כיוונו את מצלמות הלוויין לעבר סיריוס ב' ותחילה הפריכו את התיאוריה, שכוכב זה נהפך רק לאחרונה מענק אדום לננס לבן: הפיכה כזאת כרוכה בפליטת גזים המתגלים בספקטרום העל־סגול – והלוויין לא גילה שום גזים כאלה.

כיוון שכך, בחנו האסטרונומים רעיון חדש לגבי טיבם של ננסים לבנים. ההרכב הכימי של ננס לבן הוא תערובת דחוסה ביותר של פחמן וחמצן, המוקפת שכבה דקה ביותר של הליום נקי, וזו מצידה מוקפת על־ידי „אטמוספירה", דקה אף היא, של מימן נקי. מבנה זה יציב ביסודו, אבל החוקרים העלו את ההשערה, שכמות קטנה של מימן מפעפעת לעבר הכוכב והאטומים של גז זה עוברים תהליך של היתוך ומתמזגים לגרעינים של אטומי הליום, כשהפחמן והחמצן משמשים כקטליזטורים לתהליך זה. כל ריאקציה כימית כזאת כרוכה ביצירת דֶּפֶק (פולס) של חום ועקב כך מתפשטת האטמוספירה של המימן וגדלה אלפי מונים. תוך כדי כך היא מתקררת והאטמוספירה זוהרת באור אדום.

לכאורה זהו, איפוא, ענק אדום, אבל רק לכאורה. האטמוספירה החיצונית שלו מכילה הרבה פחות חומר מענק אדום אמיתי, ולכן זו יכולה להתפשט ולהתכווץ בקצב מהיר הרבה יותר. בהיעדר זרם רציף של אספקת אנרגיה קורסים הגזים החיצוניים בחזרה לתוך הגרעין במשך כ־250 שנה בלבד. כך אירע, לדעת האסטרונומים, שהכוכב הלבן ביסודו היה אמנם אדום במשך תקופה קצרה מאוד במושגים אסטרונומיים, ו„הלבנתו" התרחשה לפני כמה מאות שנים בלבד.

אם נכונה תיאוריה זו – וזהו „אם" גדול מאוד – כי אז יש לצפות, שתהליך זה ישוב ויתרחש גם בעתיד. כוכבים שעתה הם לבנים עשויים יום אחד להאדים, ולשוב ולהלבין כעבור כמה מאות שנים.

מחלוקת חלקיקים בין ארה"ב לאירופה

הנשיא רייגן אישר לאחרונה בניית מאיץ, שיהיה „הגדול מכולם" וגם היקר מכולם

מאז שלהי מלחמת העולם השניה ובמשך 30 שנה היו האמריקאים המובילים בפיסיקת החלקיקים, ופיסיקאים מארה"ב הם שקצרו את רוב פרסי נובל בפיסיקה עבור הישגיהם בענף זה. עמד להם גם החומר – לא רק הרוח. הסינכרוטרון בברוקהייבן שבמדינת ניו־יורק ומנגש (מלשון „התנגשות") האלקטרונים־פוזיטרונים במרכז המאיץ הקווי של סטנפורד (בר"ת: SLAC), שאליהם הצטרף מאוחר יותר המאיץ פרמילב במדינת אילינוי – היו ועודם הכלים שעמדו לרשותם.

אבל בשנות ה־60 החלה הבכורה האמריקאית להתערער והדרך כוכבו של המחקר האירופי. באותה עת נחנך ליד ז'נווה סינכרוטרון הפרוטונים של CERN, המרכז האירופי לחקר הגרעין, ובשנות ה־70 נחנך המנגש DORIS במעבדה לפיסיקת החלקיקים שבהמבורג. האמריקאים הוסיפו לצבור פרסי נובל, אבל האירופאים החלו להדביקם ואף לעלות עליהם. מישהו חישב, כי מאז 1979 חלה ירידה תלולה במחקר האמריקאי של פיסיקת החלקיקים, וב־1984 באו רק שליש מן הפרסומים בתחום זה מארה"ב. את התפנית הגדולה ביותר חולל, כנראה, מנגש הפרוטונים־אנטיפרוטונים בסר"ן, שנחנך ב־1981. היו אלה רוביה האיטלקי ועמיתיו, שגילו כאן ב־1983 את החלקיקים W ו־Z, שלא להזכיר תגליות חשובות אחרות במאיץ זה ובמאיץ שבהמבורג.

לאחרונה הצטרפו למירוץ גם היפאנים והרוסים. ביפאן הושלמה לא מכבר בנייתו של מנגש אלקטרונים־פוזיטרונים, שיאיץ חלקיקים עד לאנרגיה של 25 ג'יגאלקטרון־וולט (גא"ו). שתי האלומות, אחת של אלקטרונים ושניה של פוזיטרונים (אלקטרונים חיוביים), יתנגשו איפוא באנרגיה של 50 גא"ו. הסובייטים מצידם פנו לכיוון אחר, של הפגשת פרוטונים ואנטיפרוטונים. המאיץ הסובייטי מסוג זה יושלם ב־1990 ועוצמתו תהיה גדולה פי שלושה מזו של מנגש דומה, שנחנך לאחרונה בפרמילב שבארה"ב.

האמריקאים אינם רגילים, כידוע, שלא להוביל במירוץ, בוודאי לא כאשר המירוץ מתנהל בתחום מחקר שמלווה יוקרה רבה, אפשר לומר: יוקרה לאומית. ואמנם האישור שנתן לאחרונה הנשיא רייגן לבניית מאיץ החלקיקים הגדול ביותר מעודו, ה־SSC (ר"ת באנגלית של „מנגש־על מוליך־על"), נועד להחזיר את הבכורה לארצו של הדוד סם. התענוג הזה יעלה למשלם המסים האמריקאי כ־4 מיליארד דולר, מזה כ־2 מיליארד דולר להקמת המיתקן ועוד כסכום הזה למיתקנים הנלווים – גלאים, מחשבים וכיו"ב. עתה ממתין הסס"ק לאישור הקונגרס. הדעה הרווחת היא, שיש לכך סיכויים טובים, בין השאר משום שמאיץ־העל זוכה לגיבוי אדיר מצד פיסיקאי גרעין אמריקאים נודעים כגון שלדון גלשאו, שזכה בפרס נובל ב־1979, יחד עם שני פיסיקאים נוספים, על תרומתו לניסוח התיאוריה המקשרת בין האלקטרומגנטיות ובין הכוח החלש, וליאון לֶדֶרמן, מנהל פרמילב – אנשים שכוחם רב לא רק במדע, אלא גם בארגון שדולות מאחורי הקלעים. שדולה מסוג אחר, אך באותו עניין עצמו, היא של כמה וכמה מושלים בארה"ב. יותר ממחצית מ־50 המושלים כבר פנו בבקשה שהענק החדש, אשר עתיד לספק רבבות מקומות עבודה בזמן הקמתו ואלפי מקומות עבודה בזמן הפעלתו, יוקם במדינותיהם.

לפי התכנית יפגיש המנגש פרוטונים באנרגיה כוללת של 40 טרא־אלקטרון־וולט (טא"ו הוא 1,000 גא"ו). שתי אלומות הפרוטונים ינועו בכיוונים מנוגדים בתוך טבעת תת־קרקעית באורך של 96 ק"מ (לשם השוואה: האורך של טבעת LEP הנבנית בסר"ן יהיה „רק" 26 ק"מ). השטח שעליו תסגור הטבעת יגיע ל־520 קמ"ר. מגנטים ענקיים, שיקוררו לטמפרטורות הקרובות ל„אפס המוחלט" ויהיו איפוא בעלי מוליכות־על, יטו את הפרוטונים במסלולם המעגלי.

מה מקווים המדענים לגלות באמצעות הענק החדש? העיקר: הדגם הסטנדארטי של פיסיקת החלקיקים מדבר על שישה סוגי קוארקים – אבני הבניין שמהן מורכבים כל החלקיקים האלמנטאריים: הפרוטונים, הנייטרונים, המזונים למיניהם, הלפטונים (שכוללים את האלקטרון, את המואון ואת הטאו) ושלושה סוגים של נייטרינו. רוב החלקיקים האלה כבר נתגלו במישרין, וקיומם של הקוארקים הוכח לפחות בעקיפין, אף שאיש לא צילם אותם. עדיין. אולם הדגם הזה רחוק עדיין מלהיות מושלם. הוא מעורר כמה תהיות, וכדי לסלקן „זקוקים" הפיסיקאים לחלקיק נוסף, היפותטי לפי־שעה, שמכנים אותו הבוזון של היגס. לא זו בלבד שחלקיק זה טרם נתגלה; ייתכן שאינו קיים אלא במוחם הפורה של המדענים. מכל מקום, אם הוא קיים אמנם, יש לשער שהמסה שלו גדולה מאוד, וכדי להוכיח את קיומו או את אי־קיומו דרושות אנרגיות של עד טא"ו אחד, ופירוש הדבר, שצריך להפגיש פרוטונים באנרגיות של כ־10 טא"ו. זאת ועוד: אפילו יתברר לבסוף, שבוזון היגס לא היה ולא נברא – יש סיכוי מצוין לחוקר שיעבוד במאיץ החדש לסרוק את כל ה„איזור" העלום בין האנרגיות ה„נמוכות" שמשיגים המאיצים בני ימינו ובין האנרגיות האדירות של הקרניים הקוסמיות, המיוצרות – לפי העגה השגורה בפי המדענים – ב„מאיץ הגדול בשמים".

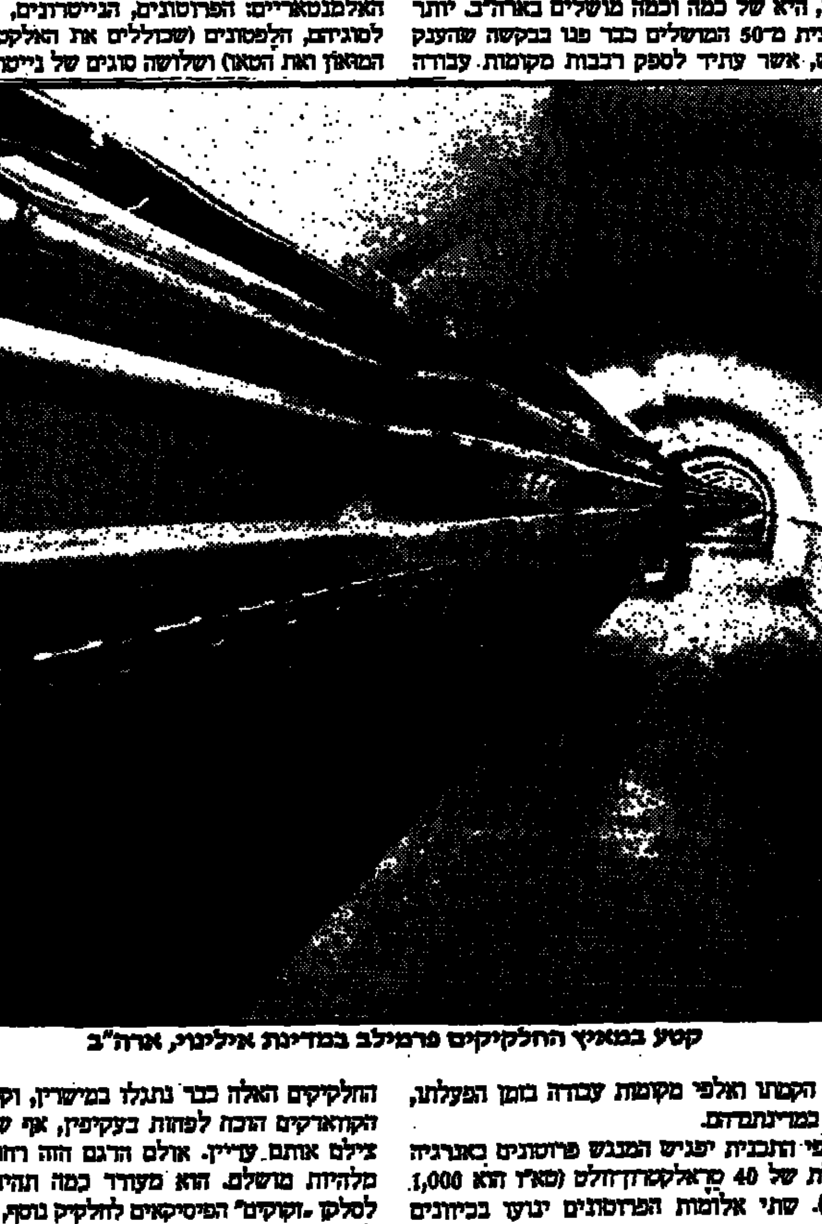

קטע במאיץ החלקיקים פרמילב במדינת אילינוי, ארה"ב

כיצד מגיבים האירופאים על התכנית האמריקאית השאפתנית? מנהל המחקר בסר"ן ג'ון תֶרשר בירך על כך, שארה"ב מוכנה להשקיע משאבים רבים במחקר בסיסי – מחקר שיישומיו המעשיים אינם נראים לפי שעה בעין. ואילו חוקרים אחרים באירופה מתייחסים בהסתייגות מובהקת וטוענים, שכל מה שמבקשים להשיג בסס"ק – אפשר להשיג גם, ובמחיר נמוך יותר, במאיצים של היבשת הישנה, שחלקם כבר עומדים על תילם, חלקם נמצאים בשלבי בניה (כגון מנגש האלקטרונים־פוזיטרונים לא"פ, שיושלם ב־1989) וחלקם אפשר יהיה לבנות ללא מאמץ גדול במיוחד. אנרגיות ההתנגשות בלא"פ יהיו אמנם רק 120 גא"ו, כלומר כמאית מזו המתוכננת בסס"ק, אבל במנהרה הנבנית עתה בשביל מאיץ זה יש מקום למאיץ נוסף, שיאיץ פרוטונים בדרך דומה לזו המתוכננת בסס"ק. קוטרו של מאיץ זה יהיה אמנם רק 27 ק"מ, כלומר פחות משליש מזה של סס"ק, אבל אפשר יהיה להשיג בו, הודות לשימוש בדור חדש של מגנטים אדירים, אנרגיות של כמעט 20 טא"ו, כלומר כפליים מאלה המתוכננות בסס"ק. יש גם הצעה נוספת: לבנות בסר"ן מאיץ אלקטרונים קווי, שיפעל באנרגיה של 1 טא"ו. חוקרים באירופה טוענים, כי עדיף להאיץ אלקטרונים או לפטונים אחרים, במקום פרוטונים: ראשית, היות שלאלקטרון יש לו מסה קטנה פי 2,000 בקירוב מזו של הפרוטון, האנרגיות הדרושות להאצתו קטנות הרבה יותר, ושנית: ההתנגשויות בין אלקטרונים יניבו כנראה תוצאות מאלפות יותר מאשר ההתנגשויות בין פרוטונים.

ועוד טענה כבדת משקל בפי חלק מן החוקרים באירופה: תיאוריות מתמטיות ופיסיקליות באות והולכות. ייתכן, איפוא, שהתיאוריה העומדת בבסיס בנייתו של סס"ק תמָּר בתיאוריה אחרת עוד לפני שיושלם המאיץ החדש, ואז תועלתו תהיה מפוקפקת ביותר.

ובכן יש הטוענים, באירופה וגם מעבר השני של האוקינוס: בניית מאיצים שממדיהם הולכים וגדלים מודרכת לא רק על־ידי מניעים מדעיים, אלא גם על־ידי מניעים לאומיים. היה זה דווקא המדען האמריקאי לדרמן שהעלה את הרעיון לבנות מיתקן אחד ויחיד בעולם לחקר החלקיקים האלמנטאריים, שמדענים מכל מדינה שהיא יוכלו לערוך בו את מחקריהם. אחרי הכול, המדע – בוודאי המדע מסוג זה – הוא על־לאומי. אבל רק מעטים סבורים, כי יש סיכוי להגשמת התכנית הזאת. האינטרסים הלאומיים – או, אם תרצה, הגושיים – עדיין שרירים וקיימים גם בחקר רזי היקום, בתחום פיסיקת החלקיקים כמו בתחום החלל.

כוכבים ולילות

קולנוע

הוליווד וייטנאם

„פלטון". במאי, אוליבר סטון

„פלטון" הוא סרט־מלחמה מרתק. מי שאוהב סרטי־מלחמה עקובים מדם, מתח, עלילות גבורה, לוחמים גבריים וסצינות קרב צבעוניות ייהנה מאוד. זאת כמובן גם הצרה. „פלטון", שכבר נכתב עליו רבות, הוא סיפור מלחמה שכל מקורותיו ז'אנראטיים. ציפיתי לסרט־מלחמה אמיתי ומצאתי סרט גבורה. אמנם המלחמה מטורפת, האמריקאים לוחמים בעיקר נגד עצמם, אבל המסגרת הסיפורית שחוקה מאוד. לא ציפיתי למלחמה בסיפור הירואי לגעוסות המחלקה ומוצאותיה בעת מבחן.

כמו בסרט המלחמה שפירנס את התעשיה ההוליוודית שנים רבות גם בסרט זה, המוצאתי כביכול, המלחמה היא בימת מבחן מרתקת לשני מחנות ותיקים מהקולנוע הרפרטואר: זאבי הקרבות הוותיקים מול בשר־התותחים הטרי שהצטרף למערכה עם פתיחת הסרט. על הקונפליקט הזה עומד הסיפור, ואילו היה עלי לקטלג את מספר עלילות הגבורה שמיצו אותו הייתי צריך להמציא רשימה של כמה מאות סרטי־מלחמה, ביניהם אפילו כמה טובים, כמו „במערב אין כל חדש".

„פלטון" מזכיר לי את „המטרה בורמה" ו„סרג'נט יורק" יותר מאשר את „אפוקליפסה עכשיו" או „צייד הצבאים". המלחמה אמנם אכזרית מאוד. יש המאבדים את שפיות־דעתם, כמעט כולם רוצים הביתה לאמריקה, פוחדים מהאויב הסמוי, ועם כל הנרגנות הזאת, מצטברת, בסופו של עניין, נימה פטריוטית מעייפה כבעבר. אין ב„פלטון" הערצת גיבורים והלבאריה, נוסח „הכומתות הירוקות" או סרטי המלחמה התעמולתיים של הוליווד. הגיבורים העייפים האלה לא מדקלמים שירי אהבה לאמריקה, המשחק והדיאלוג ריאליסטיים על גבול ההקלטה, אבל כל אלה אינם מבטלים גם בסרט זה את צביון סיפור הגברים, בנוסח מסורת סרטי המלחמה. אינני בטוח אם הצלחתו של סרט אנטי־מלחמתי כביכול זה אינה נובעת גם הפעם מאהבה מוכרת לגברים חמוצים צרובי אבק־שריפה. יש משהו הרפתקני, מבוצע מאוד, גם בתיאורי המלחמה של סרט זה.

הסרט בונה סיפור מתח עשוי היטב שבמהלכו לא נמלט הצופה מהאולם ברגשות תיעוב והלהלה אלא נשאר רתוק לכיסאו כדי לדעת, כרגיל, מה יקרה ליקיריו הגיבורים, לחבורת הגברים המדליקה הזאת. מי יחיה, מי ימות ומה יהיה סופו של הסרג'נט הסדיסט חובב ההרג.

זאת הצרה. „פלטון", עם כל כוונותיו הנאצלות, הוא סרט מסחרי לקהל לקוחות רחב. יש לעניין את הצופים, לרתק אותם, להשיג הזדהות, וכך, כבעבר, אנחנו מוזמנים למלחמה כסיפור מאורגן היטב עם דמויות ציוריות, דרמטיות מאוד, והויה זו מבטלת מלכתחילה את סיכוי הרצינות, את תיאור המלחמה כמות שהיא, ובמקומו מעניקה לנו מלחמה כסיפור מעניין. מלחמות מעניינות רק מבחוץ, דרך פריסמה נרטיבית, וזה כמובן ההבדל המר בין מלחמה למלחמה למען הצופים. מרחצי הדם של „פלטון", הרפיסים המילוליים, האמריקאים המבועתים, כולם עיטור סיסמתי לסיפור מלחמה ששרותו אקשן ציורי מתח, עתיר קטשופ. במהלך העלילה מנסה הצופה לבודד ולנחש את סופו של קונפליקט דרמאטי כמו זה שבסרטי מלחמה „טובים" מהשורה, „זעקת הקרב", „האיש", „אדם במלחמה". מעבר למעטה הריאליזם מצאתי בקלות קטלוג עבה של דמויות וקונפליקטים מתבניתיים: הטירונים מול הותיקים וכל עולם הקלישאות הסיפוריות הנלווה למוטיב זה. הסרג'נט המצולק אוהב המלחמה, פליט מרחצי דם שכלום לא יהרוג אותו (תום ברינג'ר) מול ותיק קרבות אוהב המחלקה שגם הקטל היומי לא חיסל את אנושיותו. שני אלה מתנגשים כרגיל בסצינה קשה שתכליתה להעמיד את שני אבות־הטיפוס זה מול זה, אנושיות שפויה של המודל הטוב מול פרגמטיזם ציני שכלו הישארות תקפה.

והנה עוד כמה סטריאוטיפים: המפקד הטרי מהמכללה הצבאית, שדינו כרגיל להתנגש עם הסרג'נט הקשוח למוד המלחמה, להטיח על עצמו הרבה בוז, להישבר תחת לחץ ולהביא על המחלקה אסון קרב שכולו נובע מריחוקה של המציאות תחת אש מבית־הספר לקצינים. כמה פעמים כבר ראיתם את הקונפליקט הזה?

אפשר להמשיך ולמנות: הכושי הטוב מהגטו, השמן שנרדם במארב, אוהב־המלחמה שמצא לו מקום להתחבא בו מפני הזיים, הפחדן המוולקני, הפורטוריקאי, הטירון ממשפחה טובה, המתנדב התמים, מי לא? הרשימה ארוכה. אין אלה דמויות אלא סטריאוטיפים משוחקים היטב. הדיאלוג והחליכים החיצוניים של הסרט, קשקושי השיחה, הלהג, איכות השפה שבגוחה, כולם בעלי תבונות ריאליסטיות חוקות, מטעות מאוד. קשה לחשוב שדיאלוג ספונטני זה כתוב ומשוחק בחזרות מול המצלמה. גם הליכי ההתנהגות, בעיקר בסצינות הפעולה, הקולות, האנדרלמוסיה המסכנתה המכוונת של המצלמה, כולם נועדו לצייר אשליית מציאות מבלבלת, עולם חזותי שתמונותיו לא נועדו לסבר את העין המצלמה. אבל הישג זה, עם כוחו החזותי, אינו משרה הרגשת מציאות, שכן זו בסופו של עניין עומדת לא רק על מראה הדברים, גינוני התנהגות ואפילו תמונות זוועה מחליאות, אלא בעיקר על הליכי מבנה והתפתחות. אלה, עם כל יומרנותו של „פלטון", שאובות כולן ממתכונת המלחמות ההוליוודיות, ואפילו לרגע אחד אינן מסתירות את אופיין הסיפורי היזום, את ההליכה בשביל ז'אנראטי כבוש ומבוצע בגינוני ריאליזם פסבדו.

„פלטון" אינו סרט התעודה ששמעתם עליו. לא מצאתי קשר בינו ובין הרעש סביבו. מעשנים קצת נפט, אבל אין תאור נוקב של הנגע. האמריקאים יורים זה בזה, אבל אופיו של המעשה הזה דרמאטי, סיפורי, קונפליקט בין שני גברים במערבון או בסרט־מאפיונרים מהשורה. הסצינה המרכזית, טבח הכפר הווייטנאמי כמו במאי לאי, חוסכת מהצופה את המעשה כפי שהיה במציאות ובמקום לשחזר את מה שקרה שם (הרי בביקורת עצמית עסקינן) היא מסתפקת ברצח אשה אחת, ואקט זה, עם כל אכזריותו, הוא בסיס הקונפליקט בין הסרג'נט הטוב לסרג'נט הרע. המלחמה כמלודרמה. בסרט המלחמה הבנאלי („פלטון" אינו רחוק ממנו) פורץ קונפליקט זה על רקע נסיונו של הרשע לאנוס שבויה יפה.

„פלטון" הוא רק סרט יומרני. כשלונו כסרט מלחמה רציני נובע מנסיונו להיות דבר והיפוכו, להעניק לנו מלחמה נוראה וגם מעניינת, לצלם גבורה ולנפנף באנטי־הירואיות, בקיצור, לנסות לפגוע בקופה ובמציאות בעת ובעונה אחת. אפשר לכוון אל השתיים עם נושא שמעצם הוויתו אין בו פלצות אלא למי שדם ואש מושכים אותו, ואם כבר כך, מדוע לא ג'ון ויין? סרט וייטנאם הטוב ביותר הוא עדיין „אפוקליפסה עכשיו". קופולה ויתר מלכתחילה על מלחמה ריאלית, ובמקום להעמיד מול המצלמה גוויות מרוטשות בסיטונאות בחר לתאר את האימה והבלבול בשלשלת סצינות סוריאליסטיות, לפעמים בהומור קריקטורי, לפעמים בפלצות ציורית. שבאת־מלחמה כסיפור עלילה מרתק טובה רק לעסקים.

יגאל משיח

חנה מרון מביימת את „מדיאה"

„מדיאה" ו„אנטיגונה", הנשים המפורסמות ביותר בטרגדיה היוונית, יעלו, החל בשבוע הבא, באולם ההצגות של „בית צבי". את „מדיאה" מביימת חנה מרון שגילמה את דמותה של מדיאה לפני מספר שנים; בהצגת בית־הספר למשחק תגלם את דמותה סנדרה שוהולד, תלמידת השנה השלישית. את אנטיגונה, בבימויו של עודד כאורי, תגלם אלונה קמחי, גם היא תלמידת השנה השלישית. שתי ההצגות יעלו גם בבקרים כדי לאפשר לתלמידי תיכון לצפות בהן במאורגן.

והגלגל מסתובב במסגרת ארועי הרחוב אשר נערכים בחג הפורים מצפה לירושלמים אשר יגיעו מחר לרחבת תחנת הרכבת, ליד תיאטרון „החאן", חוויה תיאטרונית־קרקסית מיוחדת במינה: „חבורת הגלגל" – קבוצת בני נוער מבית הספר לאמנויות בירושלים, בהדרכתו של שחקן החאן יהודה אלמגור, תציג מופע רחוב מיוחד, תוך כדי שימוש בגלגל ענק אותו בנה אורי גלקין. המופע משלב קטעי קרקס ותיאטרון, ליצנות רחוב והפעלת קהל – הכל באווירה פורימית הולמת.

מחול

קיטש מהודר

באלט בית האופרה של וינה: מחולות ויזנטאל, שיר ערש, תמונות וינאיות (תוכנית א'), יום ד', היכל התרבות.

השממון נמשך לאורך זמן בלתי סביר בחלקה הראשון של התוכנית, המוקדש לשלושה מחולות שיצרה הכוריאוגראפית גרטה ויזנטאל למוסיקה של יוהאן שטראוס (ואלס אופ. 388), שוברט („העלמה והמוות") ופרנץ ואלמהפר (מתוך „הלא יוצלח בירנה"). הכוריאוגרפיה המשעממת והאפרורית מטילה נמנום קל שממנו מתעשתים רק לקראת המחול "שיר ערש" שיצר ירי קיליאן, מגדולי הכוריאוגרפים של המחול המודרני.

„שיר ערש" הוא מחווה לקונצ'רטו לכנור ותזמורת של אלבן ברג. התנועה שיצר קיליאן נאמנה למוסיקה של ברג. המחול כולו דרמטי מאוד, טעון אווירה מאיימת של אסון קרב. שלוש רקדניות מצוינות – אורסולה שאמיים, יולאלנטה זיימריר, מאריה לואיזה יאסקה – מבצעות את תפקיד הנערה מאנון גרופיוס (בתם של אלמה מאהלר ופרנץ ורפל שנפטרה בגיל צעיר ממחלה קשה). אווירת התקופה – אמצע שנות ה־30 – מעוצבת היטב בתפאורה ובתלבושות שיצר ג'ון פ. מקפארליין. „שיר ערש" היה חלקו המרגש היחיד של הערב הזה שנחתם באנטי־קליימקס הקליל „תמונות וינאיות" של הכוריאוגרפית גרלינדה דיל למוסיקה של יוזף שטראוס ויוהאן שטראוס האב. זהו קיטש במלוא הדרו: סמגוני, עשיר בתפאורה (של פאנטליס דסילאס) ובתלבושות יפהפיות של אליס מרי שלינגר. המחוות התיאטרליות של חצר הקיסרות מעוררות תחילה גיחוך קל, אך בהמשך נסחפים למתקתקות הנוסטלגית הזאת. אם כבר קיטש, שיהיה מושלם כמו הקיטש הזה: עלמים צעירים חנוטים בבגדי חצר ונערות מהממות ביופיין הבהיר. הביצוע הוא השלמות עצמה. מתבלטים כאן בריגיטה שטאדלר, מאריה לואיזה יאסקה, מרגרט קראוסר, מיכאל פיניש, לודוויג קארל ויאנוש מלנאר.

מירי פז

טובים השניים

על אף כל חוקי ההסתברות, מתברר שסמי דייוויס הבן וג'רי לואיס, משרידי תור הזהב של הבידור האמריקאי הגדול, מעולם לא הופיעו יחד על במה אחת. העוול יתוקן בימים אלה באולם המופעים ההדור של מלון „באלי" שבלאס וגאס. לואיס ודייוויס נראים כאן במסיבת עיתונאים משותפת, דקות מספר לאחר קבלת המתאה המקדמת.
צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס".

בקצרה

• מוסיקה צעירה מבוסטון. בחודש הבא תגיע לארץ תזמורת הנוער הפילהרמונית מבוסטון בה מנגנים 80 מוסיקאים בגילאי 12־18. בית הספר התיכון המוסיקלי, שליד האקדמיה בירושלים, יארח את התזמורת בביקורה בארץ. המנהל המוסיקלי של התזמורת ומייסדה (1973) הוא בנג'מין זנדר שמנצח היום גם על הפילהרמונית הצעירה של בוסטון. בארץ תופיע התזמורת במסגרת תיאטרון הנוער בחיפה, פסטיבל עין־גב, תיאטרון ירושלים ובסדרה לנוער של הפילהרמונית.

• תיאטרון חיפה בנצרת. במסגרת שיתוף הפעולה בין „אמנות לעם" והתיאטרון העירוני חיפה ייערך, החל ב־20 בחודש שבוע תיאטרון בנצרת עילית. במסגרת השבוע יועלו הצגות תיאטרון חיפה וכן ייערכו מפגשים עם תלמידים ועם תושבי העיר בבתיהם וכן יוצגו תערוכות במרכזים הקהילתיים.

• קונצרט חגיגי מיוחד של הפילהרמונית הישראלית יתקיים הערב, בבנייני האומה בירושלים, במסגרת אירועי שנת ה־75 לייסוד ארגון נשות „הדסה". התזמורת תנגן בניצוח מנדי רודן והסולנית תהיה הכנרת הרגולה אודיה הגרל. בתכנית: „תהליכי" מתוך הסימפוניה הראשונה של פאול בן־חיים, הסימפוניה השביעית של בטהובן והקונצ'רטו לכינור ולתזמורת מאת ברהמס. הקלטת הקונצרט תשודר ב„קול המוסיקה" ביום ג' הקרוב (20.30).

• היינץ הניש, פרופ' לניצוח מהנובר שבגרמניה, עומד להגיע לארץ כאורח „זמרי קאמרי". עמם יופיע, החל ב־24 בחודש במסגרת סדרת „קול הקהלות".

• בימים אלה מבקר בארץ הכוריאוגרף ההולנדי יאן לינקנס העובד עם „הבאלט הישראלי" על יצירה חדשה שלו למוסיקה של בוסלאב מרטינו, אשר חוברה במקורה עבור הבאלט ההולנדי הלאומי באמסטרדם.

קולנוע בטלוויזיה

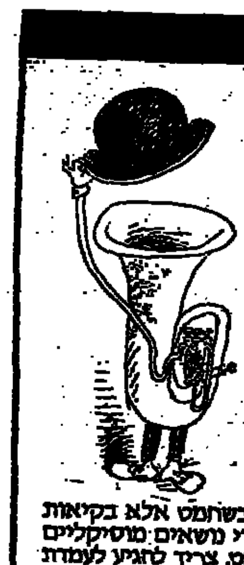

„אלגרו" (20.02). בשעשועון המוסיקה „אלגרו" (מנחה ומפיק – יצחק שמעוני) הערב יופיע, בין השאר, נגן הטובה של הפילהרמונית שמואל הרשקו, שינגן את הקטע הווירטואוזי „בתנועה מתמדת" (פרפטום מובילה) מאת פגאניני וקטע מקורי לטובה. הפעם יתמודדו בתכנית שני צוותים של מדענים מכובדים. ממכון ויצמן: הפרופסורים מאיר שניצקי (ביופיסיקה), אורי קרשון (פיסיקה) וישראל סילמן (נוירולוגיה) ומהאוניברסיטה של תל אביב: פרופ' יעקב לנגי (מיקרוביולוגיה הומאנית), ד"ר ראובן שדה (מתמטיקה) וד"ר הרי גולומב (ספרות כללית).

בתכנית: „משחק שחמט מוסיקלי" מאת אורי קריב, שאינו דורש שליטה בשחמט אלא בקיאות מוסיקלית. כלי השחמט מיוצגים על־ידי נושאים מוסיקליים מתאימים וכל צוות, המצייר בלוח שחמט, צריך להגיע לעמדת מט. במשימה אחרת מופיעים המתמודדים המלומדים במסיכות של בעלי חיים (שהוכנו על־ידי מעצבת התלבושות יעל כץ) ועליהם להגיב מיד למשמע הצלילים המסמלים אותם. מצב רוח עליז נוצר כאשר צוות שואל צוות וכמה מהמתמודדים מנגנים ומציגים חידות שהכינו בעצמם. „שלישיית מכון וייצמן" מופיעה בקטע לכינור לפסנתר ולתוף בידואי (כתחליף לכלי המקורי שהצוות התל אביבי צריך לגלות את זהותו). כרגיל משתתפת התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור בניצוח יצחק שטיינר. המשדר הוקלט במופע פומבי בתיאטרון ירושלים.

ישראל דליות

שידורים

בעריכת זאב פרי

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.03 שעת כושר.
09.15 פרפר נחמד: להיות מישהו אחר.
09.40 סיפורים מן העולם: האב גנגולד דה בטנטוס.
10.05 וינטון מרסאליס: החצוצרן בהופעה פומבית עם להקתו בפסטיבל הג'ז הבינלאומי במונטריאול.
11.00 סרט קולנוע: „איש הצעצועים".
12.35 בעלי החיים המופלאים.
1.25 לוחל הדרך.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 הבציה: קרנבל, סיפור אהבה.
3.30 רחוב סומסום: המגילה.
4.00 זהרה.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

כללית

5.30 „מתגלגלים" – תכנית שלישית: „יש קהל".
6.00 „לאקי ברימזלי" – שם הפרק: „בצל התרנגולים".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 עם הכוכבים – עם הצמד החם (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – בעולם: בצרפת פיתחו לב מלאכותי מיוחד העשוי פחמן; בישראל: במכון קזאלי שבאוניברסיטה העברית פיתחו מימן שאינו גורם לזיהום אוויר, ושאין סכנה בהובלתו או בשימוש בו (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „אלגרו" (ראה מסגרת).
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „שושלת" – פרק 35: בלייק קרינגטון מקבל ידיעה, שבנו סטיבן נאסר בשל מגע הומוסקסואלי. אלקסיס משיבה לסטיל קולבי בזוב על הצעת הנישואין שלו. פאלון מספרת לג'יק מלסקי, כי החליטה לנסות ולשקם את חייה עם בעלה ג'ף קולבי. ג'יק מוסר לקלאודיה את הידיעה שגופת בתה ובעלה נמצאו בג'ונגל באקוואדור. הלומה מן הידיעה, קלאודיה מספרת את האמת, שהאקדח שהיה בידיה פגע בה. מריבה קשה פורצת בין בלייק לסטיבן בבואו מן הכלא.
10.20 פרק צ'שוש – „עיניי ספרות". מנחה ירון לונדון.
11.00 „גבול המדמדומים" – פרק שלישי: „זיקית". ספינת חלל שבה מטמע, אחד המכשירים שבה מוליך צורה התפקיד.
11.25 חדשות הלילה.

סדרת טלוויזיה על־פי הרומן של ארתור קסטלר „גנבים בלילה" תופק בישראל בהשקעה של ארבעה מיליון דולאר. הסדרה, שתצולם בחודשים אוגוסט עד נובמבר 1987, [illegible] 200 אנשי צוות [illegible]

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניגונה – מוצרט: קונצ'רטו בדו מג'ור לאבוב ולתזמורת ק. 314 (פייר פיירלו / תזמ. הקמרית האנגלית / ז'אן פייר רמפאל מנצח); מנדלסון: שלישיה ברה מינור לכנור, צ'לו ופסנתר אופוס 11 (שלישיית מאלאקאלסטר); דריוס מיו: „סקרמוש", סויטה לשני פסנתרים; סויטה עממית ספרדית; [illegible] אופוס 112.
09.00 קונצרט „בוקר" – [illegible] „האיילות", בלט [illegible] פילהרמונית עם המורים האמבדורים / רודריגו: סרנדה קונצרטית לנבל ולתזמורת וו. זכלטה, נבל + תז. רדיו ברלין / א. מרצנדורפר; רימסקי־קורסקוב: קפריצ'ו ספרדי (תז. רדיו מוסקבה / ולאדימיר פדוסייב); פגניני: קונצ'רטו מס' 2 בסי מינור לכנור ולתזמורת (א. מרקוב / תז. רדיו מוסקבה / ג. רוז'דסטבנסקי); ביזה־שצ'דרין: „כרמן", סויטה; [illegible]; הייכל / ז. מהטה; הצ'טוריאן: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת (ג'. גלוויי / הפילה. המלכותית / מיגנוזון צ'ונג); גונו: המוסיקה לבלט מתוך „פאוסט" (הפילה. של ניו־יורק / ל. ברנשטיין).
12.00 אמנים באולפן – הלל זרות צבי, צ'לו ופסנתר – בתוכנית: סונטה מס' 4 בדו מג'ור, אופוס 102/1; קודאי: סונטה לצ'לו סולו, אופוס 8.
13.05 בהאזנה ניגונה – ויליאם קרפט: סויטה מתוך המחזה „הדיבוק" (תזמורת פאוליני בהדרכת רוי גודמן ופטר הולמן); בתוכנית 12 מנאטים; מוצרט: רביעיית אבוב במה מג'ור, ק. 370 רביעיית חליל ברה מג'ור ק. 285 (מ. בורד / מ. דבוסט ודיוידים); ברוקנר: קונצ'רטו לכנור בסול מג'ור (וודה ויידמן / תז. סימפ. ים / בנזם ויידלנ); היידן: סונטה בסול מג'ור לצוגב (פרנץ האולבק).
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – גלברוך: שלישייה (ש. לוזה, צ'לו / א. מלמד, כנור / ע. צבי, פסנתר); דב כרמל: „קליידוסקופ" (תז. סימפ. ים רשה"ש / ה. רוברטסון); ז'ק בנק: „מהופכות" (א. ברנדסן, מצו־סופרן / ז. לוצקי, פסנתר / צ'. באטלר / א. ארצב / ל. כוק מהמנצרות / ק. קרון / ר. הרדר / א. שפירא, כלי־הקשה / ג'. פרנקס־וויליאמס).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – מרק אנטואן שרפאנטייה: „טה־דאום" (ס. לוט, סופרן / א. הרי, סופרן / צ'.

ברט, אלט / [illegible] רובינסון, בס / מקהלת קינגס קולג' קיימברידג' / תז. האקדמיה סינט־מרטין / ס. לדג'ר); ליש: יאנאצ'ק: מיסה גלאגוליטית (א. דרמשטט סופרן / ר. דודקובה, אלט / פ. ליבורה, טנור / ר. נובק, בס / המקה. הפילה. של פראג / תז. הפילה. הצ'כית / ס' צ'ארלס מקרקאס); היידן: „מיסה לעיתות מלחמה", בסי מג'ור (י. כלגן, סופרן / ב. פסנבורה, אלט / ק. אנגוס, טנור / ה. מוסין, בס / מקה. ותז. סימפ. של רשה"ש הבווארית / ל. ברנשטיין).
18.00 בלייר ערב עם התזמורת שלוש ההורסקות מספר של הקסר בריליה.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינגרלוד – רצף מוסיקלי.
20.30 הגבורים מתחפשים.
21.30 אפרטה.
22.30 מן המקורות – שירי פורים של היהודים הספרדים.
23.00 מחזורי יצירות – רחמנינוב: פרלודים לפסנתר; צ'ייקובסקי: שירים.

רשת א'

12.05 מעורב ירושלמי – עם חופני בוק.
15.05 שירים לפורים.
16.05 דו־דיעשרה – מגזין נוער. כתבי נוער מדווחים על המתרחש בסוף השבוע.
17.10 שירים לפורים.

שמעתי המלצתי

אוהב מאוד את הב־צגת הבוקר „המשמרת בוקר" עם מיכל ניב ואת הכוכב של יואב קוטנר בשעה שבע בע־רב. „בגלי צה"ל". אלה תוכניות לטעמי הטובות [illegible]

רשת ב'

14.06 לראות או לא לראות – יומן חדשות לתרבות ולאמנות.
15.05 רגעי קסם.
16.05 השתייה כרת – מקראות ופזמונים לפורים.
18.06 על הפנים – קטעים נבחרים מתכנית היחיד החדשה של יהונתן גפן.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.06 אומר בשבתם – פיוטים ושבחות חגות ספרדיים.
22.05 בשקיה הזקרם – מבחר שירים ביידיש, המפעם לקט שירים לפורים.
23.05 צלצל שלישי – שבועון לאמנויות בשידור חי.
18.15 קריאות במגילת אסתר – שידור חי מבית־הכנסת בירושלים.
22.05 עד לא ידע – [illegible] די – ויקוריים.

רשת ג'

11.05 קרנבל – שירי־סמבה בלבוש עברי.
12.05 „גיסל חי" – שש עשרי וטוני פיין בשידור מדירמי מקריית השמונה בהנתניה.
14.06 היום אני שמח – שירים עבריים.
18.06 מצעד המצעדים הלועזיים.
21.05 שבעון של מסיבה – משדר מיוחד לפורים.

גלי צה"ל

09.05 קפצונים – עם רוני בן נאב.
11.05 בכן לפורים – עם מנחם ויגדורוב.
13.05 מהווה מה יש – עם ארז טל.
18.05 הדרך – עם חנה לסלאו בתכנית הפורים „בתוך ישרי".
19.05 מה שהיה היה – מפגש היסטורי הגרבש של דמויות „מה יפר" בריפום. (יהונתן, האיש הקטן ועוד).
20.05 „על הרבש ועל הכישאף" – שירים שהתנגרה אותנים. תוכנית מיוחדת לפורים עם אביבים שונים.
22.05 סבבבבסים.
00.05 צלילי לילה פורימיים.

לקראת שידור

אופרטה „קול המוסיקה" [illegible]

ישראל דליות

סרטים

האחרון שראיתי

סרט קולנוע, כבר לא ראיתי מזה כחמש שנים. אני ממש לא זוכר את הסרטים שראיתי. אז את היצר לסרטים אני מספק בצפייה בסרטים בטלוויזיה.

אריה זיוף,
יו"ר מועצת ההימורים

■ תל־אביב

אסתר: שוטר במשרה חלקית 9.40, 7.15, 5
אלנבי: סגור לרגל שיפוצים. סרט הפתיחה: ילדים חורגים לאלוהים
בית ליסין: שוק אותה סם 11.15
בן־יהודה: ניפגש בחוף 10.30, 8, 6, 4, 2, 11
גורדון: סיגליות הן כחולות 9.30, 7.15
גת: ג'ק פלאש המקצץ 9.40, 7.15, 5
דיזנגוף 1: שיחות מלוכלכות 9.40, 7.15, 4.45, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: המשימה 9.40, 7.15, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 4.45, 1.30, 11 / מנה ליוה 9.40, 7.15
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: נפגש בחוף 7.15–9.30 / הצגת חצות – סקס
הוד: עוץ לי גוץ לי 4.30, 11.00 מופע פורים
הקולנוע נבית ציוני אמריקה: ג'ינג'ר ופרד 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45 / במבי 2.30, 12.30, 10.30
חן 2: בישוע אתמול היום 9.45, 7.30 / במבי 6.15, 4.45 / דמבו 2.30, 12.30, 10.00
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.35, 7.35, 5 / תעתועי שחר הזקן 2.30, 12.30, 10.00
חן 4: מלקולם 9.40, 7.30 / אלדין ומנורת הקסמים 5, 2.30, 12.30, 10.30
חן 5: הטיסה בעינה 7.30, 5.00 / קטיפה כחולה 9.40 / הישמיה הדוכן 2.30, 12.30, 10.30
לב 1: מפרץ מוסקיטו 9.40, 7.15, 5, 2
לב 2: קין 9.40, 7.40, 5, 2
לב 3: בגר בי 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: הקשר הגורבני 9.40, 7.30, 5, 2
ליסוה: להתחתן שנית 9.30, 7.15 / שכם רב המערות 2.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: הורה לנקודים 9.30, 7.15
סינן (לשעבר אלנבי): הבעיה השלישית שלי 9.40, 7.30
סינמה 1: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: בובה 9.30, 7.15, 4.30
סנוריה: סגור לרגל שיפוצים
פאר: תלונות מתוקים 9.30, 7.15, 4.30
פריז: במי בלו 9.30, 7, 4.15, 2, 11.45 / 11.30 חמים וטעים
צפון: סגור לרגל שיפוצים – סרט הפתיחה: עם הנדר
שפוף: פלאטון 9.30, 7.00, 4.15
תמוז – רמת־אביב: ואישה העדינה... לעזאזל
תבלות: דקה להצות 9.35, 7, 4.30
תל־אביב: הצעיר מארץ האש 9.30, 7.15, 4.30

■ ירושלים

אדיסון: הצעיר מארץ האש 9, 7, 4.30
אורגן: שוטר במשרה חלקית 9.00, 7.00, 4.30
אוריון 1: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30 / אבבי 12.30, 10.30
אור 3: ג'ק פלאש המקצץ 9, 7, 4.30 / צרות ברזולות בצינה מאן 12.30, 10.30 / הכבוד של פריצי 11.30
אור 4: ג'ק פלאש המקצץ 9.00, 7, 4.30 / קארטה קיד 12.30, 10.30 / 11.30 נשר הכרך
אור 5: דמעות של שתיקה 8.30 / רמז 6.45, 4.30 / חברים צמודים 12.30, 10.30 / מלון ניו המפשייר 11.30
אור גיל: צבע הכסף 9.15, 6.45, 4.15 / מרי פופינס 12.30, 10.30
בית אגרון: מרון בניו־יורק 1.00, 10 / בילבי 2.30, 11.30 / צלילי המוסיקה 4.15 / סדי ביתור, העבער ששגע 8.45 בבנות 10.30
האולם הקטן בבנייני האומה סגור
הבירה: הקשר הגורבני 9.15, 7.15, 5.15
כוכב: פלאטון 9.15, 7, 4.30
מיטשל: הזבוב 9, 7 / עוץ לי גוץ לי 11.00
סמדר: המכבנה הישפופה שלי 9.15, 7
עדן: ניפגש בחוף 9, 7, 4.30, 12.30, 10.30
רון: מפרץ מוסקיטו 9.15, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: הכוורת – סרט ספרדי 9.15, 6.45

■ חיפה

אורה: פלאטון 9.00, 6.30, 4.30
אורלי: להתחתן שנית 9, 6.45 / תעתועי שחר הזקן 4.30, 11
אמפיתיאטרון: הנועים במלכות 9.15, 7, 4.30
ארמון: שוטר במשרה חלקית 9, 6.45, 4.30
חן: מלקולם 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 1: נפגש בחוף 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: ג'ינג'ה איש העם 9.30, 7.15, 4.15, 11.00
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00, 4.30
קריסתרה: השבבן סופי 9.30, 7.15, 4.30
רון: הצעיר מארץ האש 9.00, 6.45, 4.30
רב גת 1: צבע הכסף 9.15, 6.45, 4.15 / במבי 12.30, 10.30
רב גת 2: אל תקרא לי לבן 9.15, 7.00 / 4.30 / במבי 4.30 / עליזה בארץ הפלאות 12.30, 10.30

■ קריות חיפה

ספיר: חברים 9.15, 7.00
סביון: אל תקרא לי לבן 9.15, 7
אורות: נפגש בחוף 9.15, 7.00, 5.00
בית העם: בחורה לנעורים 9.15, 7
היובל: בובה 9.15, 7
ניצן: נפגש בחוף 8, 6, 4

■ אשדוד

אסתר: בחורה לנעורים 9.30, 7.15
אשדוד: קטיפה כחולה 9.30, 7.15

■ אשקלון

אביב: קיפוח מהיר 9.30, 7.30
מגדל: הקוכב הצפוני 9.30, 7.30
היכל: קטיפה כחולה 9.30, 7

■ באר־שבע

חן: בובה 9.30, 7.30, 4.30

■ הרצליה ורמת השרון

היכל: הצעיר מארץ האש 9.30, 7.15, / עוץ לי גוץ לי 4.00, 11
מלון דניאל: אהבה במהתרת 9.30, 7.15
כוכב: משפט הנשרים 9.30, 7 / 4.00
11 מחרוזים באהבה

■ עפולה

מודיעין: תגיה השריט 8.30 / עוץ לי גוץ לי 4.30, 10.00

■ חולון, בת ים

ארמון: ג'ינג'ר ופרד 9.30, 7.00
מגדל: צבע הכסף 9.40, 7.15
סביוני: הצעיר מארץ האש 9.30, 7.15, / 4.30 / עוץ לי גוץ לי 11.00
ריבה: ניפגש בחוף 9.30, 7.15
עצמאות: הצעיר מארץ האש 9.30, 7.30, / עוץ לי גוץ לי 4, 6, 11

■ טבריה

אביב: הקטנצע – לוהם 9.15, 7.15

■ כפר־סבא, רעננה

כרמל: חנה ואחיותיה 9.15, 7.00 / 5.00

11 עליזה בארץ הפלאות
חן: הג'נגה האמריקני 9.15, 7
אורות: אהבה בשחקים 8.45 / עוץ לי גוץ לי 4, 6

■ לוד, רמלה

בית ויטב: נערות אמריקאיות 9.15, 7.15
ארזה: הג'נגה האמריקני 2 9.30, 7.30, 5.00

■ נהריה ועכו

היה: מנה ליוה 9.00, 6.45
רון: הטיסה בעינה 9, 6.45
אודיטוריום: אהבה בשחקים 9.00, 7.00

■ נתניה

סמדר: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 7 / שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 11
אסתר: הג'נגה האמריקני II 9.15, 7
שרון: ניפגש בחוף 9.15, 7.00, 5.00, 11

■ פתח־תקוה

שלום: נפגש בחוף 9.30, 7.15
היכל 1: פלאטון 9.30, 7.00, 4.15 / עוץ לי גוץ לי 11.00
היכל 2: הצעיר מארץ האש 9.30, 7.15 / 4.30 / מלחמת הילדים 11.00
היכל 3: בובה 9.30, 7.15, 4.30 / פרח נבלט באוויקים 11.00

■ ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: קרוקודיל דנדי 10.00, 8, 6, 4.15, 2.30, 12.30, 10.30
ג.ג. רון 2: נפגש בחוף 10.00, 8, 6, 4.15, 2.30, 12.30, 10.30
מקסים: הטיסה בעינה 9.15, 7.00
ראשון: הצעיר מארץ האש 9.15, 7
בית העם: הגבל הכרמה 9.15, 7.15
חן: הורה לנעורים 9.15, 7.15
רון: נפגש בחוף 9.45, 8.15, 6.30

■ רמת־גן ובני־ברק

ארמון: צבע הכסף 9.30, 7.00, 4.30
אורדע: הזבוב 9.40, 7.15
לילי: פלאטון 9.30, 7.15
הרי"ב: חמים וטעים 9.30 / עוץ לי גוץ לי 4.30, 7, 11
רב גן 1: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.30 / במבי 4.40, 2.35, 12.35, 10.30
רב גן 2: ג'ק פלאש המקצץ 9.45, 7.25 / עליזה בארץ הפלאות 4.40, 2.30, 12.30
רב גן 3: כולם בסלבת על הראש 7.20 / הבבבסה השמנה שלי 9.40 / 5.00 / גמ. 2.30, 12.30
רב גן 4: בישוע אתמול היום 9.40, 7.10 / בילבי 4.40, 2.30, 12.00, 10.30
שביט: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 7